

**“Conec la il·lusió amb què vos
disposeu a viure estes jornades...”**

Els dies centrals del mes d'agost són, sens dubte, uns dies molt esperats a Benifaió, perquè les festes patronals en honor a Santa Bàrbara fan que els seus carrers s'ompliquen d'harmonia i cordialitat de la mà d'uns actes preparats amb tot l'afecte per la comissió organitzadora. Tradicions renovades i ganes de passar-ho bé unixen a tots, gran i menuts, veïns i visitants, en un mateix sentiment festiu.

Conec la il·lusió amb què vos disposeu a viure estes jornades tan especials que formen part de la vostra identitat local, per això, hem satisfà especialment animar-vos a eixir al carrer i disfrutar d'estos dies de descans participant en els diversos actes.

Aprofite les pàgines del llibre de festes per fer-vos arribar una cordial salutació i el millor dels meus desitjos per a estes festes de 2010.

Francesc Camps Ortiz
President de la Generalitat Valenciana

**“Són uns dies per a compartir-los
amb la família i amb els amics...”**

Les festes patronals en honor a Santa Bàrbara transformen la tranquil·litat dels vostres carrers en una veritable festa, amb la tradicional i multitudinària processó de Sant Roc o la processó del foc.

Són uns dies per a compartir-los amb la família i amb els amics, unes jornades festives en les quals molts dels nascuts ací tornen per a compartir amb els seus els dies grans del vostre municipi i disfrutar amb les persones benivolgudes d'estes festes tan vostres.

Són les tradicions i el folklore de les nostres terres, són el que ens identifica com a poble i els benifaioners transmeteu de forma exemplar, de generació en generació, esta part clau de la nostra història.

Voldria felicitar les festes del 2010 a les clavariesses de la Mare de Déu d'Agost, de Sant Roc i de Sant Gaietà, i en general a tots els veïns de Benifaió. Al mateix temps, voldria reconèixer l'esforç que l'Ajuntament i la seua alcaldessa, Amparo Arcís Martínez, han realitzat perquè les festes siguen un èxit absolut, sense deixar a cap segment de la població al marge d'estes esperades festes patronals en honor a Santa Bàrbara. Bones festes 2010

Alfonso Rus Terol
President de la Diputació de València

“ ..es necessari el retall econòmic,
però respectant la tradició.”

Estimats veïns de Benifaió.
Gent de fora que ens estos dies ens visiteu

De nou el llibre de festes arriba a les nostres coses, açò vol dir que les nostres festes patronals, els dies de descans i d'eixir més al carrer del normal estan pròxims.

Voldria com alcaldessa que la il·lusió per les nostres festes continuaren en alça com els últims anys. Que la situació econòmica que tots, famílies, negocis i ajuntaments, estem patint no impedisca participar i saborejar cada acte, cada dia de nostra tradicional i pròpia festa patronal en honor a Santa Bàrbara.

Des de l'equip de govern som conscients que esta situació que a tots ens aplega també te una incidència especial en la partida econòmica destinada a festes. Trobaran una programació mes reduïda en dies que altres anys, amb menys espectacles i actes musicals a un cost molt inferior que abans. Creem que es necessari el retall económic però respectant la tradició. Per la qual cosa, s'ha fet un gran esforç per continuar oferint el Ball de Gala o seguir impulsant l'èxitos sopar de festes .

Des d'ací felicitar a nostra reina i les seues dames per continuar en la tradició i majestuositat d'este càrrec festiu, Al mateix temps valorar el treball que les clavariesses han fet durant tot l'any per traure avant les seues programacions els dies 15, 16 i 17.

Res més que esperar la participació de tots en unes festes econòmiques, tradicionals i variades.

Amparo Arcís Martínez
Alcaldessa de Benifaió

“...complim en el nostre deure però este any amb molts menys recursos que altres edicions.”

Les festes ja estan prop:

Després del treball arriben per a molts les vacances i amb elles els dies de descans per disfrutar del temps lliure.

Des de la regidoria de festes tenim la responsabilitat de treballar d'una forma incansable els dies abans d'agost i durant la programació per oferir a tots els nostres ciutadans i les persones que elegixen Benifaió per descansar unes festes variades i dirigides a tots els sectors d'edat.

Davant este objectiu, complim en el nostre deure però este any amb molts menys recursos que altres edicions. Ja es sabut que la greu situació econòmica esta incident de bon grau en els ajuntaments. Benifaió és un exemple més i hem hagut de reduir els diners destinats a les festes per invertir en altres punts més importants per a la societat que estem vivint hui en dia.

Desitge que participeu igual forma en els actes. Oferim el de sempre però en un nivell més econòmic. Se que tots ho sabreu comprendre.

Convidar-vos a què ornameuteu els vostres balcons i finestres per que tot aquell que ens visite vega que tots estem involucrats en nostra festa patronal. Aprofite per agrair la col·laboració de les entitats patrocinadores en el sopar de festes.

Per últim, donar l'enhorabona a Sandra i les seues dames, unes dignes representants de la nostra festa. Elles, junt a les clavariesses de la mare de deu d'agost, sant roc i sant gaietà, son les vertaderes protagonistes al mes d'agost.

Que passeu tots unes bones festes

David Villanueva Alemany
Regidor de Festes

Saluda D. Fèlix Duart Boluda Rector de Benifaió

Benvolguts amics:

Ens disposem a celebrar les Festes Patronals de l'any 2010. Com sabeu molt bé, les festes són una cosa essencial i necessària en la vida d'un poble. És precis, durant uns dies, interrompre els treballs i quefers quotidians, per a reunir-nos novament en els que durant el curs no ho hem pogut fer, per a realitzar els actes esportius i culturals programats, per a estar amb els amics més temps que habitualment, i per a dur a terme les celebracions religioses que hem rebut dels nostres avantpassats.

Les Festes Patronals de Benifaió comencen amb la festivitat de l'Assumpció de la Mare de Déu; després contemplem Sant Roc; l'endemà honrem Sant Gaietà; i a continuació ens unim tots els agricultors per a fer festa en honor de Sant Isidre Llaureador. Continuen les festes amb el dia dedicat a la Mare de Déu, amb el títol de Divina Aurora, per a finalitzar celebrant la festa de la nostra excelsa Patrona Santa Bàrbara.

Segons la tradició del nostre poble, les festes religioses consisteixen fonamentalment en la celebració de l'Eucaristia cada dia, que ha de ser l'acte més important, i la realització de les distintes processons dels Sants assenyalats i de la Mare de Déu.

Tots sabem molt bé que les festes es poden celebrar de moltes maneres. En els temps actuals que corren, tan difícils per la situació econòmica que travessem, hem d'aguditzar l'enginy perquè les festes, que com hem dit són necessàries, es puguin celebrar d'una forma senzilla, sense grans pretensions, sense cap ostentació, ressaltant els valors humans, socials, culturals i religiosos que es donen en estos dies.

Tenint en compte totes estes coses, vos desitge de cor una Bones Festes Patronals de l'any 2010, posant en pràctica tota esta sèrie de valors que el poble de Benifaió té. Un salutació entranyable per a tots i cada un dels veïns de Benifaió i per als amics que ens visiten estos dies.

Santa Bàrbara
Patrona de Benifaió

“...estem treballant per a garantir que la seguretat de tots vostés estiga exempta de riscos.”

Les festes patronals d'enguany vénen carregades de novetats legislatives respecte de la celebració d'actes festius, en especial els relacionats amb la pólvora, per la qual cosa la celebració dels mateixos anirà acompanyada també de noves mesures de seguretat.

Els ciutadans esperen dels professionals que desenvolupen el seu treball eficaçment, i més encara quan la seguretat pública està en joc. I per això estem treballant, per a garantir que la seguretat de tots vostés estiga exempta de riscos.

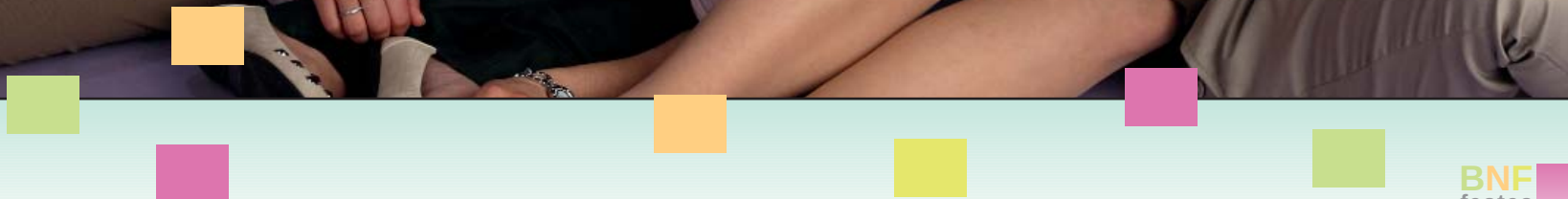
D'una altra part, des d'este col·lectiu de Policia Local, també desitgem que els veïns col·laboren amb nosaltres en el compliment de tals normes, que són més costoses d'implantació en els primers anys, però que comportarà que els actes es desenvolupen amb major seguretat.

Conscients de la crua situació econòmica per la que travessa el país, els transmetem la nostra més sincera solidaritat, i desitgem que la participació de tots en estos dies festius ens aporte major proximitat amb vostés.

No em queda més que desitjar-los a totes les veïnes i veïns de Benifaió unes bones festes patronals de 2010, i invitar-los a visitar les nostres noves dependències en el C/ Nou núm. 52.

Antonio José Luzón Fernández
Inspector-Cap de la Policía Local

reina i dames 2010

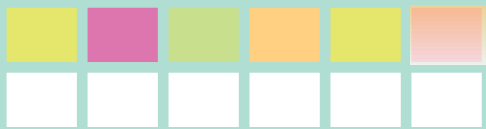

reina de les festes

2010

sandra garulo campà

d a m e s

foto Maiques

aina
garcía felici

foto Maiques

nuria
llorca hernàndez

2 0 1 0

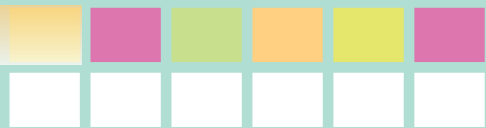

foto Maiques

inmaculada
ortíz martínez

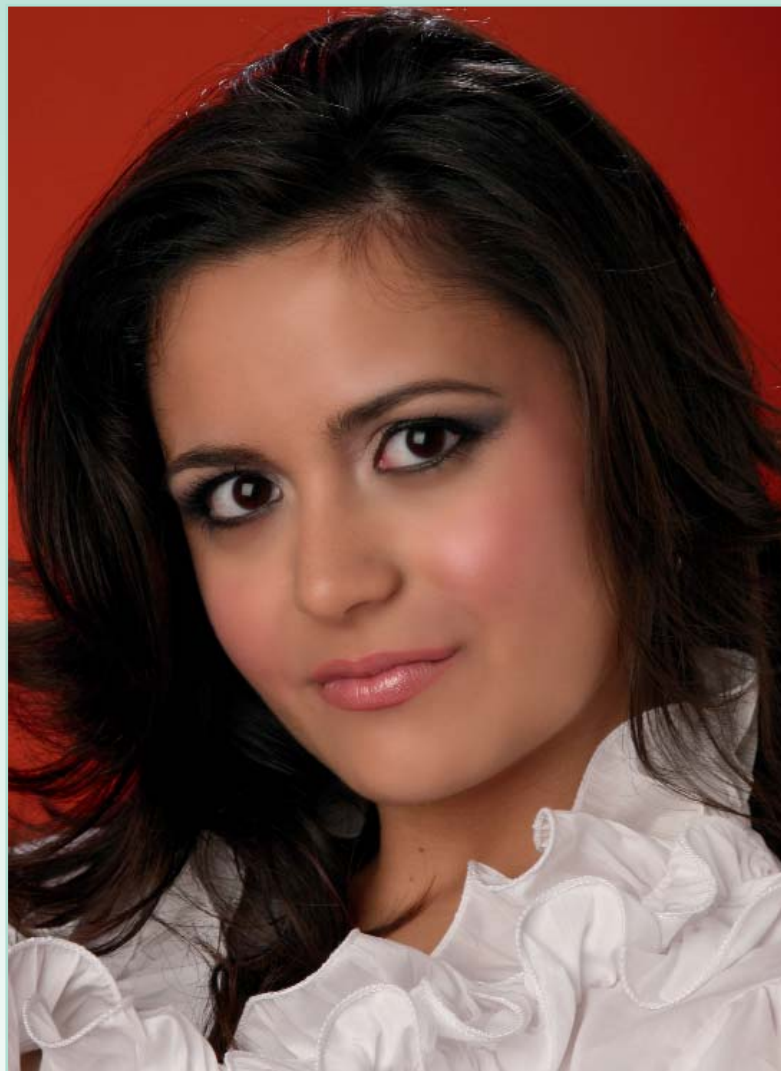

foto Maiques

carla
sales toribio

programa d'actes

festes 2010

dissabte 31 de juliol

EXPRESSA'T

ART i MUSICA 2010

entrada
GRATIS

Benifaió
31 de JULIO

a partir de las 17:00 h
Colegio Santa Barbara

Expressa't Art i Musica surge con el propósito de ser un evento cultural donde los jóvenes artistas y creativos se den cita para mostrar al resto todas sus obras. Una feria cultural donde los visitantes además pueden ver todos los expositores, junto con una serie de actividades deportivas como el Skate Contest. Además de conciertos con las bandas valencianas más punteras del indie español.

17:00 Littleisdrawing
Vanilla Fry
Desayuno Fanzine
Jaume Espi Escultura
Taller de Camisetas
Angels Le Fou
Senoras Que
Breakdancers
Taller de Teatro
Castillos hinchables
Concurso de fotografia
Exposiciones de Arte
Fotoforum
Vinil Disseny
Graffitis

20:00 Skate Contest
21:00 Performance
21:30 Concierto acustico
Cena con nosotros!
23:00 Conciertos

Castlevanians
Ratolines
Polock

02:00 DeeJays
Mustache Me!
Lurbe

del 2 al 13 d'agost

De 18:00 h a 22:00 h - Frontó Municipal

Torneig Frontó Festes 2010. Organitza Club Frontenis Benifaió

9 i 10 d'agost

17:00 h - Bar COHOCA

Concurs de Truc. Organitza Cohoca Benifaió i Consell Agrari. (Inscripcions bar Cohoca fins el 9 d'agost)

dissabte 7 d'agost

23:00 h - Col·legi Santa Bàrbara
**CONCERT DE FESTES a càrrec de la
Societat Artística Musical de Benifaió**

dijous 12 d'agost

19:00 h - Moll Descàrrega COHOCA
Concurs de Maneig de Tractor (Inscripcions a les 16:00 h)
Organitza Cohoca Benifaió i Consell Agrari

divendres 13 d'agost

17:00 h - Camp Paco el Mañà
Concurs de Llaurar (Inscripcions a les 16:00 h)
Organitza Cohoca Benifaió i Consell Agrari

23:00 h - Plaça Major
**PRESENTACIÓ Reina de les festes i
dames d'honor. En acabar actuació del
Musical "La Magia de los Musicales"**

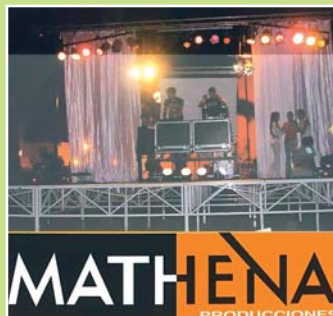

dissabte 14 d'agost

20:30 h - Col·legi Santa Bàrbara
HOMENATGE ALS NOSTRES MAJORS
Amb l'actuació del cantant valencià
Javier Vila i la seua revista.

20:30 h - Plaça Major
Exhibició Arts Marcials
A càrrec de l'Associació
"BUJINKAN NIN-PÔ KAI BENIFAIÓ"

00:00 h - Polígon Jaume I zona Roquette
Discomòbil. Organitza Falla Sant Josep

Arreplega de tiquets
al Centre Cultural
Enric Valor

del 9 al 12 d'agost
d'11:00 h a 14:00 h
i de 19:00 h a 21:00 h

diumenge 15 d'agost
mare de déu d'agost

De 9:00 h a 14:00 h - Parc Valmontone
Trofeu Festes Petanca "Memorial José
Camarasa". Organitza Club Petanca Benifaió

De 9:00 h a 14:00 h - Jardins Piscina d'estiu
Torneig individual d'Escacs
Festes 2010. Organitza Club d'Escacs Benifaió

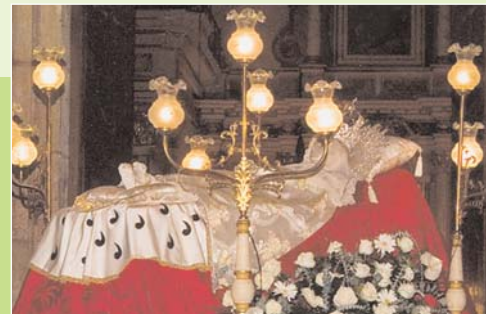
20:00 h - Església Parroquial Missa cantada en honor a la Mare de Déu d'agost. A continuació Processó i en acabar Castell de Focs Organitza Clavariesses Mare de Déu d'agost

23:30 h - Col·legi Santa Bàrbara

BALL DE GALA En honor a la reina i dames d'honor amb l'orquestra DMX

Normativa ball de gala:

Al ball de gala cal anar amb roba adequada per a l'ocasió, homes amb "tratje xaque-ta" i dones amb vestit de nit. Sols es podrà entrar presentant el corresponent tiquet i no s'obriran portes per accedir al ball a la persona que no l'haja adquirit.

Preu Tiquet: 9 euros
Venda al Centre Cultural
Enric Valor
del 9 al 12 d'agost
d'11:00 h a 14:00 h
i de 19:00 h a 21:00 h

dilluns 16 d'agost

sant roc

Del 16 al 19 d'agost. (Horari de matí a partir de les 10:00 h) (Horari de vesprada a partir de les 18:00 h)

Visites culturals guiades a la Torre de la Plaça, Col·lecció Museogràfica i monuments històrics de Benifaió. (Inscripcions per a concertar visites al Centre Cultural Enric Valor del 9 al 12 d'agost d'11:00 h a 14:00 h i de 19:00 h a 21:00 h)

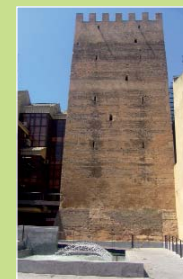
Del 16 al 19 d'agost. De 18:00 a 21:00 al Pavelló Municipal Partides gratuïtes de màquines de pinball.

20:00 h - Església Parroquial

Missa cantada en honor a Sant Roc.

A continuació Processó i en acabar Castell de Focs.

Organitza Clavariesses de Sant Roc.

23:00 h - Plaça Major

Duo Musical

00:00 h - Polígon Jaume I zona Roquette

Discomòbil SONA LA DIPU. Patrocina

dimarts 17 d'agost

sant gaietà

12:00 h - Plaça Major. **Cucanyes.**

13:00 h - Font de la Carrasca. **Pato.**

De 18:00 h a 20:00 h - Plaça Major

Atraccions Infantils

A partir de les 19:00h, eixida Ruta Cultural Infantil en Bicicleta per als menuts de Benifaió acompanyats pels pares. Organitza Club Ciclista Benifaió

20:00 h - Església Parroquial

Missa cantada en honor a Sant Gaietà

A continuació Processó i en acabar Castell de Focs

Organitza Clavariesses de Sant Gaietà

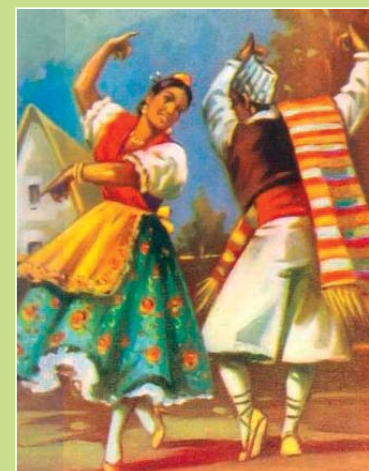
22:30 h Des del carrer Sta Bàrbara fins a la Plaça Major

Aplec de danses valencianes amb grups de la comarca i al voltants.

Organitza Falla La Verge

23:00 h - Plaça Major

Duo Musical

dimecres 18 d'agost

sant isidre

12:00 h - Plaça Major. Cucanyes

13:00 h - Font de la Carrasca. Pato

12:00 h - Cohoca Benifaió

Entrega de Trofeus dels concursos organitzats per Cohoca i Consell

Agrari Municipal. Patrocina Ajuntament de Benifaió

De 19:00 h a 20:00 h - Plaça Major **Atraccions Infantils**

20:00 h - Església Parroquial

Missa cantada en honor a Sant Isidre. A continuació Processó i en acabar

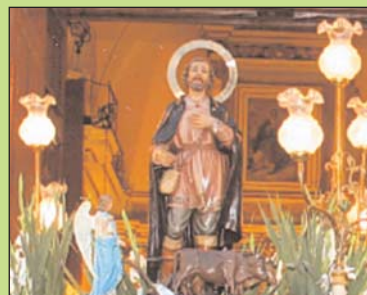
Castell de Focs. Organitza Cohoca, Consell Agrari Municipal i Ajuntament de Benifaió

23:00 h - Col·legi Santa Bàrbara **Nit de Folklore Internacional**

Grupo Ivane Javakhisvili, de la Republica de Georgia

00:00 h - Plaça Major

Duo Musical

dijous 19 d'agost

12:00 h - Plaça Major Cucanyes

13:00 h - Font de la Carrasca Pato

De 18:00 h a 20:00 h - Plaça Major **Atraccions Infantils**

21:30 h - Eres del Trullàs

Sopar de Sobaquillo infantil

Organitza **Penya El Coet**

23:00 h - Coetòdrom Eres del Trullàs

Cordà Infantil. Normes a la pàgina 22

00:00 h - Polígon Jaume I zona Roquette

Discomòbil Espectáculos Palmero- Dj Jaijon

divendres 20 d'agost

divina aurora

12:00 h - Església parroquial.

Missa en honor a la Divina Aurora

21:00 h - Eixida Església Parroquial

PROCESSÓ DEL FOC. En acabar Castell de focs. Coordina Peña

El Coet i Col·laboren Clavaris 25 anys. Normes processó pàgina 22

00:00 h - Polígon Jaume I zona Roquette

Discomòbil Espectáculos Palmero - Dj Pepu

01:00 h - Coetòdrom Eres del Trullàs.

Cordà. Coordinada Peña El Coet. Normes pàgina 22

dissabte 21 d'agost

18:00 h - Canxa de Pilota

Partida de Galotxa. Organitza Club de pilota valenciana Benifaió

19:00 h - Camp de futbol

Presentació del CD Benifaió. A continuació partit amistós contra l'Almussafes CF

22:00 h - Col·legi Santa Bàrbara

SOPAR DE FESTES 2010 (entrada al recinte a partir de les 20:30 h)

Patrocinen:

Preu Tiquet: 3 euros
Venda al Centre Cultural
Enric Valor

del 9 al 12 d'agost
d'11:00 h a 14:00 h
i de 19:00 h a 21:00 h

L'Ajuntament instal·larà taules i cadires al pati del col·legi per que els veïns amb tiquet porten el sopar de "soba-quillo". Durant la venda de tiquets, en acabar l'afora de dins del col·legi, la reserva de taules continuarà fora del centre escolar. L'Ajuntament i les empreses patrocinadores ficaran la "picaeta" i la "beguda"

00:00 h - Polígon Jaume I zona Roquette

Discomòbil Espectáculos Palmero- Dj Palmero

diumenge 22 d'agost

19:30 h - Plaça del Progrés

Homenatge als pirotècnics, amb una "tirà" de coets. Organitza **Penya El Coet**, col·labora **Pirotècnia Hnos. Caballer**.

De 23:00 h a 01:30 h - Col·legi Santa Bàrbara

FESTA LIGHT amb discomòbil dirigida a joves de 12 a 17 anys. Es vendrà beguda sense alcohol

dilluns 23 d'agost

santa bàrbara

08:00 h **Despertà**. Coordina **Penya El Coet**

10:30 h **Replega Reina de les Festes i Dames d'Honor**

12:00 h - Església parroquial **Missa cantada en honor a Santa Bàrbara**

14:00 h **Mascletà** **Pirotècnia Hnos. Caballer**

21:00 h **Processó en honor a Santa Bàrbara**. En acabar castell de focs **Pirotècnia Hnos. Caballer**

01:00 h - Coetòdrom **Eres del Trullàs**. **CORDÀ**. Coordina **Penya El Coet**

normativa cordà

- A la cordà Infantil els menuts hauran d'estar acompanyats en tot moment per un adult.
- El dia 17 d'agost a les 19:00 h tindrà lloc a la Càmera Agrària les inscripcions per a participar a esta cordà infantil. Be el menut o un adult responsable hauran de dur fotocòpia del DNI.
- El "coetòdrom", instal·lat a les eres del Col·legi Trullàs, tindrà portes d'entrada i eixida.
- Junt al "coetòdrom" hi haurà una farmaciola per als possibles accidents.
- Està totalment prohibit llançar coets fora del recinte.
- Les destrosses personals i materials seran responsabilitat de l'infractor.
- És obligatori una vestimenta adequada: botes de protecció alta, pantaló llarg per dins de les botes i degudament subjecte a la cintura, la peça del tronc serà de mànega llarga introduïda per dins del pantaló. Esta vestimenta potser substituïda per un mono conjunt. El cap haurà d'estar protegit totalment.
- Els menors de 18 anys han d'anar acompanyats per un major d'edat.
- La cordà estarà coordinada per la **Penya El Coet**.
- Estes normes son aplicades tant per a la cordà de majors com per a la infantil.

normativa processó del foc

- El dia 17 d'agost a les 20:00 h tindrà lloc a la Càmera Agrària les inscripcions per a participar a la processó del foc entregant fotocòpia del DNI.
- Atenent a la normativa actual, els coets hauran d'anar subjectes amb pinces durant tot el recorregut de la processó.
- Cal obeir les instruccions de la Policia Local i Protecció Civil.
- Els menors de 18 anys han d'anar acompanyats d'un major d'edat.
- Les responsabilitats que es deriven de qualsevol infracció a esta normativa seran exclusivament de l'infractor.
- Queda totalment prohibit el consum d'alcohol.

clavariesses2010

mare de déu d'agost

Tere Campos
Mª Carmen Clérigues
Sonia Cucó
Carmina Duart
Lolin Folgado
Elena Fontestad
Merche Espert
Vicen Pedrón
Paqui Sanfèlix
Nuria Sendra

sant roc

Rosario Ferrando
Mayte Beltrán
Irina Vidal
Ana Gadea
Carmen Raga
Delmi Muñoz
Marcela Clérigues
Marta Hernández
Inés Soler
Amparo Terrés
Carolina Anacleto
Maridesa Merino
Rosa Mª Marí
Reme Llácer
Sonia Bas
Carolina Valiente

sant gaietà

Amparo Regal
Elena Catalá
Lourdes Abellá
Tile Sanz
Eli González
Ángeles Colomer
Mª Dolores Hernández
Gema Duart
Conchin Duart
Mª José Ballester

(colaborador)
Luis Santonja

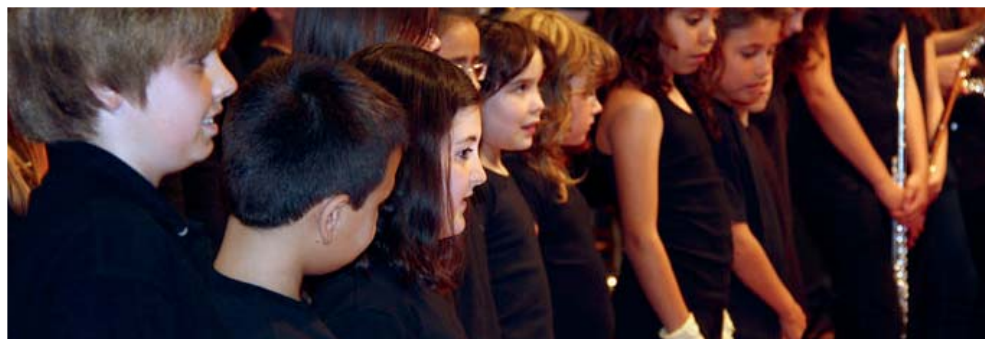
El CEM Benifaió amb els Beatles

El pasado 25 de junio, se celebró en Benifaió lo nunca visto, el **Festival de final de curso del Centre d'Estudis Musicals** de nuestra población; este año ha sido el primero y con el que han tenido un grandísimo éxito, dedicado al "**AÑO BEATLES**" con la participación de Josvi Muñoz, La Banda joven del CEM, El Cor Madrigal, Didier, y todos los grupos que han actuado esta noche, The Caverns, Castlevanians, Canya, Asseques, Cor del CEM, y los más grandes los niños/as de INICIACIÓN MUSICAL; donde se interpretaron muchas de las canciones de este quinteto de Liverpool, que fue un recuerdo entrañable y a su vez mucha de la gente asistente le vinieron a la mente sus tiempos de juventud.

Muchas gracias por hacernos vibrar con estas canciones que se repita muchos años seguidos, ya que en tiempos malos, la MÚSICA es la que debe poner un poco de cordura en nuestras vidas.

Alfonso Juan Durán Villanueva

Poesia

Amiga,
Eres la razón de mi ser
La luz de mi vida
No te puedo perder
Y hasta puede que te siga.
Amiga,
No te das cuenta de lo que me haces sufrir
Pues nada mas te veo
Me empiezo a sonreír.
Y tu entonces te vas, y no se si volverás
Pues tu olor me embriaga y te persigo
Pero tú te has idoy me dejas ahí sin más .

LUIS MARTINEZ GURREA
COLEGIO CRISTO REY, 4t ESO

Un lloc especial

Al meu poble hi ha
un lloc especial,
on fan cinema
i algú que altre recita un poema.
Hi ha exhibicions
i també exposicions,
hi ha fotos precioses
i pintures encantadores.
Aquest lloc tan especial
és el centre cultural.

JAVIER SIMPSON SONGEL
CEIP TRULLÀS, 6é PRIMÀRIA

La guerra de los dioses

La guerra de los dioses:
Zeus contra Cronos,
Neptuno contra Gaia,
Hades contra Urano.
La guerra de los dioses.
Los estragos de la guerra.
No podría saber que Zeus trae el arma,
Que acabara con esta absurda guerra,
De una vez por todas.
¡Cuan cruentas son las guerras!

ÁLVARO MARTÍNEZ BISBAL
IES ENRIC SOLER I GODES, 1r ESO

Casa de bunyols

Una casa de bunyols
amb pasta de carabasses i panses
és l'enveja de les altres cases.
I els gats es mengen les carabasses
de bunyols amb panses
la casa de bunyols amb panses.
Que té moltes carabasses
i els gats que es menegen les panses,
i els xiquets les carabasses.
I ara, com fem els bunyols de panses i carabasses?

NACHO GRAU GONZALEZ
CEIP SANTA BÀRBARA, 4t PRIMÀRIA

La 'savina' nova del camp

Cada dècada que passa en queden menys. Els joves agricultors paréixen una espècie en vies d'extinció. A causa de la dramàtica crisi de rentabilitat, les noves generacions de Benifaió busquen una faena més remunerada i còmoda. Tots, menys uns pocs que preferixen mantenir viva la professió tan digna i necessària dels seus avantpassats.

Els germans Juan Carlos i José Luis Llacer ja no conèixen agricultors professionals de Benifaió menors de 30 anys.

Una de les conseqüències de la greu situació econòmica i social del agricultor és l'absència de relleu generacional. En pobles històricament agrícoles com Benifaió, els fills no volen ni sentir parlar de continuar treballant els camps dels pares. És una faena molt sacrificada on els números fa temps que

no quadren. Dels 800.000 agricultors que hi ha a Espanya, la tercera part ja superen l'edat de jubilació i només el 4,5%, un de cada vint, tenen menys de 35 anys. Benifaió no escapa de les estadístiques. Joves com Miguel Andrés, Eduardo, David, Juan Carlos i José Luis s'han convertit en l'excepció

de la nostra horta, desgraciadament cada vegada més envellida.

"Sóc agricultor perquè m'agrada", assegura Miguel Andrés Rovira, de 33 anys, "encara que en les dificultats que travessa el camp el més fàcil haguera sigut guanyar diners en altre sector". Tots els joves agricultors pensen això. Saben que sobreviuen a la major crisi de preus dels últims temps. Però no fugen; es consideren uns "romàntics" que volen de tot cor seguir xafant la terra a la que pertànyen.

Miguel Andrés porta molts camps d'arròs. Els preus al productor són iguals o pitjors que fa vint anys, així que la supervivència només és possible si se sumen les ajudes de la Unió Europea per la seua contribució mediambiental dins del Parc Natural de L'Albufera. "Els agricultors no volem viure de les ajudes, sinò del mercat", critica. Ell, almeny, disposa d'una maquinària adquirida fa temps per la seua família "que ara, en els preus actuals, seria impossible comprar".

Eduardo Tejero, de 35 anys, és altre agricultor professional del poble que viu de la seua explotació de taronges. Per a poder tirar endavant també necessita dur molta terra i una maquinària moderna que a la seua família li ha suposat una forta inversió. "Els citricultors estem cobrant preus de misèria, moltes campanyes per baix

dels costos de producció, i cada vegada hi ha més camps abandonats", explica Tejero. Apostar per la qualitat i complir totes les normatives europees pareix no ser suficient ja que, tal com denuncia, "Europa seguirà enfonsant als seus agricultors mentre obri les portes a produccions de tercers països que competixen en condicions avantatjoses: no importa que no tinguin les mateixes normes sanitàries ni mediambientals, o que utilitzen fitosanitaris que ací estan prohibits; els mercats europeus l'únic que pretenen és augmentar l'oferta per a subhastar els preus a la baixa i no deixar cap marge de beneficis al productor".

En casos com els dels germans Juan Carlos i José Luis Llácer, de 33 i 35 anys, que treballen junt a son pare, és més que convenient diversificar els ingressos per assegurar la viabilitat econòmica. Al llarg de l'any cultiven tota classe d'hortalisses i frutals. Se'ls nota en la cara que són feliços i treballen "agust". El major d'ells creu que la crisi agrària ha fet "una selecció natural en l'horta i tots els que queden són bons agricultors, capaços de produir qualitat i adaptar-se a les necessitats del futur".

No ho dubtem si ens fixem en David Ballester 'Pobla', un dels majors productors de verdures en Benifaió, hereu de la famosa època del 'oro verde'. Al igual que Juan Carlos i José

Luis, entra la producció familiar en la cooperativa. "S'ha d'apostar fort per molt -col xina, lolo rosso, creïlles, melons...- i així segurament encertes en alguna collita", comenta David en naturalitat i una bona dosi de confiança guanyada a colp d'ambició i esforç.

Alguns han compaginat l'agricultura i estudis universitaris, però primer que tot són i se senten agricultors. Si l'economia ho permet, ells són el futur del camp de Benifaió, la 'savina' nova que continuarà sumministrant-nos d'aliments sans i frescs. Estan ben preparats i reben formació a través de cursos específics. Tenen esperit empresarial i emprenedor per aconseguir més competitivitat. I no dubten en assumir la responsabilitat; per exemple, Miguel Andrés és el delegat de l'Associació Valenciana d'Agricultors (AVA-ASAJA) en Benifaió i Eduardo Tejero ja ha participat en la Llotja dels Cítrics de València.

La labor dels joves agricultores serà imprescindible per a mantenir un motor socioeconòmic de primer ordre en el municipi, conservar el paisatge verd i la biodiversitat autòctona, potenciar les energies renovables i, en general, millorar la qualitat de vida dels ciutadans. No els deixem perdre a ells també.

Héctor Alepuz
Periodista

Eduardo Tejero
cultiva cítrics

David Ballester
"Pobla" és
productor
d'hortalisses

**Miguel Andrés
Rovira** porta
molts arrossars

Primeras fantasías

(Monólogo con mi madre, que en paz descansa)

Era yo un chaval de doce, trece, catorce años, cuando entré en el mundo de la fantasía, que tú me ayudaste a construir casi sin saberlo, o tal vez intuyéndolo. Un mundo que siempre te agradeceré, pues sin tu ayuda no lo hubiera conocido en aquellos horribles tiempos de la posguerra.

Corrían los años 1943, 1944, 1945, y llevábamos a nuestras espaldas el recuerdo de la reciente contienda bélica. ¡Qué años más penosos en la vida de nuestro hogar y de tantos otros como el nuestro! ¡Qué pobreza más cruel y apasionante!

A ti te amargaron la juventud. Y al padre. Habíamos regresado de Francia, tras ocho años de ausencia vosotros cinco y yo que había nacido allí circunstancialmente, y llegamos en 1936, justo a tiempo de estrenar una guerra. Y la estrenamos. El padre fue enviado al frente con premura, como si su presencia fuera indispensable para abatir al enemigo. Y allá que fue a disparar sin saber contra quién, pues él no tenía nada contra los rojos ni contra los nacionales. No tenía ideas políticas, ni albergaba en su corazón odio alguno hacia nadie.

Y tú, y el abuelo, el querido abuelo Quico, os enfrentasteis a las circunstancias, y luchasteis para darnos de comer, cuando la comida era tan escasa. Esa fue la otra guerra, sin armas, sin medios. Y esto pasaba en muchos otros hogares del pueblo. Y de muchos pueblos.

El padre volvió el año 1939, al acabarse la guerra, sin

conciencia de haberla ganado o perdido, pues no era de ningún bando, ni tenía intereses claros que defender. Los dejaron sueltos en un apeadero ¡Ya os apañareis..! Y tuvieron que volver a casa sin saber dónde estaban, ni por dónde seguir, como conejitos que no saben volver a la conejera donde les espera su familia.

Yo tenía entonces ocho años y, como ya comprendía, participé del calvario de la escasez. Seis años después, cuando empieza este relato, aún seguía la extrema pobreza.

Fue por entonces cuando los chicos y chicas de mi edad nos embabucábamos con los cuentos de hadas en forma de tebeos, que vendía el recordado tío Cocho en su kiosco de la calle Mayor. No importa que lleváramos las alpargatas rotas, ni que nuestro olfato se estremeciera al oler un bocadillo de tortilla de patatas que se comía otro. Allí, entre las hojas del tebeo, había ampulosos palacios, príncipes y princesas atiborradas de joyas, de felicidad, de esplendor. Y nos atrevíamos a soñar en un mundo así, como si estuviéramos a nuestro alcance con solo alargar la mano ¿por qué no? Por algo éramos ignorantes e inocentes.

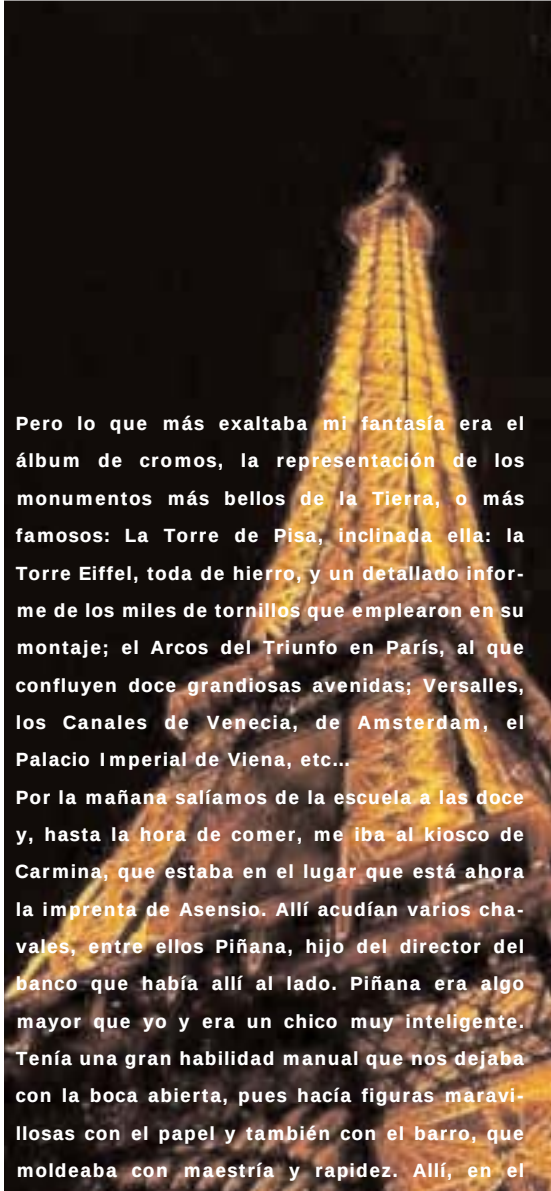
Después cambiamos los cuentos de hadas por los tebeos de Juan Centella, Jorge y Fernando, y Roberto Alcázar y Pedrín, para desembocar en las novelas de Julio Verne, que a mí me facilitaban amigos de la escuela de la Plaza, que tenía biblioteca propia y cuyo maestro era el modélico D. José Gomar.

Pero lo que más exaltaba mi fantasía era el álbum de cromos, la representación de los monumentos más bellos de la Tierra, o más famosos: La Torre de Pisa, inclinada ella; la Torre Eiffel, toda de hierro, y un detallado informe de los miles de tornillos que emplearon en su montaje; el Arcos del Triunfo en París, al que confluyen doce grandiosas avenidas; Versalles, los Canales de Venecia, de Amsterdam, el Palacio Imperial de Viena, etc...

Por la mañana salíamos de la escuela a las doce y, hasta la hora de comer, me iba al kiosco de Carmina, que estaba en el lugar que está ahora la imprenta de Asensio. Allí acudían varios chavales, entre ellos Piñana, hijo del director del banco que había allí al lado. Piñana era algo mayor que yo y era un chico muy inteligente. Tenía una gran habilidad manual que nos dejaba con la boca abierta, pues hacía figuras maravillosas con el papel y también con el barro, que moldeaba con maestría y rapidez. Allí, en el

Kiosco de Carmina, vendían los cromos que yo coleccionaba. En unos sobrecitos color canela había cuatro estampitas que nos decían que hay un mundo maravilloso digno de admiración. En las hojas interiores del álbum, debajo de cada recuadrillo, estaba la explicación de las fotografías.

Yo salía a las doce de la escuela y deambulaba entre nuestra casa que estaba allí cerca, junto a la plaza, y

el Kiosco de Carmina, esperándote a ti que venías de la compra, o de algún recado, a ver si me podías dar un chavo para comprar el ansiado sobrecito de cada día. Sabías lo que yo quería. Mirabas tu exiguo monedero: "Hoy no puede ser", me decías con pena. Yo me hacía el conformado, pues era consciente de la situación y sabía que decías la verdad. Otras veces tu habías ido con idea y me habías podido reservar el bendito chavo, y yo salía disparado hacia el Kiosco, ¿Qué te ha salido?, Preguntabas temerosa de que hubieran salido repetidos. Algunas veces sí que salían, pero yo nunca te lo dije "Después que se sacrifica la pobre..." Si salían repetidos tu sacrificio no había servido para nada. Y yo no te lo debía decir...

Gracias a ti se iba llenando mi álbum. Gracias a ti yo me iba empapando de cosas admirables que me parecía imposible que algún día pudiera ver. Gracias a ti yo soñaba en parajes y ciudades lejanas... Alguna vez te sorprendí ojeando mi tesoro, mi álbum, y yo te lo explicaba haciéndome el entendido en la materia, como si ya hubiera recorrido el mundo con anterioridad. Lo que no sospechábamos, ni tú, ni yo, es que muchas de las cosas allí fotografiadas, llegaría a conocerlas en vivo, cara a cara. De todas formas aún llegué a tiempo de contártelas, y tú escuchabas, tal vez pensando en las fantasías de aquel lejano niño... Te conté algunas anécdotas: Cuando bajo los arcos de la Torre Eiffel apretando con la mano el hierro curvado pensé "este era mi cromo favorito". Y no muy lejos, el Arco del Triunfo. Se me ocurrió una idea peregrina: "Si París, dicen, es el centro del mundo, y el Arco del Triunfo es el centro de París, el que se sitúe, ahora, debajo del Arco, en ese momento, será el centro del mundo. Y allá que me fui. Y durante unos minutos yo fui el teórico centro del mundo.

Y en Versalles, residencia de los Reyes de Francia, ante la cama en la que María Antonieta parió a sus

cuatro hijos, ante la mirada de sus súbditos, que tenían que testificar que no había habido trampa sucesoria y que al niño o niña lo habían visto nacer de las entrañas de la Reina, sin cambios ni manipulaciones. Al lado, el salón de los Espejos, donde antaño se daban los grandes bailes de la Corte. Algunas personas bailaban en broma recordando a los antiguos personajes y se miraban en los múltiples espejos pegados a las paredes. Y un poco más allá, en la sala contigua, la ventana que da al Jardín de la Reina, un cuadro dentro del inmenso jardín de Versalles. A esta ventana se asomaba María Antonieta para comunicarse por señas con el Capitán de su guardia, Fersen, su amante. Pero lo que más gracia te hizo fue la anécdota referente a Luis XIV, el Rey Sol, un vejete con almorranas al que informaron de que allí, en París, había un médico que las operaba. Tenía cierto miedo de operarse y se lo pensó. Al fin tomó una decisión: averiguó si alguno de su séquito también las padecía, y cuando lo encontró lo hizo operar, y de esta manera supo que no se moriría por ello, y así quedó tranquilo antes de que el cirujano hurgase con su bisturí en el real culo de Su Majestad. Lo que no sabemos es si llegó a efectuarse tal operación. Unos días más tarde, bajamos del autobús en Viena. Me impresionó andar por los pasillos del Palacio de Viena, por donde antaño corrieron, cada una en su tiempo, Sissi Emperatriz, y María Antonieta, decapitada después en París. En cuanto al Danubio Azul de los vales de Straus es un río enorme, pero ni más ni menos azul que los demás ríos, todo depende del color de las nubes en cada momento. Y los famosos bosques de Viena, no están mal, pero en España los hay mejores. Después emprendimos el regreso, por la Costa Azul, parando en Venecia. Esta ciudad no defrauda. Aparte de sus canales, que no se pasan de limpios, me gustaron muchos los intrincados callejones de su centro, repletos de tiendas de objetos de

recuerdo, de un tipismo original, y el Gran Canal, con el portentoso puente Rialto, tal como se veía en los cromos. Y la Plaza de san Marcos, en las veladas, con las orquestas, donde predominan los violines, ubicadas en las puertas de los bares y restaurantes, y ejecutando bellas melodías italianas, mientras a nuestras espaldas, el mar, salpicado de lucecitas de los vapores, que entran y salen continuamente en el movido embarcadero, y del resplandor que emana de los edificios con millares de lucecitas reflejadas en el mar titilando y reverberando sobre el agua de oleaje levemente rizado, como si fuera un lago, nos habla de poesía, música, amor, inexplicables nostalgias... Un montón de pequeños detalles que hacen verdadero aquello de "No es cuestión de mirar, sino de ver..."

No es necesario mencionar más cosas, pues lo único que pretendo es revivir, en recuerdo tuyo, las páginas de aquel álbum que tanto me gustaría conservar, y que tu me ayudaste a rellenar, chavo a chavo, cromo a cromo, haciendo volar mi fantasía que, no lo dudes, realizó entonces, con la mente, el mejor viaje de su vida. Primero viajé con mi fantasía. Después fui en viaje real, físico. Ahora viajo hacia atrás, en el recuerdo. Entonces, con el álbum, viajaba hacia delante, hacia un futuro incierto con la tierna imaginación de un niño soñador, al que le hubiera gustado volar a través de tierras y mares...

Ya ves madre, en todos los lugares que visité, allí estabais tú y nuestro álbum. Cada vez que subía al autocar era como si pegara un cromo nuevo: Lyon, París, Estrasburgo, Brujas, Gante, Bruselas, La Haya, Róterdam, Ámsterdam (mi ciudad favorita), Colonia, Berna, Ginebra, Viena, El Tirol, Venecia, Niza, la Costa Azul, y de vuelta, siempre a dormir a Lyon, como un cromo repetido. Cierro el álbum de mis recuerdos de niñez, pues estos recuerdos me abruman...

Remigio Esteve

p

o

e

s

í

a

De Valencia a Manzanares

De Valencia a Manzanares
Paseando por la playa,
Escuche unos cantares
Provenían de mi alma,
De Valencia a Manzanares.

Sus llanuras, sus encantos,
Las vides en sus majuelos,
Por esa calle empedrada,
Paseaban mis abuelos...

Y a mi Cristo del Perdón,
Que voy cada año a verlo,
Le rezo con devoción ,
Y le ofrezco lo que tengo.

En Valencia están mis fallas,
El mar, mi Virgen, mi son,
Valencia llevo en la sangre,
La Mancha en el corazón

Y a ti, mi tierra bonita,
De naranjos y arrozales,
De tu brisa levantina,
Coloridos tus paisajes.

Y el cálido atardecer,
Tú que me has visto crecer,
No puedo vivir sin ti,
Valencia de mi querer.

Manzanares, pueblo grande,
Ahí ,que nació mi madre,
Te quiero tal como eres,
Por ser quien de mis azares.

En la calle Zacatín,
O el colegio de las monjas,
En mis recuerdos no hay fin,
Antepasados, historias.

Y cuando fuerzas no tenga,
Para escuchar tus cantares,
Que escriban en mis memorias,
De Valencia a Manzanares.

Nani R.H.

Dedicada con cariño

Dibujando en el viento

Mil dilemas están en mí
Una y otra vez
Caminando con pies desnudos
Intentando asir los mundos
Que quebraron la niñez
Miradas que no alcanzan su fin.

Dibujando en el viento su silueta
Se termina el día
Pregunta por mí la noche,
Anclado en el barco de mis sueños,
Imágenes pasan a galope.
El agua continúa fría
Al acariciar la arena.

Cruzaré todos los ríos
Si llega ese momento
En que se escuchen las sirenas,
El piar de gorriones en sus nidos
Encuentre el más contento
De entre todos los niños.

Sus cabellos oscuros
Ojos de gacela
Pasos luengos
Altiva su mirada.

Buscando encontrar la puerta
Que hay entre arena y mar.
Entre paso y paso
El viento dibuja su figura
Que se escapa entre mis manos
La distingo abierta
Oigo los sonidos aclamar
Casi en el ocaso
Con la inercia de la premura
Las luces de sus ojos

Se deslizan en el instante decisivo
Hasta el espejo frío
Que encuentra sin aliento
Su mirar y el mío

Me bañe en todos los ríos
Sin importarme el tiempo,
Se escuchan las sirenas,
Los gorriones vuelan de sus nidos,
Encontré el más contento
De entre todos los niños.

Alfredo Mompó Pérez

Les quintes es reunixen...

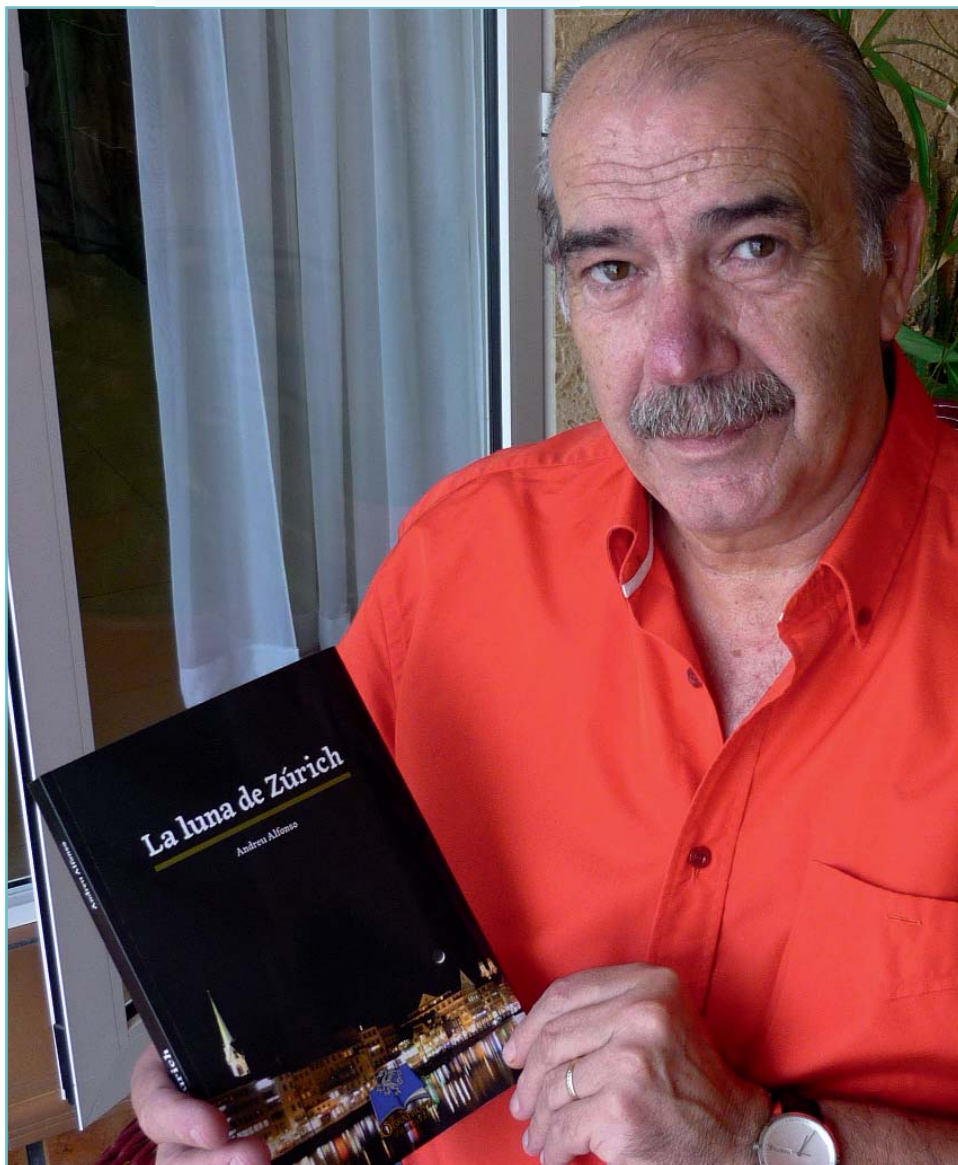

quinta
del 60

quinta
del 70

El **saber** no ocupa lugar

¿Quién no ha oído alguna vez la célebre frase de que hay que escribir un libro antes de morir? Seguro que mucha gente, pero solo unos pocos "privilegiados" son capaces de hacerlo. Andreu, vecino de Benifaió, es uno de ellos. Y hoy podrán conocer su historia.

Su afición a la lectura le viene, como no podía ser de otra manera, desde pequeño. Confiesa que le gustaba mucho leer, pero nunca pensó que llegaría a escribir un libro, y mucho menos, que ese libro viera, algún día, la luz. "Este libro surgió por casualidad - afirma Andreu -, mi trabajo me deja tiempo libre por las tardes y un día se me ocurrió un tema sobre el que escribir y me puse manos a la obra. Empecé a escribir en una agenda que me regalaron y casi sin querer, un día me di cuenta de que tenía la agenda repleta de texto" confiesa este valenciano, nacido en Benifaió hace 61 años. "Las ideas me surgían solas, y cuando me regalaron el

ordenador, empecé a escribir en él, siendo esta herramienta mucho más cómoda y útil".

Hace casi cinco años que la imaginación dio paso a "La Luna de Zurich", un libro que a pesar de haberse escrito hace varios años, acaba de salir publicado al mercado literario. Su autor nos confiesa que se imprimió un ejemplar de esta historia hace más de un año, pero no quedó contento con el resultado. "Ahora es diferente, cambia la cubierta, el tacto, el tamaño...esto sí es un libro", asegura orgulloso.

A la hora de escribir, Andreu no sigue una rutina, escribe cuando le apetece. Hay días en los que no escribe nada, y otros días en los que está ocho horas escribiendo sin parar, pero nos confiesa que un día viendo una película le gustó el método que utilizaba cierta actriz que interpretaba a una escritora. "Esa escritora formaba primero una base con todos los datos (nombres de los personajes, lugares, secuencias de la historia...), e iba construyendo la historia a partir de dicha base. Me pareció interesante, así que empleé en cierta manera, ese método. Y hasta el día de hoy me ayuda a comenzar la historia de una forma más clara y concisa". Tras un rato hablando con este escritor, apasionado de la lectura y muy expresivo, nos revela que en cinco años lleva escritos cinco libros, y que la cualidad indispensable que tiene que tener alguien para escribir un libro es fantasía. "Con fantasía y paciencia todos pueden escribir un libro" asegura Andreu.

En la tranquilidad de su casa, nos relata, emocionado, la historia del libro, las vivencias

de una acaudalada familia que se ve envuelta en un entramado de negocios imposibles de imaginar. Una historia que discurre entre Buenos Aires, Madrid y Zúrich. Una historia llena de misterio, esencia y entretenimiento.

Divertido, nos cuenta anécdotas que le han pasado a raíz de empezar a escribir. "En ocasiones, estoy escribiendo porque me han venido las ideas y la inspiración, y de repente, me veo haciendo varias cosas a la vez: mi mujer me habla sobre un determinado tema, la tele está encendida, y en mi cabeza bullen las ideas y rezo para que no se vaya ninguna. Y funciona. Porque muchas veces es así como escribo, haciendo tres cosas a la vez!".

Otra de las anécdotas que nos cuenta Andreu está relacionada con el segundo libro que escribió. "Muchos amigos míos se tomaban a broma el hecho de que estuviera escribiendo un libro, y más aún, que saliera publicado. Un día, un buen amigo mío se llevó mi segundo libro, titulado "After the Men" (aún no publicado) y lo empezó a leer. Cuál fue mi sorpresa al verlo en la playa leyendo mi libro y "confesándome" que le había enganchado hasta el punto de dejar de leer "Los hombres que no amaban a las mujeres", conocido libro de Stieg Larsson, uno de los autores de más éxito de los últimos tiempos. Desde ese día, alguien le hizo sentirse escritor y como agradecimiento, le dedicó el mencionado libro.

No todo es diversión cuando se escribe un libro. Andreu reconoce que "hay días en los

que piensas dejar de escribir, porque las ideas no fluyen y cuesta tiempo y dinero llegar a tener tu propio libro (Maquetación, corrección, diseño de cubierta...etc)". A pesar de todo ello, quiere agradecer el apoyo de una persona que lo ayudó en su camino. "No puedo olvidar en este reportaje a una "persona" sumamente culta, y enormemente versada en el tema literario, que desinteresadamente me ha ayudado a ver realizado mi sueño, aunque lo que más siento es no poder plasmar su nombre, él sabrá, al leer esto, que no he olvidado su ayuda". **Andreu asegura con orgullo, que "cuando ves el libro, tu propio libro, la alegría que sientes es inmensa. Cuando vi el libro con el gusanillo puesto, me emocioné mucho, casi lloré. Es una satisfacción personal muy grande".**

A pesar de haber escrito ya cinco libros, uno de ellos publicado y el segundo en camino, Andreu se considera un aficionado. "Nunca me he sentido un escritor, quizás porque mi libro no tiene tanta posibilidad de llegar a un gran número de personas, aunque voy a intentar que así sea, que la gente pueda leer mis libros y hacerme llegar sus reflexiones, ya sean buenas o malas".

Y colorín colorado, esta historia ha terminado...o no?? Esperemos que Andreu siga publicando sus historias y aventuras con la misma ilusión y empeño con el que ha demostrado ser un gran escritor. ¡¡Enhorabuena!!

Mª Carmen Sanchis Maiques

La suegra

Sí, esa mujer que por llevar ese nombre se ve diferente. Para su nuera o yerno, en muchas ocasiones, la ven desde otro punto de vista. ¿No creemos que no debería ser así?.

Conozco a muchas suegras encantadoras que están a nuestro alrededor que si les preguntas a sus nueras o yernos no la ven igual, ¿por que será?, ¿no será que el papel de suegra es muy difícil de ejercer?.

Si una madre dice algun comentario a su hijo o hija aunque no sea del agrado no pasa nada, al rato ya esta todo olvidado, pero ¡ay señores! si lo mismo te lo dice tu suegra no es que no se te olvida sino que ya lo tienes en la mente para toda la vida.

Casi siempre asistimos a reuniones de amigos, se habla de muchos temas, pero no puede faltar el tema de las suegras.

¡Pero si es que hasta en los almanaques se habla de las suegras!, y como dice algún refrán valenciano "...sogra i nora, cul en cul..." o "...encomanaren fer una sogra de sucre i encara amargà...".

Pero la vida te enseña que esa persona que crees que tiene la culpa de todo, no es tan culpable, ¡Ay señores! hay suegras que son de aúpa pero las nueras y los yernos ¿cómo son?.

Moraleja:

Si tienes hijos,
suegra serás,
así como como hagas
así te querrán
(aunque siempre
no es verdad)

Maribel Marqués

Benifaió en el record

Dr. D. Salvador Domingo

Dr. D. Juan José Llorca

El médico de cabecera

Cómo han cambiado los tiempos, entre los años 60 y 70, aún me acuerdo cuando alguien de la casa se ponía enfermo: Llamábamos al médico quien se presentaba enseguida y se sentaba al pie de la cama.

Aunque fuera rápida la visita al enfermo le alentaba mucho su presencia y sus consejos.

También teníamos un servicio que se llamaba “la iguala” consistente en poder asistir a la consulta del médico en su casa particular, para ello pagábamos unos cupones anuales. Aún recuerdo los nombres de algunos médicos, como por ejemplo Don Juan José Llorca, Don Salvador Domingo, Don Félix, y Don Eduardo

Rovira que en la actualidad aún sigue pasando visitas particulares en el pueblo. Todos ellos, algunos que en paz descansan, fueron muy buenos profesionales, pero hoy en día ¡cómo ha cambiado todo!. Ahora para que tenga que ir el médico a tu casa que mal tienes que estar y si así es se presentan hasta con el Samur. Eso sí, si vas tu al ambulatorio te tratan de maravilla, y si es necesario te trasladan al Hospital así que mejor no ponerse enfermo ¡y que viva la salud!. algo que no notamos en falta hasta que la perdemos.

Así pues aprovechemos los buenos ratos que los malos vienen solos.

Maribel Marqués

El Forn de Pepet

De esquerra a dreta: Vicenta (mare de Rodrigo el joier), dona treballadora de casa dels sucres, Salvador Llácer Giner, Pepet Aguado, Vicenta Aguado, Tere Llácer Giner, Teresa Giner Aguado, Pepe Llácer Giner i una clienta del forn

una generació de forners

Els negocis van i venen però sempre hi ha un sector comercial on la família s'ha implicat i continua fent-ho d'una forma especial per tirar avant la empresa. Es el cas del forn, el treball que moltes vegades passa de generació a generació, de pares a fills, de tios a nebots, de iaïos a nets.

El forn de Pepet, conegut com als Porretos, treballà de forma incansable en la dècada dels 50.

Eren èpoques dures, de molta fam i este forn, ubicat per aquell entons al carrer Cavaller, era l'encarregat de repartir el racionament de farina segons els cupons repartits entre les famílies.

Pa, coques escudellaes, panets de taronges, els típics dolços segons les èpoques festives eren alguns dels productes artesanals d'este forn de poble.

Tere Llácer Giner

“Tereseta” de la casa del conde, la meua “abuela”

Tereseta va nèixer a una casa ruïnes, i prompte passà a viure a la casa d' Agustín Paredes, la "Casa del Conde". En veritat, sí que va ser d'un comte. Aquest comte era de Saragossa i comprà la finca l'any 1813. A 1850 la deixà en herència a la seua filla, Dª Julia de los Ancos. Anys més tard, la finca passà a N'Agustín Paredes Martínez i Na Josefa Nebot Navarrete. Cap al 1900 la meua àvia es ficà a viure allí.

La vida de Tereseta no fou fàcil. Va nèixer en 1892. Com quasi tots els que vivien en eixa època, havia de treballar molt en el camp per a poder menjar.

La "Casa del Conde" era una parada per a descansar. Quan pluvia servia de refu-

gi. Tots els llauradors anaven cap a la casa per a no banyar-se. I no cal parlar de l'aigua del pou! Tots venien a omplir-se les botiges, i si no demanaven un glop d'aigua fresca. Eres aleshores quan la meua àvia treia del canterer la botija i a beure.

Me'n recorde que Tereseta tenia el costum de fregar la botija amb un bon grat de sal, i es quedava més blanca que la calç. Sempre es deia que botiges com les de la meua àvia ni parlar-ne!

També sempre duia un davantal emmendonat, més net que l'or, i ben planxat, tot i que la planxa era de carbó.

Ací a Benifaió molta gent la coneixia. Venien quadrilles amb els fills i filles per les festes del poble, fugint de la calor,

amb els seus carros. I allí, a la "Casa del Conde", a la fresca dels arbres, es feien la paelleta.

Sempre estava Tereseta amb el pinzell i canya a la mà, blanquejant les parets. També recorde quan jo era menuda que per l'hivern venien els "senyorets", en els seus cotxes de luxe. Venien a caçar. Portaven unes pellisses pel fred que nosaltres ens quedàvem bocabadats. Adulaven a la meua àvia, "Teresa, como tienes siempre la casa, tan limpia y blanca". Ella es reia, i anava a preparar un bon dinar amb la recaptació de la cacera.

Tereseta es casà molt jove per ajudar als seus pares. Però malgrat tot, aquest faltaren molt prompte. A l'any següent

de casar-se va nàixer ma mare, Tereseta també. I va ser al poc de temps quan arribà la guerra.

La meua àvia tenia a càrrec seu, a part de la filla, un fillol, que es quedà sense mare, i altre xiquet que li donaren quan repartiren els xiquets de Madrid, que venien fugint de la guerra. Per cert al cap de quatre anys, la mare del xiquet de Madrid, vingué a per ell. Eixe xiquet ja s'havia integrat tant en el poble de Benifaió que ja havia perdut la parla castellana. No volia anar-se'n. Des de que se n'anà, Tereseta ja no tornà a ser la mateixa.

Al cap de 30 anys, aquest xiquet tornà al poble i preguntant i preguntant per Tereseta, la va trobar. No es pot explicar l'emoció que tinguérem tots.

La vida de Tereseta anava passant. El seu home es quedà privat, i ella ho duia tot endavant. Portava als animals, el camp. Abans teníem arròs, se segava, s'arregava en sacs, i ella els pujava a l'andana. Eren sacs de 50 kg, i Tereseta els pujava com si res.

Després quan els meus pares es casaren, la meua iaia va poder descansar un poc, tenia menys feina.

Dos coses em queda contar de Tereseta.

Allí a la casa, al voltant de la "Casa del Conde" Hi havien varies cases, que per cert algunes encara hui en dia estan en peu. Entre moltes cases, estava la Venta del Magre, que vivien tres famí-

lies; la Venta del Quinquiller, amb tres famílies més. Una família d'aquesta casa era el tio Eduardo i la tia Leonor, i els fills Juanita, Vicente, Eduardo i Salvador.

També estava prop la Casa del Pera, on vivia el tio Ricardet. Enfront d'aquesta hi havia un corralet on vivia el tio Alfonso i la tia Bienvenida, amb els seus cinc fills, que se'n van haver d'anar a França.

Quan els xiquets ens vam fer fadrins, uns se n'anaren a Alginet, altres a Sollana, i la majoria a Benifaió. Batejos, comunions i casaments, qualsevol dia eren bons per a fer una festeta. Venia el tio Alfonso en una palo i una llauna i mon tio Ricardet en una ampolla d'Anís, raspant-la i a fer soroll.

En veritat, en tants que erem, no hi havia mai una rinya. Tots erem una família.

La segona cosa que em resta contar eren les festes de Nadal. "M'abuela" huit dies abans ja ens feia desfer el cacau, per a fer els torrons. Agarrava el carro, el deixava al cantó del forn de Pedrapiquer i a moldre'l a ca Bernardino, una botigueta que hi havia al cantó de la plaça. Que torrons més bons de cacau i que pastissos d'aiguarent que feia "m'abuela!!!!

No teníem a la taula els dinars que tenim ara, però allò sí que era un dinar de Nadal. Els veïns venien cantant i ballant, alegrant les festes. Era tota una

germanor que hui en dia és difícil de trobar.

Teníem al metge Don Fèlix, que veia d'Algemesí a Benifaió. Es parava a Casa del Conde a visitar-nos. També estava Emilio Izquierdo, el practicant. Ens afaitava el tio Boluda. Venia a retratar-nos el tio Maiques...

També teníem a totes hores a la guàrdia civil, ben coneguts com els del cascos. Mentre vingueren a qualsevol hora, tot perfecte. Però, i quan venien a mitjanit i començaven a pegar a la porta? Mon pare preguntava, "qui va?" I ells, "somos nosotros, ábranos". Volguérem o no, fent fred o calor, els teníem que obrir la porta, i sols volien que els ferem una firma. No sé, però sempre se n'anaven amb tomates acabades de collir, i les més grosses!

Quan ens tocà vindre a viure al poble, Tereseta no volia vindre, li costà molt fer-se l'ànim. Però quan ella es gità per primera vegada amb llum elèctrica, no feia mes que apagar i encendre la claueta, li queien les llàgrimes. El mateix li passà el dia que per primera vegada es planxà el seu davantal amb la planxa elèctrica.

**Abuela, gràcies per tot
el que m'has ensenyat,
i l'amor que m'has donat**

Tere Alemany Buades

clavarisdivinaaurora1985

...25 anys després

xavier martínez fontestad

josé espuig cerveró

miguel ángel salvador artola

paco guijarro natividad

david gómez clérigues

josé montagut gómez

vicent duart císcar

francisco martí año

manolo boluda alepuz

salvador llácer gadea

Qui ho diria; ja han passat 25 anys

Estos dies, quan recordàvem anècdotes ocurrentes l'any 1984-1985, la majoria reconeixia haver fet coses que ara ens pareixen inversemblants; no ens reconeguem en elles; la majoria per atrevides i divertides producte, sens dubte, de la joventut.

Entre les divertides destacàvem un dinar al cap i casal, buffet lliure per cert, on la direcció de l'hotel ens tirava al carrer després de buidar-los la cuina; que bona gana i bona salut teníem collons!. Per a fer la digestió ens dedicàrem a córrer pel mig de la Gran Via Marqués del Turia, parant el tràfec com si d'una carrera popular es tractara. Segurament l'experiència "calà" en la gent, ja que, mesos després organitzarem la PRIMERA VOLTA A PEU A BENIFAÍÓ, si senyor; Amb un parell de collons. Que que?; Algo difícil de creure per la fama dels Clavaris, però real.

Un altre succés curiós, sense greus conseqüències, fou l'incendi ocorregut en el Bar que, aleshores, era al "Regalito"; nosaltres no tinguérem res a veure, de veres; això si, ajudarem en la seua extinció; algú de nosaltres, quan respira, encara nota el fum.

Desgraciadament tot no fou brillant ni magnífic; un tràgic succés ens somogué a tots els Clavaris; la mort de FITRE, el coheter, suposà un colp molt dur; des d'ací un record per a ell, i una forta abraçada per a la seua família i en especial per a la seua filla, Conchin, que fou la que, amb coratge i valentia, finalitzà la seua llavor.-

Savi la perruquera, aleshores Reina de les Festes, fou nomenada mes tard MISS VALENCIA; un record per a tu, Savi.

I finalment també un record per a totes "les sufridores" acompanyants".

Quanta paciència, veritat?

Erika Tel Villanueva

reina festes 2000

...fa 10 anys

Varen ser les festes del canvi de segle, aquelles que substitueixen la xifra del 1.000 per el 2.000 i a tots ens costava un poc assimilar. Les festes de Benifaió s'encaraven a celebrar-se baix l'alcaldia de Mati Ferrà i com a regidora de festes Mª José Piles. Era l'any de Lucrecia a la presentació, era l'any de Erika, la reina de les festes de Benifaió del 2000.

dames 2000

Celina Cuallado Villanueva

Pili Marí Arlandis

Ana Adame Rosa

María Ortíz Martínez

Marta Ortíz Martínez

Erika Tel Villanueva va ostentar el càrrec de reina l'any 2000, junt a ella cinc amigues que com encara recorda 10 anys després "intentem mantindre el contacte, moltes voltes recordem aquelles grans festes". I es que una dècada després d'aquelles festes Erika te molt clar que ara com a mare "no dubtaria en acceptar que la meua filla fora reina en el seu dia si ella vullguera".

I es que l'experiència d'aquells dies, de la multitud d'actes als que Erika

va tindre que presidir son el millor record, sobre tot "la nit de la presentació, vore des de dalt de l'escenari a tot el poble aplaudin-te és un moment únic i irrepetible".

La reina del 2000 recorda que tot este somni ja comença a gestar-se un any abans, al ball de gala del 99 quant "vaig preguntar als meus pares la possibilitat de ser jo la reina a l'any següent i acceptaren el meu desig".

Ara ja han passat deu anys, les festes del 2000 per a molts queden lluny però per a Erika estan molt presents cada volta que venen les festes del poble.

Com totes les que han passat per este càrrec sempre tenen un consell per a la nova reina, Erika li recomana a Sandra, la reina d'este 2010 "que disfrute molt de cada acte, açò sols passa una volta en la vida i cal aprofitar".

Pablo Fernández

Recordant a “Fitre el coeter”

Un 17 d'agost de 1985, fa ara 25 anys, José Rovira Rausell, conegut com a “Fitre el coeter” va deixar-se la vida en un accident pirotècnic. Molta gent encara recorda la figura d'este veí de Benifaió, amb la imatge del que treballa a gust i seré, amb gorreta i puret, estava sempre disposat a fer favors. Era un home senzill, treballador i familiar, amic dels seus amics, responsable i puntual en la seua arriscada feina. Un risc al que va haver d'afrontar-se aquell fatal dia.

La pólvora era la seua vida. A ell li venia de família això de fer de la pólvora un art pirotècnic, de fer amb trons l'anunci de la festa o l'entra i eixida del passacarrers de clavaris i clavariesses, processons etc... Ja el seu avi i un tio eren coeters allà per Bétera i part de la nostra família encara hui continuen en la saga familiar de treballar en la pirotècnia. Quant més festa més treball, d'esta forma mon pare va sentir des de ben jove la passió per este treball artesà. Ens va transmetre una frase molt típica d'ell que resumeix el que pen-

sava del dia a dia treballant amb la pólvora “açò es com els toreros, la perillositat esta en la feina i es porta a la sang”.

El treball de mon pare no es va limitar al terme de Benifaió, va tindre l'oportunitat d'oferir el seu art en comissions falleres de València de renom com ara en la Falla Cuba Literat Azorin on durant més de 30 anys seguits pogueren disfrutar a este barri de Russafa de l'excel·lent posada en escena de la pólvora, el soroll i l'espectacularitat dels trons. Despertaes, traques, i la cremà de

monuments a la capital del Turia tenien el seu segell.

Però el que realment li feia molta il·lusió era treballar a casa, al seu Benifaió.

La festa dels fadrins, vore l'entrà de la Divina Aurora recolzada pels coets i els focs elaborats per la seua ma eren per a ell un orgull immens que es repetia en cada celebració en la que el cridaven.

La solidaritat també formava part del gran cor de mon pare. Quant algun any la festa no tenia fadrins o clavariesses ell s'encarregava d'oferir a les persones que tenien la feina de dur la festa avant castells de focs i coets a molt bon preu, i inclús en alguns casos regalats i així col.laborar en la festa i que ésta no es quedarà sense el soroll i els trons.

Una vida dedicada a la pólvora que es va apagar en un fatal accident fa 25 anys, un 17 d'agost de 1985. La seua perfecció era innata, un referent per a la seua feina, i que junt a la puntualitat típica d'ell va fer que presagiarem la família que alguna cosa estava passant aquell fatídic dia quant tardava en tornar a casa després d'un dia de treball.

Mon pare deixa com a herència a una gran família, ma mare Conchin Ponce, les meues germanes i jo, uns eslabons familiars ara ampliat amb cinc nets i un rebesnet. En el record de tots un gran veí, en la meua memòria un gran home i pare.

Conchin Rovira Ponce

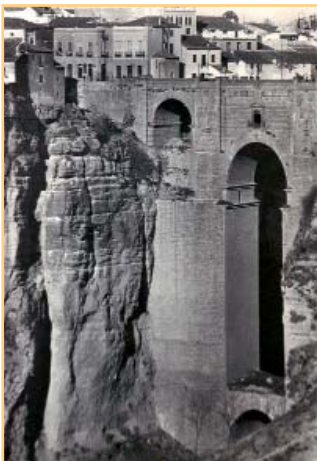

Als anys 70 Fite rep la insignia en or de la Falla Cuba Literat Azorin com a gratitut al seu treball

Any 1983, la Plaça Major de Benifaió a punt de presenciar el treball de Fite.

La seua filla Nieves encen la metxa en la festa de la Immaculada

¡Qué noche de bodas!

A Miguel Rosa Lerma

La iglesia de San Pedro Apóstol de Benifaió está de gente a reventar. Se casan Lolita y Luis tras doce años de noviazgo. La luz brillante de las lámparas y cirios, el perfume de los ramos de flores que abarrotan el altar, los cánticos celestiales del coro parroquial, la compañía calurosa de sus familiares, el alborozo bromista de sus amigos de infancia invitando al novio a que desista en su intento de casarse que aún resuena en sus oídos, y el dulce "sí quiero" pronunciado por ambos contrayentes, les llenan de felicidad.

Al salir de la iglesia, la traca ensordecedora, la inmisericorde rociada de arroz lanzada con fuerza por sus amigos sobre ellos poniéndolos perdidos, la multitud de vecinos curiosos que se aglomeran a la puerta del templo para ver salir a los novios; vivas, fotos, felicitaciones, besos lacrimosos.

En el convite, corren los camareros cargados de platos suculentos, suenan los estampidos al descorchar las botellas de champán; los corchos rebotan en el techo y caen sobre las cabezas y platos de los asistentes salpicándoles la cara y el vestido. Pero todo es alegría en este día. Luego, se suceden los discursos insinuantes de los más atrevidos. Resuenan los gritos de rigor ¡Que se besen!, ¡que se besen los novios!, ¡que se besen los padrinos!, quienes acaban ruborizados. Después de la comida, la barahunda del baile final, los empujones y

pisotones involuntarios acompañados de risas de disculpa, en tanto que los recién casados se cambian de vestido para emprender el viaje de novios. En la estación, las recomendaciones de los emocionados papás: ¡Cuidamela!, ¡Ojo con los resfriados, que en Madrid hace mucho frío!, ¡Adiós, adiós!.

Los viajeros del vagón donde se instalan los novios se percatan inmediatamente de que los que acaban de subir al tren son recién casados y los reciben con sonrisas, felicitaciones y enhorabuenas. Lolita y Luis, sumamente simpáticos como son, les corresponden regalándoles puros y caramelos sobrantes del convite celebrado.

Ya apaciguada esta algarabía, contemplan cómo el paisaje desfila velozmente por la ventanilla: verde y exuberante en la provincia de Valencia; seco y

estepario en La Meseta. Los esposos permanecen abrazados. ¡Al fin sólo! Tras tantos años de espera, están juntos para siempre. Nadie ni nada los separará jamás, se prometen mutuamente mirándose a los ojos.

Durante el viaje, Luis explica a Lolita lo más pintoresco del trayecto: este pueblo que ves es Chinchilla conocido por su prisión y su gélido invierno, de suerte que, en Benifaió, cuando hace mucho frío, la gente exclama: "Fa mes fred que en Chinchilla". Y luego: esta ciudad es Albacete que destaca por sus fábricas de navajas y cuchillos. Más adelante Tomelloso tiene bodegas y fábricas de anís y de coñac. En él esta la Posada de los Portales de que habla el Quijote en la aventura de la venta que don Quijote cree ser castillo, y donde fue mantenido Sancho.

El tren sigue tragando Kilómetros por la llanura manchega. Luis continúa: A la derecha queda El Toboso, la patria de Dulcinea, el romántico amor de don Quijote y, a unos kilómetros, Campo de Criptana donde probablemente Cervantes localiza la fantástica aventura de los molinos de viento que nuestro caballero andante y Sancho Panza corrieron con tanta desventura, al confundirlos el Caballero de la Triste Figura con unos gigantes enormes.

Al llegar a Alcázar de San Juan, el tren se detiene unos minutos con el fin de cambiar la locomotora, ya muy fatigada.

-Podríamos bajar a la cantina de la estación a tomar un café, insinúa Luis a su esposa.

-No, gracias, contesta Lolita. Me quedaré en el tren cuidando las maletas.

Luis penetra en la cantina donde se lleva un chasco mayúsculo al encontrarse con Curro, su mejor amigo de la "mili".

-¡Caramba, Curro! ¡cuántos años sin vernos! Exclama Luis alborozado.

-¡Cuánto me alegra volver a verte! ¡Un abrazo! ¿Qué te trae por aquí? Pregunta Curro.

-Me acabo de casar. Aclara Luis.

-Mi enhorabuena. Contesta Curro.

-¿Y tú, aún permaneces soltero? Vuelve a preguntar Luis.

-Efectivamente, remacha su amigo. No encuentro mi media naranja.

Los dos compañeros recurren al repleto baúl de los recuerdos de la "mili".

-¿Te acuerdas del capitán Montánchez? ¡Que bruto era! y ¡qué vozarrón! Dicen que lo había conseguido a base de beber coñac.

-¿Y de las malas pasadas que les jugábamos a los reclutas? ¡Qué manera de divertirnos! Pero ¡cuán-

to sufríamos en el campo de instrucción y en las marchas inacabables a Benaojan y Arriate! ¡Cuánta sed, sudor, polvo y cansancio!

-Pero nos gustaba aquella vida ¿verdad?. Aquellas noches serenas antes del toque de silencio bajo las estrellas, acariciado el rostro por el airecillo fresco de las serranía de Ronda que se escurría entre el ramaje de las encinas, nos reuníamos a la puerta de la tienda de Pepe Simó y, acompañados del rasgueo de una guitarra, cantábamos los boleros de moda de los Panchos:recuerdo aquella vez, que yo te conocí...

-¡Qué bien lo pasábamos!

-Algunos atardeceres nos íbamos todos los amigos a cenar en uno de los cortijos cercanos y, entre el bosque frondoso de los chopos, junto a los riachuelos, debajo del parral, devorábamos la tan esperada tortilla de patatas con pan blanco, mientras se nos nublaba la mente al calor de aquel vino tinto tan comprometedor. Y cantábamos, cantábamos tambaleándonos abrazados de regreso al campamento, al que, incomprensiblemente no encontrábamos por ninguna parte sobre tenerlo a unos metros de distancia.

-Los domingos a Ronda. Nos inundaba de placer ver volar las águilas a nuestros pies, apoyados los codos en la barandilla del Puente Nuevo del Tajo sobre el río Guadalquivir desde aquella altura impresionante y pavorosa. Nos encantaba la placidez de los patios rondeños chapados con mosaicos multicolores y adornados con multitud de plantas y flores; y fuentes de inconsolable melancolía.

-Visitar el Mercadillo, que se formó en las afueras de la ciudad, por negarse los mercaderes a pagar la alcabala y demás tasas que se les exigía al penetrar en el recinto amurallado por las puertas de Almocábar y de la Exijara. La Casa del Rey Moro

construida para baño de las sultanas moras, abastecida de agua, durante la dominación musulmana, mediante una cadena de esclavos cristianos que la subían penosamente desde el fondo del tenebroso río. Los palacios de Mondragón y Salvatierra perfectamente conservados. La fuente de los Ocho Caños junto a la calle Real, la de más tipismo y sabor a Ronda, con el escudo de la ciudad esculpido en su lomo de piedra. Los Baños Árabes, los mejor conservados de España. La Judería. La plaza de toros famosa por tener el coso taurino de mayor diámetro del mundo y por sus pintorescas corridas goyescas. La calle Villanueva con sus clásicas rejas rondeñas y ventanas y balcones atiborrados de macetas floridas, empujándose unas a otras por asomarse a la tranquila calle blanca embriaga de sol. La iglesia de Santa María la Mayor escoltada por su torre mudéjar, ambas construidas sobre un templo romano edificado en memoria de Julio César y su victoria sobre los hijos de Pompeyo en la batalla de Munda.

-Pasear por la carrera de Vicente Espinel el rondel poeta, músico, autor de la novela picaresca "Vida del escudero Marcos de Obregón" e inventor de la estrofa décima o espinela y de la Prima o quinta cuerda de la guitarra, muy amigo de Lope de Vega y de Cervantes.

-Tomar un refresco en las terrazas de la plaza de España abarrotada de gente alegre y vividora y amenizada por guitarristas y flamencos y, con imaginación, ver pasear a los toreros rondeños Pedro Romero, los hermanos Ordoñez y a los bandoleros y contrabandistas El Tempranillo y Pasos Largos, así como al cineasta Orson Wells y al escritor americano Ernest Hemingway, profundos enamorados de Ronda.

-Contemplar por la calle de la Virgen de la Paz el

desfile inacabable de toreros, empresarios taurinos, banderilleros con sus trajes de diferentes colores, picadores tocados con sombrero castoreño semejante al yelmo de Mambrino. El pataleo nervioso de los caballos jerezanos primorosamente enjaezados. El gentío bullicioso y zalamero que se apiñaba en las taquillas de la plaza de toros esperando conseguir una entrada de la corrida de la tarde. El caminar de los mozos andaluces erguidos como sultanes, calzados con botines camperos, ataviados con pantalón y chaquetilla grises, faja, puro, y el sombrero cordobés ligeramente ladeado. El impresionante taconeo de las hermosas rondeñas acicaladas con sus vistosísimos y ceñidos trajes de andaluza, rosa en el pelo y su andar garboso e insinuante. ¡Con qué desparpajo y gracioso ceceo contestaban a los envenenados piropos que les lanzábamos al pasar!.

-Al caer el día, el vertiginoso descenso hasta el campamento bajo el refrescante crepúsculo vespertino, atravesando varias veces la zigzagueante carretera de Montejaque, entre carrascas, encinas y oliveras, contando chistes, comentando las mentirosas conquistas conseguidas aquella tarde allá arriba con las rondeñas. ¡Qué vida tan pacífica y alegre!.

Nuestros amigos, emocionados y distraídos, continúan desgranando con nostalgia sus maravillosos recuerdos. El tiempo va pasando cansino. Inesperadamente suena la campana de la estación y el silbato del tren que va a partir. Con prisa, Curro paga la consumición y, ambos salen atolondradamente en persecución del tren al que alcanzan ya en marcha vertiginosa.

-Vayamos al vagón de cabeza y te presentaré a mi esposa. Propone Luis. Los dos pasan de vagón en vagón hasta llegar al deseado. Pero el asombro que se llevan es de contar: Lolita no aparece.

-Habrá tenido necesidad de utilizar los servicios, apunta Luis.

Esperan un largo rato mientras interrogan al interventor y a los viajeros más cercanos, por si han visto a Lolita, pero sin resultado. Curro empieza a sospechar y pregunta a su compañero:

-Pero vamos a ver. ¿Dónde pensáis pasar la luna de miel?

-En Madrid, contesta Luis.

-Vamos hombre, haberlo dicho antes. ¡Te has equivocado de tren! Este tren no va a Madrid, va a Andalucía. Advierte Curro.

-¡Madre mía!, exclama Luis palideciendo. ¡Qué fracaso! Puesto sabes tú lo peor. Lo peor es que Lolita no conoce a nadie en Madrid, la reserva del hotel, los billetes del tren y todo el dinero los llevo yo en

mi cartera. ¡Qué pronto se ha venido abajo la promesa que nos hemos hecho de vivir siempre juntos! ¡Pobre Lolita mía! sola y sin recursos ¿Dónde pasará esta noche de bodas? Y ¿Dónde la pasaré yo?.

-No te apures por esto, responde Curro complacientemente. En el barrio de Triana tengo un pisito muy mono, aunque provisto de una sola cama individual y un sofá algo duro y estrecho. Al llegar, cenaremos tranquilamente si queda algún chusco despistado en la despensa y, luego, yo dormiré en la cama y tú te acuestas en el sofá. Y si los vecinos de arriba, que son muy bulliciosos, arman juerga flamenca amenizada con cantos, palmoteo, guitarras y castañuelas como todas las noches, y no te dejan dormir, tú tranquilo: Suelen apaciguarse sobre las cinco o las seis de la madrugada. ¿Estás de acuerdo conmigo?.

-¡Qué remedio me queda, Curro! Pero confío en que, aunque yo no cene ni duerma en esta calamitosa noche de bodas, por lo menos me dejarás un pijama. ¡No voy a acostarme vestido y que se me arrugue mi impecable traje nuevo!, contesta Luis completamente resignado.

Al llegar a este punto el lector. Algo intrigado, de seguro se preguntará: ¿Y qué fue de Lolita?.

Los viajeros del vagón en el que viajaba ésta, enterados por ella de su situación, hicieron una colecta en la que participó incluso el revisor, mediante la cual, pudo alojarse en un hotel, avisar a la policía de la desaparición de su marido y volver a Benifaíó. Pero la sorpresa se la llevó esta vez Lolita al llegar a su casa: Allí estaba esperándola su despistado Luis, después de haber movilizado, como ella, a toda la policía de España.

José García Perpiñá

Último destino... Benifaió

Todos los años en el programa de nuestras fiestas patronales se escriben algunas efemérides o biografías, acompañadas por fotos que forman parte de nuestra historia local.

Es el caso de la fotografía que acompaña a este escrito sobre el primer sargento de la guardia civil que tuvo Benifaió llamado Quico Sanchis y su esposa Vicenteta (mis bisabuelos).

Del matrimonio nacieron 8 hijos, todos a mitad del siglo XIX, y mi bisabuela dio a luz por diferentes pueblos donde mi bisabuelo fue destinado por su profesión antes de llegar a Benifaió.

Los nombres de sus hijos fueron: Leonor, Trinidad, Encarnación, Luisa, Emilia, Vicente, Paco y María.

La casa cuartel donde residían en Benifaió estaba situada en la calle San Marcial cruce con calle Alginet (donde se despide el duelo en los entierros).

Allí estuvo mi bisabuelo prestando sus servicios de sargento de la guardia civil hasta que se jubiló a principios de 1900.

Se quedó finalmente a vivir en Benifaió, su último destino, y junto a él sus numerosos hijos y nietos.

Aunque como biznieto de aquel militar poco sé de su vida, solo

comentar una anécdota que me contaron algunos de mis tíos como nietos suyos. Cuando se jubiló les reunió a todos y les daba repaso escolar. Todos estos alumnos-nietos a pesar de la difícil época en la que se formaron consiguieron adquirir una buena cultura de donde han salido varias sagas familiares que forman parte de nuestro pueblo y de nuestra historia. Pintores y músicos, Enrique Bosch (durante varios años secretario municipal y presidente de la Cooperativa Agrícola, además de buen matemático y escritor), Paco Sanchis (primer alcalde democrático de Benifaió).

A mi bisabuelo no tuve la suerte de conocerlo, pero sí a su mujer, mi bisabuela "Vicenteta" que estaba completamente ciega. Todos los domingos cuando estaba en casa de una de sus hijas llamada Encarnación iba a visitarla. Me reconocía por mi voz "Xiquet vine a la abuela" me acercaba a ella que vestía toda de luto, con el pañuelo en la cabeza, me daba un beso y enseguida una moneda de 10 céntimos.

Este es uno de los recuerdos más felices de mi niñez.

Francisco Duart Más

Han passat 25 anys...

REINA de festes i MISS Comunitat Valenciana

isabel bausà

Han passat més de dos dècades, exactament 25 anys des de que aquella jove de Benifaió Isabel Bausà va ostentar dos càrrecs importants, distanciats en privilegis i protocols, però de segur amb molta experiència personal.

Al 1985 va representar al nostre poble com a reina de les festes, com a màxima representants de les festes patronals d'un any complet. Un any abans, al 1984 va tindre l'honor de representar a tota la Comunitat Valenciana com a Miss. Benifaió tenia per entonces una reina i una miss que compaginava actes locals, autonòmics i nacionals.

Un fet inèdit a Benifaió i que ara amb esta efemèride recordem com una anècdota important i un orgull per a Isabel.

Als meus pares, tota una vida junts

Els meus pares Paco Molina i Maria Fuster son un exemple de constància, vitalitat, educació i responsabilitat. La vida els ha premiat amb 62 anys de casats i 9 anys de festeig, tota una vida junts.

Ma mare venia de fora en aquells anys de principis de la dècada dels 40, provinent de la Font d'En Carros va conèixer a mon pare, fill de Benifaió i dedicat al món de la agricultura encara que després acertà al posar en marxa una empresa.

Als 4 fills i els 8 nets com a herència genètica de Paco i Maria ens han transmet valors necessaris per afrontar les vicissituds de la vida i saborejar com cal els bons moments.

Des d'ací un homenatge als meus pares i a tots el que encara estan disfrutant de la vida després de molts anys junts, son un exemple a seguir.

Amparo Molina Fuster

Gent d'aci

CRÓNICAS, VIVENCIAS, OFICIOS ... HOMBRES Y MUJERES DE NUESTRO PUEBLO

Por Mª Dolores Gómez Machí

**Un pueblo es algo más que un poblado, es sus gentes, personas que viven
y sienten a diario, con una tradición, historia y cultura propia.**

**Dice el Sr. A. C. R.: --"No hay más que ver como es la gente de un pueblo
para entender su desarrollo y predecir con poco error
de qué manera va a ser el futuro del mismo."-**

Recordando... **LA CRUZ ROJA**

La Cruz Roja Española (1864), es una organización sanitaria internacional de carácter voluntario, solidario, humanitario y orientado a la utilidad pública. En principio se ocupó de intervenir en caso de lucha armada, desempeñando una importante actividad durante la Guerra Civil (1936-1939); pero a lo largo de los años ha ido adaptándose a las necesidades sociales que se producían, asistiendo a las víctimas de todo tipo de catástrofes (accidentes, incendios, inundaciones, etc.) ocurridas en todo el territorio español.

A nivel local, eran hombres caritativos, voluntariosos, generosos, con gran capacidad de entrega, servicio y bondad.

El Sr. Francisco Climent Belmont fue su

fundador en Benifaió, donde tiene dedicada una calle. Su hijo, Sr. Juan Climent Beltrán, estuvo en sanidad y continuó la labor humanitaria de su progenitor. También era sastre, y algunas mujeres como la Sra. Julieta, Rosa Duarte, la Sra. Paqui Duarte Duarte, etc., iban a coser a su casa; a quienes decía:--"Por pequeña que sea la hebra de hilo no la tiréis, aprovecharla, porque aquello que se tira no hace provecho a nadie"--. Al igual hacía con los retales de tela que le sobraban, los guardaba y después los regalaba a personas necesitadas de nuestra localidad, para que los utilizaran. En este ambiente de caridad se criaron sus hijos: Sr. Juan y Sra. Consuelo Climent Félix, que colabora-

ron en la organización desde muy jóvenes. Entre nuestros vecinos también recordamos algunos hombres de los que pertenecieron como: el Sr. Francisco Duarte Soler, su hijo Sr. Francisco Duarte Peris. El Sr. Vitricio Candelas que fue presidente en 1998 y secretario el Sr. José Fco. Dalmau Gil. Los Sres.: Emilio y Miguel Izquierdo Gutiérrez, que acudían de socorristas a los partidos del fútbol, a los toros, y a las carreras de ciclismo, como algunos otros. El Sr. Vicente Añó Martínez, el Sr. Tomás López Martí, que tenía el nº2 en el carnet y el nº 1 de camillero; el Sr. Batiste, entre otros voluntarios.

Al igual que algunas anécdotas de las tan-

tas sucedidas como las que nos participa del Sr. Benjamín Gil Fillol (1902-1987) su hija Mª Teresa que fue voluntario desde los trece años hasta que feneció. Era muy responsable y humanitario, hasta el extremo que si se encontraba trabajando en el taller y le avisaban, porque alguien había sido arrollado por el tren, abandonaba su tarea i acudía en su auxilio, recuperando más tarde las horas. Nunca exponía quejas ni dificultades, encargándose de tareas que otros desdeñaban, como desinfectar chozas donde había muerto algún indigente, a pesar que le repercutiera en llegar a su casa lleno de piojos y su mujer le hubiese de limpiar con agua caliente y vinagre, porque no existían productos eficaces como ahora. Una vez le avisaron porque en un pajar, había muerto una mujer al dar a luz un bebé. Como el recién nacido se encontraba aún con vida, el Sr. Benjamín lo envolvió en una mantita y fue a buscar una familia pudiente que no

tuviera descendencia y adoptara la niña, porque él tenía dos hijas y su situación económica le impedía criarla. Algunas veces se desplazaba a la carretera con su Vespino, en el que en vez de chapa llevaba colocado un distintivo de la Cruz Roja, y provisto de un botiquín de primeros auxilios, ayudaba y socorría a quienes lo precisaban. Sr. Jaime Salvador Bosch "Cabrerot" conocido también por "Jaume el Moreno".

Nos relata su nieta Mª Carmen, que fue voluntario de la Cruz Roja. En aquellos días no había ambulancias. Un día, retornando en carro desde Algemesí, porque trabajaba para el Sr. Juan García "el Sastre", repartiendo materiales a los obreros, en el margen de la carretera encontró a una mujer embarazada requiriendo ayuda, el Sr. Jaime se detuvo a auxiliarla, cuando vio transitar un coche le indicó que parase para cargarla. A la mujer la llevaron a la Cruz Roja, donde dio

a luz un hijo.

A veces le avisaban porque había caído un obrero de la fábrica..., inmediatamente abandonaba el trabajo y corría a socorrerle. Un día el tren, a su paso por la estación, tiró a un hombre del andén a la vía. Desde allí, le trasladaron a Valencia en un camión, y para amortiguar los golpes de la carretera, le llevaban entre cuatro camilleros que iban arrodillados todo el trayecto. Una mañana, le dijo una vecina: -- En la C/ La Cruz, en la "Central Nova", una mujer ha pasado toda la noche gimiendo allí dentro y ahora ya no la oigo... -- Fueron a buscar quien les abriera la puerta y entraron en el lugar, donde encontraron a una mujer que había fallecido. En sus brazos, mantenía a una recién nacida aún con vida; a quien recogieron y auxiliaron.

El Sr. Vicente Lladró Zaragossà "Manré", nació el 24-12-1919. Nos participa que era guarda rural y aproximadamente en el

año 1952, se adhirió al servicio voluntario de la Cruz Roja en nuestra localidad. Años después, para proporcionar actividad a sus componentes fundó la Banda de Cornetas y Tambores; compuesta por chicos, como: Clérigues, Vicente Regal, Faema, Alemany, Piquer, Boiza, Carlos Lladró, Alfonso, Fernando, Santi, Toni, José, Alfredito, etc. Casi todos los instrumentos los compraron de las ganancias que obtenían de las rifas. Los ensayos generalmente se hacían en la Abadía y cuando lo precisaba utilizaban también la calle. Desfilaban en las fiestas del verano y en fallas. Siempre se disponían en filas de tres y cada uno tenía estipulado su propio puesto, que guardaban con respeto. Había tres hermanos oriundos de Calzada de Calatrava y residentes en Benifayó, los Sres. Manuel, Santiago y Salvador Boiza Alcaide, que tocaban muy bien el tambor y hacían redobles continuos impresionantes. En la actualidad algunos de ellos aún nos deleitan en las procesiones de Semana Santa.

El grupo de las "Majorets" estaba integrado por chicas como: Gema Lladró, Inma Santos, Nati, Cati, Mª Carmen Ádame, Lolín Rovira Sánchez, Chantal, Gloria, Mariló, Ameli, Mª Gracia, Lourdes, Esther, Gírbés, M^o José Doria, Carmina, Rosario Verdejo, etc. De Sollana eran: Maite, Yolanda, Carol, Conchín, M^o José (la capitana), Manoli Martínez, Encarnita, etc. Al principio, ellas iban vestidas con un vestido sencillo, semejante al de una enfermera: una capa, una falda, una camisa/blusa, pero llevaban un bastón y unas botas blancas altas o zapatos y calcetines blancos. Poco a poco fueron adquiriendo más vestidos, algunos más sofisticados porque estaban bordados con hilo de oro. Primero llevaban una cofia, más tarde, les hicieron unos sombreros de copa alta, cilíndrica, y plana por arriba, sujetado por una tira que pasaba por debajo de la barbilla. Permanecieron un mes en Sta. Eulalia (Ibiza), para iniciar y enseñar al grupo de chicas componentes de las "Majorets" que allí crearon. En cuanto a

la instrucción "dels bastonets" les dirigió la hija del fundador, Srta. Gema Lladró. Este grupo ibicenco, tras haber conseguido el éxito, continuó durante muchos años. También colaboraron en la formación de la banda de Alcácer y Guadasuar. Las "Majorets" marchaban delante y tras ellas se colocaba la Banda, que la dirigía el Sr. Vicente Lladró. Acudían a los pueblos y ciudades que les requerían. En Valencia, la Falla C/San Vicente-Marvá y adyacentes, como la Falla Poeta Alberola, les contrataba año tras año, para amenizarles todos los actos que patrocinaba, incluso los de la Semana Fallera.

Recordando... **EL ARROZ**

El cereal más importante cultivado en la Comunidad Valenciana, el principal en la gastronomía de esta tierra, porque con él se preparan y cocinan gran variedad de platos, tanto en tierras del interior como en la costa, y sin él, muchos de nuestros pueblos valencianos dejarían de ser lo que son.

En nuestro pueblo, había y hay familias que cultivaban o cultivan este cereal, como: el Sr. Migel Alepuz Ferrando, el Sr. José Alepuz Greus "Bessó", los Sres. Duart Clérigues "els Cuiros", el Sr. Arcadio Domingo Llácer y su padre, el Sr. Rogelio

Domingo Soler, el Sr. Miguel Domingo Alepuz, los Sres. Ferrando Domingo "Milhort", los Sres.: Eduardo, Francisco, Salvador, Vicente Garcés Clérigues, los Sres. Grau Rovira, el Sr. Salvador Piles Alepuz, el Sr. Salvador Piles Gimeno, el Sr. Francisco Piles Ferrando, los Sres.: Francisco y Vicente Rovira Alepuz, los Sres.: Andrés y José Rovira Arcís, entre otros.

El cultivo del arroz era en antaño, una labor muy costosa y laboriosa que abarcaba casi un año. Después de la siega del arroz en el mes de septiembre y la poste-

rior quema de los rastrojos, volvían a inundar la tierra del marjal a bien entrado el otoño, donde acudían como ahora, a pasar el invierno las aves migratorias. Estas tierras, permanecían inundadas de dos a dos meses y medio, y a últimos de enero retiraban el agua, la tierra se secaba y la trabajaban con las jacas "l'haca", para trasplantar allí el planter. Con la mecanización del campo utilizan los tractores para estas labores.

Como campos de cultivo utilizaban las tierras de la partida denominada Rajolar y sus cercanías, donde en pleno invierno

plantaban para abono: herrén/"farratge", yeros/"edros/ erbs" y habones/ "favons", porque sus raíces son ricas en nitrógeno, el cual favorece mucho el crecimiento del arroz en su primera etapa. Después llegado el mes de marzo se molturaba con la tierra al labrarla con el arado de vertedera/"xaruga". Los agricultores hacían los márgenes y los pateaban con un caballo para que la tierra se apretara bien e impidiera que el agua filtrara, y así quedaba retenida como en una balsa al inundar el campo. Más tarde, pasaban "l'entauladora de ganivets" a fin de que el barro quedara fino en el campo del plantel. Desde la guerra de 1936 hasta la actualidad, esta siembra previa ha dejado de realizarse, sembrando el arroz directamente sobre el barbecho/"guaret".

A primeros de marzo allí sembraban el plantel/"el planter" o criadero de plantas. En un capazo al cuello, "barrejaven el grans d'arròs roig", para el plantel, en la cantidad de 100 kg. por hanegada/ " fane-cada=200 braces= 8'31 àrees". Para ello, utilizaban los granos liberados de las espigas y provistos de su cascarilla, los arrojaban a voleo en el campo inundado, intentando que quedasen uniformemente repartidos, siguiendo la norma "a cada pas un grapat" y siempre cruzándolo con el anterior. Tenían que mirar en qué direc-

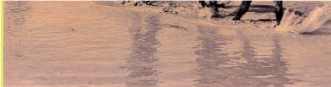
ción soplaba el viento, para que les ayudara en la tarea y si éste cambiaba su dirección, el sembrador había de modificar inmediatamente su trabajo. Decía el Sr. Arcadio Domingo Piles a su hijo:-- "El movimiento del brazo debe hacer la trayectoria de media herradura y la mano debe tocar casi la oreja, para que se crucen bien "les eixides"". - (Una "eixida"= a cuatro pasos de ancho por el largo existente).

Al calentarse el agua estancada, los granos germinaban y crecían las plantas, pero también acudían y se desarrollaban insectos, crecían malas hierbas y otros seres microorgánicos que perjudicaban el desarrollo de las jóvenes plantitas. Después de 20 a 35 días, retiraban el agua, para que el barro se apretase, a lo que denominaban "l'eixugó", a fin de liberar de la cosecha las plagas de invertebrados que allí se criaban. Esta tierra permanecía ocho o diez días sin agua, después la volvían a inundar. Por el día retiraban el agua del campo y al atardecer, antes de ponerse el sol, lo volvían a cubrir, a fin de que crecieran las plantas al calor del sol y fijasen sus raíces a la tierra. Cuando el labrador retiraba el agua, los gorriones/"els teuladins" acudían a comerse la siembra, por eso, colocaban espantapájaros e incluso contrataban

niños para que ahuyentasen a los pájaros. Previamente a arrancar el plantel, los agricultores preparaban sus campos del marjal que se encontraban en el término de Sollana, donde aquel iba a ser trasplantado, los cuales habían permanecido inundados desde diciembre, por motivo de que se descompusieran los restos de la cosecha anterior. Hacia febrero, empezaban a secarlos y procedían a labrarlos con el arado de vertedera/"xaruga", molturando la tierra y el agua hasta conseguir un barro fino.

Las mujeres acostumbraban a trabajar en el almacén mientras había faena. Cuando terminaban sus ahorros y no podían pagar los alimentos de primera necesidad que compraban, se los llevaban prestados, y le decían al tendero, "a la plantà a cobrar". Los hombres a "la plantà" cobraban su primer jornal, que empleaban para comprar víveres y pagar alguna que otra deuda contraída. Decía la Sra. Rosa Alepuz Pons a su marido cuando iban a contratar las cuadrillas: - "Als homes pagueu-los el que vos demanen. El jornal del treballador és un sagrat perquè ells només tenen això". -

En los meses de abril y mayo, los dueños contrataban las cuadrillas, las cuales acudían a los campos de plantel y con los pies descalzos, arrancaban las jóvenes

Pascualet de Milhort y su hijo Salvador trabajando en el campo de arroz

plantas que se encontraba en parte sumergidas en la fría agua del campo. Cerca de allí estaba la "Font Nova", donde los labradores iban a llenar su botijo de agua para almorzar. A las once de la mañana descansaban un poco; más tarde desde las trece a las quince horas, comían y descansaban un rato. A las dieciocho horas ya regresaban a sus casas.

Con "el planter" recién arrancado, las disponían en manojos/"guaixos", que se componían de tres a cinco plantas, las cuales ataban con ligaduras de esparto/"llogassa o nugassa d'espart". A cada gavilla/"garba" que hacían, le lavaban y limpiaban las raíces con agua para quitarles el fango que portaban acumulado. Posteriormente transportaban los haces de plantas en el carro al marjal, donde las volvían a plantar. Relata el Sr. Arcadio Domingo Llácer: --"En el campo

se encontraba "el carret de garbejar", un carro llano de madera sin ruedas, que se deslizaba por el fango tirado por un caballo, cuyas riendas sostenía y guiaba un joven, quien iba repartiendo las gavillas a un costado y otro, siempre calculando que quedase bien repartida por toda la parcela. Mientras los plantadores iban agachados y entre el brazo y la rodilla sostenían la garba de la que extraían las plantas que fijaban a la tierra."--

Cuenta el Sr. Rogelio Domingo Soler: --"Otros hombres llevaban un delantal donde portaban la gavilla/"garba", con los pies sumergidos en el agua iban sembrando las plantas, mientras caminaban hacia atrás. En los huecos de los fallos, plantaban "barques" que era replantar los vacíos de las plantas que no habían asido. Sobre las mismas pisadas que plantaban, pisaban otra vez al echar el abono/"el guano".

También nos cuentan que "escardaban las hierbas del sembrado como la grama, "birbaven el gram, el punxó, el llapó, la llengüela, el serreig, la xunsa i l'alfabeguet". Con la hoz segaban los márgenes, "les bores". Todo este trabajo se hacía porque no existían los insecticidas y debían preservar las plantas de las plagas, porque era una agricultura ecológica."--

Desde que apareció el insecticida, los granos se siembran con la máquina directamente en los campos de marjal y ya no se trasplantan a ningún otro lugar. El arroz se cultiva en tres meses, en tierras encharcadas. Previamente a la siega retiran el agua de las parcelas, para que la tierra se seque. Cuando las espigas están doradas, a finales de agosto o primeros de septiembre, las siegan. Antiguamente "la segà" la realizaban a mano, provistos los hombres de una hoz, "corbella de desbarbar". Con

estas espigas hacían garbas que colocaban sobre los rastros a fin de preservarlas de la humedad de la tierra. Si se

la andana mediante una gran tabla de madera o bien utilizando un tobogán, e iban depositándolos arreglados en el remolque de un

ocasionaba alguna tormenta, debían procurar que las garbas pronto secasen, porque si retenían la humedad mucho tiempo, con el calor del estío, los granos podían germinar y estropearse la cosecha. Mediante "el carro de garbejar" estas garbas eran sacadas del campo y en carros o tractores, se transportaban a "l'era o sequer". Allí trillaban las mieses con el trillo, para separar el grano de las espigas. Ayudados con una horca/"forca", iban removiendo lo trillado para que el grano quedase bien suelto y poder apartar las pajas. Las restantes que quedaban se quitaban al ventear/"ventejar l'arròs", con una pala cuando soplabla el viento. Después secaban los granos. Por ello, todos los días por la mañana, con "el rascle" esparcían el arroz en la era, que era un espacio de tierra limpia y llana a las afueras del pueblo, y lo labraban cara al sol. La "llauradora" la pasaban en diversas direcciones, haciendo surcos sobre esta

extensión de grano, para obtener un buen secado. Más tarde lo amontonaban con la "la trugilla" y si no se había secado lo suficiente al atardecer se recogía y al día siguiente se volvía a esparcir, porque debía de tener 14° de humedad y si el cereal se guardaba demasiado húmedo, éste fermentaba, pudriéndose la cosecha. Posteriormente se transportaba en sacos hasta la andana, donde éstos se vaciaban y el grano se almacenaba hasta que incrementara su valor y les proporcionara mayores beneficios a los dueños. De cuando en cuando, los hombres con una pala le daban la vuelta al arroz allí amontonado, para orearlo y evitar su calentamiento. Los días de lluvia, como no podían ir a trabajar al campo, los invertían en realizar trabajos por casa, ocupándose también de esa labor.

Cuando tenían que transportar el grano al molino o a otro lugar, lo guardaban en sacos de 50 Kg., que luego bajaban desde

camión.

En el mes de septiembre, los labradores traían el arroz al molino. Allí le quitaban la cascarilla, quedando el arroz integral. En un posterior proceso le liberaban del salvado o "morret", que contiene muchas vitaminas; dejándolo ya blanco para su consumo. También separaban "els mitjans" o granos de arroz partidos. Con "el morret i els mitjans" alimentaban a los cerdos y las gallinas.

Cuando se traía el arroz al molino, quienes lo deseaban, les entregaban vales por un total de 200 a 250 Kg., que después canjeaban durante el año e iban retirándolo según la necesidad. En nuestra localidad habían varios molinos: el "Molí Vell" que se dedicaba al trigo, el "Molí de Coralio" de los Hnos. Ballester Císcar y el Molino Arroceros ANTONIO PONS, que se ocupaban del arroz; al igual que el "Molí Dalí", en la actualidad ARROCERÍAS ROVIRA BALLESTER, ubicado en Almussafes.

Generalmente, todos poseemos valores y sentimientos arraigados, los cuales, no necesitan ningún maquillaje en la palabra para expresarlos. Por eso, rememorando un poco a nuestros progenitores, para todos Uds., hoy me despido con esta poesía:

CRIDAR PARE, CRIDAR MARE,

és un mot que naix del cor
en un crit molt entranyable
i de ferm és indubtable
que ho sentim des del bressol.

És això tant gran del món
que aprenem de xicotets
amb estima i devoció.

CRIDAR PARE, CRIDAR MARE,
és parlar-vos amb respecte
a cada moviment d'ulls,
i mostrar-vos nostre afecte
procurant pel bon futur.

És valorar el passat,
consoldar el fet present
i mirar a l'endarrere
tots els fets dels nostres anys.

CRIDAR PARE, CRIDAR MARE,
és clamar a les arrels
que tenim com tots els arbres
i proclamar a tot vent
el més pur agraïment
per consentir que nasquérem.

Per tota vostra paciència,
mirament, benevolència,...
per tots els ensenyaments
i tot l'acaronament
que a nosaltres heu donat,
us volem seguir cridant,
CRIDAR PARE, CRIDAR MARE...

LLAMAR PADRE, LLAMAR MADRE,

es una palabra que nace del corazón
en un grito muy entrañable
y de firme es indudable
que lo sentimos desde la cuna.

Es eso tan grande del mundo
que aprendemos de pequeños
con cariño y devoción.

LLAMAR PADRE, LLAMAR MADRE,
es hablaros con respeto
a cada movimiento de ojos,
y mostraros nuestro afecto
procurando por el buen futuro.

Es valorar el pasado,
consolidar el hecho presente
y mirar hacia atrás
todos los hechos de nuestros años.

LLAMAR PADRE, LLAMAR MADRE,
es clamar a las raíces
que tenemos como los árboles
y proclamar en todo viento
el más puro agradecimiento
por consentir que nacióramos.

Por toda vuestra paciencia,
miramiento, benevolencia,...
por todas las enseñanzas
y toda caricia
que a nosotros habéis dado,
os queremos seguir llamando,
LLAMAR PADRE, LLAMAR MADRE,...

Un homenaje al oficio de panadero

(2ª y última parte)

Los hermanos Tristán, Eduardo y Alberto Esparza, José Lerma (hijo), Enrique Díaz (hijo), los hermanos Salvador y Dani Canet, los hermanos Antonio, Bernardino y José Villanueva Pérez, los hermanos Maruja Muñoz (esposa de José Canet) y Dani, los hermanos Francisco y Enrique Gimeno, los hermanos Francisco y Juan Carlos Roig, los hermanos Carlos y Vicente tejero, José García (hijo), los hermanos Inma, Pilar y Carlos Pellicer, Reme Aliaga (hija de José Rovira Vela), Eduardo Sanchis (Pascualin), Felipe Añón Martínez (hijo), Vicente Sansaloni, Manuel Beltrán, Juan Enrique García (nieto), etc... Ya que la ocasión me lo permite y continuando con este reportaje, no puedo dejar en el olvido a los panaderos de Almussafes con los que tuve convivencias y reuniones. Ellos son José Santacruz (Pepico), Salvador Santacruz, Vicente Guixot, los hermanos Pepe y Rafael Zafrilla, Miguel Moreno (Poli) y el horno de Escolástica (la comadrona).

Un fuerte abrazo a mi pueblo de Benifaió, una vez más, al Ayuntamiento en pleno con Amparo Arcís como alcaldesa, y que el año 2010 lo podamos terminar con mucha ilusión, bienestar y sobretodo prosperidad.

Felipe Añón Soria

Estando próximas a celebrarse las fiestas patronales de Benifaió 2010 y siguiendo el reportaje del año anterior, menciono a los siguientes panaderos con los que pude convivir más o menos años. Alberto Esparza, Gaspar Aliaga, José Lerma, Enrique Díaz, Felipe Añón Navarro (mi querido padre), Juan Villanueva Pérez, Amparo Aliaga, Diego Garrido, Daniel Muñoz, Francisco Gimeno Alepuz, los hermanos Marianeta y Liborio Tejero, Ramón Santacruz (padre), Pascual Martínez Sorli, Francisco Roig Vago, Joaquín Marqués Vidal (mi gran amigo), Carlos Pellicer Lerma, José García Estellés, Ramón García, Felipe Añón Soria, etc...

Transcurren los años y van saliendo nuevos panaderos, bien por sucesión familiar o bien por nuevos empresarios.

Es casaren al 1960

Les “bodes d’or”...

2010

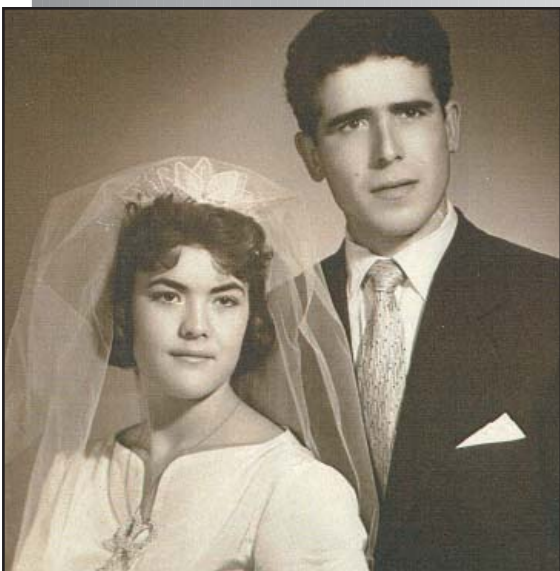
De nou la secció “Les bodes d’or a Benifaió” torna al llibre de festes per homenatjar els matrimonis del nostre poble que celebren els 50 anys de casats.

Una ullada al passat, a l’any 1960, per fer us de la memòria traslladant-se amb fotografies a aquell gran dia per a estes parelles de Benifaió. Vestits de novia ben diferents als d’ara, altres costums, anècdotes irrepetibles, moments únics d’una cerimònia que per a tota família es convertix en un esdeveniment especial i que en este 2010, mig segle després, és moment de recordar.

Aquells matrimonis de Benifaió que al pròxim any 2011 complisquen els 50 anys de casats poden entregar la seua fotografia d’aquell moment i una actual a l’Ajuntament de Benifaió (gabinet de comunicació-2ª planta) per poder eixir publicada la celebració en el pròxim llibre de festes. El material ja es pot entregar fins al mes de maig de 2011.

El 14 d’agost de 2010 Pascual Pérez i Rosa Giménez celebraran els seus 50 anys de casats. Mig segle junts que compartiran amb els seus fills i nets. Enhorabona!

L'1 d'agost Perfecto Vidal i Juana González faran 50 anys de casats. Una celebració que esperen compartir amb tota la seua família.

Ramón Rovira i Teresa Martínez mostren orgullosos una unió que ha complit 50 anys. Enguany també ho celebraran amb els seus familiars

Miguel Piles Melià i Luisa Albuixech Furió celebraran en passar festes les seues bodes d'or. Un 4 de setembre de 1960 s'uniren en matrimoni, ara 50 anys després recordaran este esdeveniment.

Va ser el 16 de juliol de 1960 quan José Martínez i Francisca Pastor varen contraure matrimoni. Hui mostren amb orgull esta unió. Junt als seus familiars estan vivint la celebració amb il·lusió

Les Festes a Santa Bàrbara en els arxius de La Casa Insa

Oreto Trescolí Bordes
Enric Olivares Torres

Portada del Programa de les Festes Patronals.
octubre de 1903

Festes patronals al final del XIX

La manera que té un poble de celebrar les seues festes majors resulta una bona eina per a entendre el seu caràcter col·lectiu i les seues creences més profundes, a banda de constituir un element identitari que sol vindre a conjugar passat i present en aspectes tan essencials com l'oci i la religiositat.

Les festes que dediquen els veïns de Benifaió als patrons sant Roc, sant Caietà, sant Isidre, la Divina Aurora i la verge santa Bàrbara els dies 15 al 22 d'agost compten en realitat amb una trajectòria ja secular i consolidada tant pel que fa al santoral beneficiari, com sobretot al format de les seues celebracions i la seua ubicació en el calendari. Però aquestes solemnitats no han estat sempre així, ja que no fou fins a la segona dècada del segle XX que s'acordà aglutinar en la segona quinzena d'agost i al voltant de les festes dedicades a la Mare de Déu de l'Assumpció i sant Roc, les celebracions en honor a la patrona santa Bàrbara, que fins a aquell moment no comptava amb una data fixa, com podia ser el 4 de desembre, dia en què l'Església commemora la seua festivitat.

Abans de la dècada dels setanta del segle XIX

el poble festejava la seua patrona durant la tardor, entre els mesos de novembre i desembre, però a partir dels primers anys del segle XX aquestes celebracions passaren al mes d'octubre, tot fent-les coincidir amb el dilluns següent al primer diumenge d'aquest mes, dins l'Octava de la Mare de Déu del Rosari. El canvi, com no podia ser d'altra manera, tenia una justificació econòmica i social inapel·lable: el treball al camp i la climatologia adversa. No obstant això, pocs anys després i molt probablement per les mateixes raons, es decidí finalment de traslladar-les a la segona quinzena d'agost.

De la mateixa manera que a la resta de pobles veïns, les festes del segle XIX eren celebrades segons unes coordenades prou semblants i que incidien en tota una programació basada en funcions religioses i activitats lúdiques. Per posar un exemple, els primers dies de desembre de 1879 es prepararen funcions religioses amb vol de campanes, missa solemne amb orquestra, traques i focs d'artifici, cavalcada protagonitzada per les tradicionals grops, processó general, serenata per les nits a càrrec dels dolçainers de Tales, etc. Destacaven, com no, els festejos religiosos,

doncs era temps per a complir amb els preceptes de la fe cristiana. Els solemnes i seculars actes litúrgics cobraven especial transcendència en la tranquil·la vida d'aquest poble.

Precisament, en les processons d'aquell temps feien acte de presència els personatges bíblics, els Misteris de santa Bàrbara i de la Casta Susana i algunes danses típiques que han restat però llargament oblidades i que a la llum de la revalorització del patrimoni immaterial en els darrers anys resulten de gran interès per a reconstruir el passat esplendorós d'aquestes manifestacions folklòriques valencianes.

En aquest sentit, cal recordar la importància de les roberies que actuaven com a subministradores dels abillaments necessaris per a disposar els seguicis processionals, tot seguint la tradició que durant tota l'Edat Moderna havien estat marcant a la ciutat de València festes tan arrelades com el Corpus Christi o altres representacions festives excepcionals com ara commemoracions reials, centenaris o beatificacions.

Precisament, gràcies als apunts conservats als arxius de la roberia Insa de València descobrim que en un temps els carrers de Benifaió acolliren la dansa dels Porrots, la de la Planxa, la del Torneig, la dels Cavallets i la dels Arquets, i més recentment, ja a meitat del segle XX, el ball dels Cabuts i els Gegants.

Ja abans del segle XIX, però, hi ha constància al poble d'una representació de balls rituals dins un context tan diferent i llunyà com és la celebració d'unes festes extraordinàries el 9 d'octubre de 1667, durant les quals es féu un Ball de Gitanos amb motiu del trasllat del Santíssim Sagrament des de l'altar del Crist fins

al nou Sagrari a la parroquial de Sant Pere. No deixa de ser aquesta una notícia puntual, doncs desconeixem si al llarg del segle següent i la primera meitat del XIX hi hagué presència de danses en les distintes solemnitats celebrades a la localitat.

Danses, Misteris i algunes figures bíbliques

La Casa Insa de València ha estat un establiment centenari dedicat al lloguer de roba de teatre i processons que ha abastit d'indumentària festiva a la majoria dels pobles valencians. La conservació dels llibres de lloguer, tant d'aquesta roberia com de les seues predecessores, Salvadora Cucarella i Juan María Gimeno, ens permeten de conèixer de primera mà la roba emprada a les cavalcades i processons per a vestir les comparses de danses rituals, personatges bíblics i Misteris durant bona part del segle XIX i principi del XX.

La primera referència d'un lloguer de roba a Benifaió apareguda als arxius de Casa Insa es troba precisament als llibres de l'antiga roberia de Gimeno. Entre les notes dels anys 1857 i 1859, a més dels vestits d'alguns personatges bíblics, ja hi trobem citats els del Ball del Torneig, que constava de quatre tornejants, quatre patges i un rei descrits de la manera següent: "4 Torneantes de pantalón carne, coraza de pana verde con escatas, tonelete sudador idem., tonelete raso carmesí bordado, mantito, cimero a plumas. Rey: pantalón carne, sandalias, coraza y tonelete, manto cubica romano, cimero, espada, rodela. 4 Pajes de pantalón, botas, trusa, ropilla, capeta, gola, gorra, pluma". Tal i com es pot comprovar en

aquesta relació, el color distintiu dels tornejants era el verd de la cuirassa, combinada amb faldellí roig de ras, mantell i capell emplomat. Els patges, en canvi, lluïen un vestit a l'antiga espanyola i el rei es distingia de la resta per l'espasa i la rodella que subjectava.

En el mateix llistat apareix la Dansa dels Porrots o Alcides, ballada per huit joves de catorze anys d'una manera que no seria molt diferent de la que en l'actualitat es conserva a Silla. La relació de lloguer els descriu com abillats amb pantalons i gipons de color carn, tonellets, corones, faixes i barbes. També s'hi cita la Dansa de la Planxa, semblant a la de Pals, Bastons o Pals i Planxes d'altres poblacions veïnes, però amb la particularitat que aquesta era ballada sols amb la planxa i interpretada per dotze components. El vestit llogat a Insa estava format per un "pantalón de punto, trusas de chulos, ropilla, capetas, fajas blancas, golas, gorras y plumas".

Tot i que suposem que aquests balls rituals ja gaudirien d'una certa antiguitat i arrelament a la localitat, la seua més que probable efimeritat fa que no en tornem a trobar cap referència més als llistats d'Insa fins al final de la dècada següent, moment en què apareixeran acompanyats pel característic Ball de Cavallets i posteriorment per la Dansa dels Arquets. Cal dir que del primer ball sols tenim notícies els anys 1869 i 1870 i del segon el 1872 i 1875.

Així les coses, després de vora vint anys de presència intermitent d'aquestes manifestacions folklòriques a les relacions de lloguer, sembla que fou a la dècada dels setanta del segle XIX que totes elles desapareixen de les desfilades benifaionenques. La Dansa dels

Porrots, per exemple, figura en els llistats de lloguer entre els anys 1869 i 1873, tot desapareixent d'ells el 1875, i de la mateixa manera la Dansa de la Planxa, la qual ja no tornem a veure citada després de 1875. Finalment, els darrers en desaparèixer dels llistats seran els Tornejants, tot figurant encara en el 1877 i 1878.

Juntament amb les danses tradicionals, en aquells anys del tercer quart del segle XIX hi eren llogats també els típics vestits dels personatges bíblics i Misteris que participaven en la majoria de processons valencianes. Allò més habitual era veure els dotze Apòstols amb les respectives al·legories; els dotze Cirialots; els dotze Patriarques; la representació del Misteri de santa Bàrbara, configurat per la santa, son pare -vestit de turc- i dos moros; les quatre Matrones i diverses Santes; el Misteri de la Casta Susana amb els dos Hebreus; la Fugida a Egipte; la Samaritana i la Filla del Faraó; els portadors de l'anda que, en nombre de quatre, anaven abillats alguns anys a la manera de macips, i alguns altres amb indumentària mora, i els sants més populars del devocionari valencià, com ara sant Vicent Ferrer, sant Joan Baptista, sant Martí i el pobre, l'arcàngel Miquel o l'apòstol sant Jaume, aquest últim acompanyat per quatre moros amb els quals es representaria el seu "misteri". Altres misteris que també es van representar algun any foren el de la Santíssima Trinitat, del qual tenim notícia el 1870, i el d'Adam i Eva, el 1871.

També eren habituals els estafolaris vestits de Locos que, en nombre de quatre o sis, eren utilitzats habitualment pels botargues, tot i que en algun any apareixen citats com a "Locos

Pegadores", amb un paper semblant al dels Pegadors de la Degolla del Corpus. Finalment, solien incloure's també el Carro de triomf i els vestits de la Reina, les dues Nimfes i l'Àngel que el coronaven i des d'on llançaven dolços, flors o versets al·lusius a la festa, així com els quatre Indis que el conduïen.

Així les coses, malgrat aquella riquesa d'elements festius inclosos llavors en la processó dedicada a santa Bàrbara, el seu lloguer a Insa es deté precisament en el moment en què la festa es trasllada al mes d'octubre. No sabem si aquest canvi de dates hi tindria cap cosa a veure o és simplement una coincidència.

A pesar, però, de la desaparició d'aquelles danses i figures bíbliques a la processó, les festes no deixaren de celebrar-se ni perderen tampoc el seu interès. Si de cas, en aquesta nova etapa l'atractiu folklòric dins el programa festiu benifaionenc l'anaven a assolir de manera significativa les cavalcades historicoal·legòriques. Aquestes, tot seguint la tradició marcada per la Cavalcada de la Degolla del Corpus de València, podien allotjar, segons els anys, alguns personatges clàssics com ara el Capellà Convidador o els tres Reis Mags i els tres Criats. També hi podien participar algunes gropes a l'estil del país o el carro de triomf capitanejat per la Reina.

Les Cavalcades al·legòriques

Però fou justament a partir de la incorporació del pintor local Vicent Martínez Gascó a l'organització de la Cavalcada, que aquesta adquirí un to molt més original i exquisit. D'aquesta manera, el 24 d'octubre de 1897, vespra de la festivitat de santa Bàrbara, es va muntar una

brillant cavalcada historicoartística que es repetiria el dia següent juntament amb la processó -tot i que sembla que eixe dia va ploure i no es pogué verificar. En ella es va utilitzar un bon nombre de disfresses llogades a Insa. L'important volum de roba i personatges interpretats ens dóna a entendre el grau de lluïment que prengué aleshores: eixiren tres vestits de guerrers, els personatges de Romeu i Julieta, una amazona acompanyada de dos patges, un Carro en el qual figuraven un sultà, una sultana i dos moros, un altre Carro amb els personatges del Quixot i Sanxo Panza, un altre amb dos soldats i el déu Baco, i un més amb Cristòfol Colom i dos indis. També es llogaren els vestits representatius dels Reis Catòlics i el Rei en Jaume muntat a cavall, acompanyats tots ells de guerrers a cavall també, quatre reis d'armes o macers, i altres vestits que representaven la Pintura, l'Escultura i el Comerç. Per últim, també se serviren els vestits per a la Reina de les festes i les dames d'honor que participarien el dia següent en la Batalla de flors a l'estil de la de València.

La varietat i originalitat de les disfresses ens parla del caràcter eclèctic amb què es concebien aquestes cavalcades. Així es veu també al llistat de roba encomanada per a les festes celebrades de l'1 al 6 d'agost de 1899: reis d'armes, guerrers, bufons, xinesos, patges, dames d'honor, Matrones, els personatges de Romeu i Julieta, Faust i Mefistòfil, Margarita, Neptú, etc., així com també els vestits al·legòrics de la Pintura, l'Escultura i la Música.

Els dies 11 i 12 d'octubre de 1902 es verificaren novament les esperades processons i cavalcades acompanyades d'una Batalla de flors,

cercaviles amenitzades pel dolçainer d'Alfarb, missa, serenates i balls populars. No faltaren les corregudes de jònecs ni tampoc altres novetats ludicoesportives pròpies del moment, com ara carreres de cavalls, partides de pilota i curses ciclistes que de segur farien les delícies dels veïns més aficionats.

L'any següent, dins les festes patronals programades per als dies 9 al 12 d'octubre, es tornà a organitzar una cavalcada "històrica y artística", patrocinada per l'Ajuntament i organitzada, com no, pel pintor Vicent Martínez Gascó. En ella eixiren Carros de triomf i diferents personatges abillats amb vestits d'època, els quals foren anunciats al programa de festes: "Un jinete con el escudo de Benifayó y cuatro más con trajes de época; Dulzaineros; Banda de Música; Grupos vestidas de varias épocas; Dos jinetes de época; Carro del Amor; Grupa de niños; Cuatro jinetes de época; Carro 'España'; Un rey de España y cuatro de armas montados; Carro alegoría a 'Benifayó'; Cuatro jinetes con trajes de maceros; Carruaje del Ayuntamiento; Banda de música".

Per descomptat, tots aquests vestits utilitzats a la cavalcada foren subministrats per Insa. A les seues notes de lloguer podem llegir l'encomanda dels abillaments que hi participaren tant la vespra com el dia gran durant la Batalla de flors.

Després d'aquesta, finalitzaven els festejos amb una gran processó general presidida per l'Ajuntament i les autoritats locals, on cal destacar la presència d'uns personatges que han quedat en la memòria col·lectiva de la població, tot i que no tenim cap referència del seu lloguer a Insa. Es tractava dels "roquets" que, vestits

de pelegrins, recordaven la figura del sant de Montpel·lier, el qual era a més era festejat la vespra de santa Bàrbara pels veïns del carrer de Vela.

Quant a les cavalcades historicoartístiques, sembla ser que aquestes començaren com uns festejos més o menys improvisats que prenién com a base les cavalcades tradicionals i que, amb el temps, esdevingueren d'allò més originals. Unes cavalcades que, a fi de comptes, eren, si més no, una oportunitat immillorable per a treure al carrer l'enginy -a Benifaió descobrim la mà activa i inquieta del pintor Vicent Martínez Gascó en l'organització d'aquestes- a través d'uns fantasiosos Carros triomfals decorats amb flors i muntats per les joves més distingides de la població, les quals anaven bellament abillades amb els vestits capritxosos que eixien de les mans expertes de la Casa Insa.

Malauradament, i tal i com ocorregué amb moltes manifestacions festives, aquestes també tingueren una vida efímera que no sobrepassà la dècada següent. Potser, el canvi de dates que afectà novament la festa de santa Bàrbara -traslladant-la definitivament a la segona quinzena d'agost- dugué també altres canvis en la concepció del programa festiu, ja que no tornem a trobar més lloguers de roba a Insa fins a l'any 1922 i cap altra notícia d'aquelles notables cavalcades organitzades per Vicent Martínez. D'altres se'n feren a la dècada dels anys vint i trenta, ja però, amb una fesomia diferent.

No vol dir açò que les festes s'hagueren paralitzat, sinó que simplement experimentaren un nou reajust dins el programa d'actes. Per descomptat, els més tradicionals es mantingueren,

com ara la missa solemne, la processó general, la disparada de morterets, els castells de focs, les corregudes de vaquetes i els balls populars. Dels celebrats la dècada següent no podem deixar passar els que incloïen algun tipus de manifestació folklòrica, com ara les serenates o les actuacions de balls a l'estil del país. El 1914, per exemple, el protagonisme fou per als balls populars interpretats per distingits cantadors i balladors de València dirigits pel mestre Rafael Lerma, i el 1920 per als balladors dirigits pel mestre Juan Gadea, amb presència d'un dolçainer i els afamats cantadors Pedralva, Evaristo i Moqueret.

El 1922 destacaren els balls tradicionals interpretats les nits del 18 i 19 d'agost per la rondalla valenciana dirigida pel mestre Enrique Vicent, amb acompanyament del conegut cantador Chiquet de Pedralva, així com el concert del famós dolçainer Vicente Gorgé de València i la banda de música convidada. Uns anys després, el 1928, fou el torn per al grup de balls del famós mestre Emilio Gadea, tot continuant un costum encetat feia unes poques dècades i que s'havia convertit en una constant per a les nits d'estiu benifaionenques.

Un altre element inèdit en els programes d'actes de llavors i que tindria una transcendència en el futur fou la presència del cinematògraf públic, que a Benifaió es projectava per les nits a la plaça del Progrés. També els concursos de tir de colom, bandes música o els partits de futbol s'incorporaren de manera decidida ens aquells anys per a gaudi i entreteniment del veïnat més aficionat.

Es configurava, per tant, un programa d'actes simpàtic i del gust de la societat benifaionenca

de llavors, la qual encara s'entusiasmava amb l'animada i colorista cavalcada, protagonitzada novament per carrosses plenes de flors de color i engalanades amb joves abillades amb originals disfresses de fantasia que omplien els carrers principals amb les seues manifestacions d'alegria.

En la dècada dels anys vint, i coincidint amb el dia dedicat a la Divina Aurora pels seus clavaris, açò és el 20 d'agost, era usual que de bon matí eixira la clàssica Entrà de la Murta, formada per gropes i cotxes artístics luxosament engalanats, dolçainers i banda de música de la localitat, i darrere el carro que llançava escollides herbes aromàtiques per tot el recorregut de la processó. Un punt emocionant tenien també les populars i divertides cucanyes que es feien el 22 d'agost en la plaça Major o en l'antic llavaner i que, juntament amb les carreres de cavalls, de bicicletes, les berbenes i elevació de globus aerostàtics servien per a concloure d'una manera divertida i esbarjosa aquelles entusiastes festes de llavors.

Passà la guerra, i després d'aquell lamentable parèntesi les celebracions es reprengueren en el mes d'agost, tot mantenint-se l'Entrà de la Murta, les cercaviles amb dolçainers i bandes de música i cornetes, les misses solemnes i les processons. En aquelles, el canvi més evident era la presència de l'element militar i de les jerarquies de FET i JONS que de segur contrastaria amb la variada, sorollosa i transgressora - en la seua mida- comitiva que l'havia integrat fins al darrer quart del segle XIX. En l'aspecte lúdic, no obstant, continuaven les competicions i els festivals esportius, les berbenes, les cavalcades i els balls populars els quals, d'alguna

manera, feien una mica més suportables durant uns pocs dies la duresa i misèria d'aquells grisos anys. A Casa Insa però, tot i que puntualment s'havien llogat alguns vestits el 1940 per a una festa de carrer i el 1954 per al dia 6 d'agost, els llibres de processons constaten com per a les festes patronals encara s'encomanaren almenys fins a la dècada dels seixanta i a càrrec de l'Ajuntament els típics i grotescos Nanos i Gegants, en nombre de sis i quatre respectivament. Juntament amb aquests, cal citar també el lloguer de huit Porrots, només per al 1956 i amb la intenció més que probable de voler donar una mica de lluïment i colorit a la processó, tot retrobant-se, potser sense saber-ho, amb una manifestació folklòrica que feia quasi un segle que no havia tornat a recórrer els carrers d'aquesta població riberenca.

(1) Al segle XIX es festejava durant una setmana la Mare de Déu de l'Assumpció i el popular sant Roc amb actes d'allò més tradicionals: missa, coets, processons i corregudes de vaquetes. A la processó celebrada l'agost de 1888, per exemple, hi figurà una multitud de xiquetes abillades amb vestits de penitents. Vegeu Las Provincias. Divendres, 17 d'agost de 1888.

(2) BELTRÁN I LÓPEZ, Francesc, "Les festes majors de Benifaió fa 100 anys: 1903-2003", en Benifaió Festes, 2003, pàg. 35-38. Val a dir que ja a principi d'octubre se celebrava festa a Benifaió en honor a la Divina Aurora, amb passacarrers, missa major, cercavila, cavalcada, processó i castells de focs. Una relació d'aquestes festes es troba al diari Las Provincias. Diumenge, 5 d'octubre de 1879.

(3) Las Provincias. Dijous, 27 de novembre de 1879. La notícia es contempla amb l'anunci de la celebració particular de festes el dia 3 de desembre a la patrona pels veïns del carrer de Trullàs i el dia 4 pel clavari Francisco Martínez. També els veïns del carrer del Prado contribuïren als festejos amb una festa en honor a la Mare de Déu dels Desemparats el dia 2.

(4) "En 9 de octubre de 1667 fué trasladado el Santísimo Sacramento desde el altar del Cristo al nuevo Sagrario, [...] celebrándose con este motivo fiestas extraordinarias, precedidas del baile típico de gitanos". Vegeu "La iglesia de Benifayó de Espioca", en Las Provincias. Dissabte, 15 d'agost de 1925.

(5) Arxiu particular de Casa Insa. Llibre de Processons 1854-1859.

(6) Fins i tot algun anys, com ara el 1857 i el 1859, l'anda fou portada per quatre volants vestits d'àngels. Arxiu particular de Casa Insa. Llibre de Processons 1854-1859.

(7) Pel que fa a l'organització, la festa a santa Bàrbara corria a càrrec del municipi, encara que també s'hi feien celebracions a compte dels veïns del carrer de Trullàs, mentre que la vespra corria a

càrrec dels fadrins de l'Aurora i de l'avantvespra s'encarregava l'associació del Rosari. Las Provincias. Dijous, 29 de setembre de 1887.

(8) Arxiu particular de Casa Insa. Llibre de Processons 1893-1997. Any 1897. També Las Provincias. Dissabte, 23 d'octubre de 1897.

(9) Precisament aquell any, l'Ajuntament acordà de celebrar per primera vegada grans festes i Fira, amb presència destacada d'alguns ramaders. Las Provincias. Dimarts, 5 de setembre de 1899. Per a tan extraordinària ocasió, el Consistori no reparà en despeses a l'hora de publicar el Programa de festes en un cartell de gran qualitat imprès a la Litografia Ortega, on figurava a la part inferior una estampa de la façana de l'església, algunes gropes i barraques, i parelles de valencians ballant a l'estil del país. Vegeu també Las Provincias. Diumenge, 24 d'octubre de 1899.

(10) Arxiu particular de Casa Insa. Llibre de Processons 1899-1902. Any 1899.

(11) Las Provincias. Dissabte, 11 d'octubre de 1902.

(12) Las Provincias. Divendres, 9 d'octubre de 1903.

(13) BELTRÁN LÓPEZ, Francesc, "Una relación de las fiestas patronales cuando éstas se celebraban en octubre", en Benifaió en festes, 1982, i del mateix autor, "Les festes majors de Benifaió fa 100 anys: 1903-2003", en Benifaió Festes, 2003, on reproduceix la portada del llibret de festes d'aquell 1903 i algunes vistes de la població incloses en ell.

(14) Els vestits que se serviren foren un Herald i quatre Batedors guerrers; per al Carro de l'Amor, una Matrona romana, dos Xiquets, un Soldat d'infanteria, una Monja de la caritat i dos Romans; per al Carro d'Espanya, dos Soldats de cavalleria, una Reina, dos Genets, el rei en Jaume, quatre Patges i dos Macers; per al Carro al·legòric de Benifaió, dos Segadors i dues Segadores, i, finalment, cinc parelles per a les Gropes: un Andalus i una Manola, un Africà i una Africana, un Llaurador i una Llauradora, un Sultà i una Sultana i un Andalus xiquet i una Manola xiqueta, cadascun d'aquests descrits de manera detallada a la nota de lloguer. Arxiu particular de Casa Insa. Llibre de Processons 1902-1906. Any 1903.

(15) Excepte els del 1912, que no es dispararen en senyal de dol per una desgràcia ocorreguda poc abans. Las Provincias. Dissabte, 21 de setembre de 1912.

(16) Las Provincias. Divendres, 14 d'agost de 1914.

(17) Las Provincias. Dissabte, 14 d'agost de 1920. El mateix any el diari menciona la participació aquell any del dolçainer Honorato Gil a les cercaviles i dianes celebrades.

(18) Las Provincias. Diumenge, 13 d'agost de 1922.

(19) Programa de Festes de Benifaió, 1926, i Las Provincias. Diumenge, 12 d'agost de 1928; dimecres, 14 d'agost de 1929 i dimecres, 13 d'agost de 1930. Valga com a exemple les fotografies de les gropes i una carrossa de flors, fotografiades per J. Cabrelles Sigüenza, amb les quals els clavaris de la Divina Aurora honraren la seua patrona. Semana Gráfica, núm. 164, 31 d'agost de 1929. Resulta curiós comprovar com fora d'aquelles festes foren llogats el dia 4 d'agost de 1928 per part de Gabriel Martí a Casa Insa dos Nanos, sent els dos únics vestits citats a tal relació.

(20) D'elles queda el record d'aquells que les van viure, com queda reflectit en aquest breu paràgraf amb un punt literari i nostàlgic, malgrat el patiment del desafortunat ànec: "El palo enjabonado da opción al mozo aguerrido para que consiga con hábil industria el baqueteado pato colgado en su vértice, con sus gritos de animal asustado que se mezclan con la alegre estridencia del pueblo que corea el lance y aplaude al victorioso ganador". Bolás Perera, Ignacio, "Pueblo en fiestas. A propósito de las de agosto en Benifaió", en Benifaió Festes, 1986.

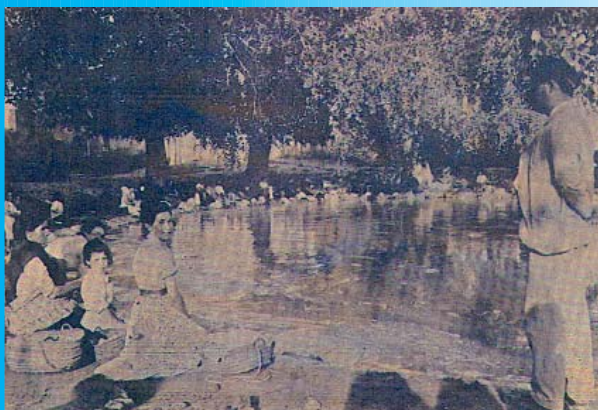
La Font de la Carrasca

Aspecte ben destacat del llavador en els anys 50, a l'ombra dels plataners

Francesc Beltran i López
Cronista Oficial de Benifaió

Ara resulta difícil imaginar la importància que per a Benifaió representava la existència de les quatre fonts naturals que brollaven al seu terme: proporcionaven l'aigua per a beure els seus veïns i el reg de les seues terres, ja que mitjançant una xarxa de sèquies -que alguns consideren romanes abans que islàmiques- convertien els bancals de secà en cultius d'horta. Haurem de tenir en compte que les aigües de la Sèquia Reial del Xúquer no van arribar a Benifaió fins els darrers anys del segle XVIII i començament del XIX. És per això que no resulta gens anecdòtica la curiositat despertada darrerament per l'aflorament dels ullals de la font de la Carrasca, en l'antiga partida del Raval, secs des dels anys 80 del passat segle XX

La llacuna formada per la font de la Carrasca, l'any 1922.

La llacuna formada per la font de la Carrasca en 1903, sense urbanitzar.

Bibliografia i documentació. Són nombroses les descripcions documentals i bibliogràfiques sobre Benifaió que fan esment de les copioses fonts que brollaven en el seu terme: Francesc Eiximenis dóna notícia el 1384 d'"aquells amagatalls he entés que n'a hu fort notable, après la font de Benifalló", encara que es refereix a la font de Mussa; Bernardo Espinalt escriu el 1786: "Sus habitantes se surten del agua de quatro copiosas fuentes que hay en sus extramuros y de su sobrante se riega la gran huerta, que produce con abundancia hortaliza y fruta"; el 1795 Antonio Joseph Cavanilles diu: "Riegan sus hermosas huertas con las fuentes llamadas de la Carrasca, Musa y Llegena (sic); la de la Carrasca nace al oriente del término, las otras al poniente". En referir-se a les aigües d'Almussafes, afegeix: "pues a las que venían de las fuentes de la Carrasca y del Vicario se han añadido las del Xúquer, que le llegan por los nuevos canales del Duque". Pasqual Madoz dóna l'any 1846 una aclaridora notícia sobre la font de la Carrasca: "En su radio

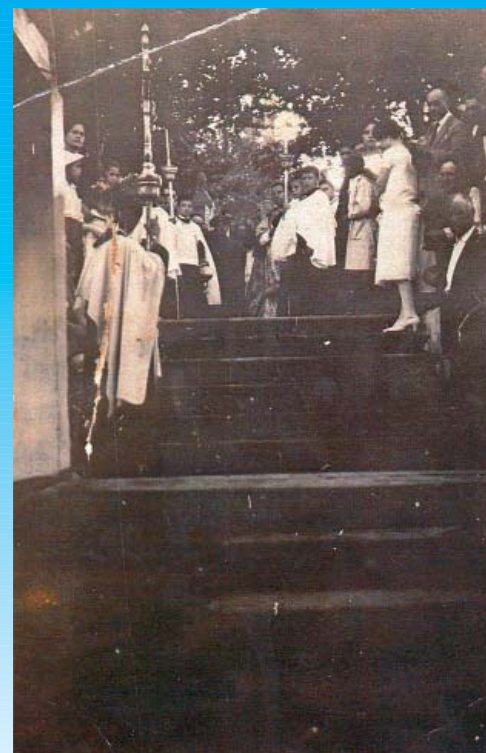
[Benifaió] se encuentran 4 abundantes fuentes llamadas de la Carrasca, Chechena, Torre y Muza cuyas aguas son cristalinas y muy saludables, especialmente esta última á quien se atribuye la virtud de curar las enfermedades cutáneas. La de la Carrasca nace al E. del pueblo, tiene una figura circular, y en su borde hay muchos lavaderos y algunos sauces que defienden á los que lavan de los rayos del sol". També diu en referir-se a Almussafes: "riegan con las aguas de la fuente llamada de la Carrasca, conducidas desde el término de Benifayó por medio de una acequia, cuyo nombre antiguamente era la Rabiosa, y en el día se distingue con el de Rochosa". Veiem com al llarg del temps les aigües sobrants provinents de la font de la Carrasca eren aprofitades pels veïns d'Almussafes per al reg de les seues terres, a través de la sèquia de Rojosa; no haurem d'estranyar-nos que aquest fet fóra un continu motiu de discòrdia entre els veïns d'ambdues poblacions: el primer plet documentat data de l'any 1345, quan

el senyor d'Almussafes Ramon Escorna denunciava els veïns de Benifaió, que es consideraven els posseïdors del dret sobre les aigües de la font del Raval pel fet d'haver nascut al seu terme, per posar tot tipus d'obstacles a fi d'impedir que l'esorrentia de l'aigua arribara al terme veí. Finalment sembla que després de nombrosos plets van arribar a una concòrdia pactada amb el senyor de Benifaió, Bartomeu Matoses, segons una sentència dictada per quatre àrbitres.

Llavador municipal. Amb el temps la llacuna natural formada per les aigües nascudes de la font de la Carrasca va ser aprofitada com a safareig per les veïnes de Benifaió, que acudien massivament a fer la bugada, sobretot cada dilluns, a través del carrer que per aquest motiu era popularment conegut com el carrer "de la Font" (antic carrer dels sabaters); a partir d'eixe carrer es caminava per un estret sender fins a la font, ja que l'eixida actual pel carrer Major encara no estava oberta. La llacuna va anar condicionant-se a poc a poc amb la instal·lació de més pedres a la

vora per a llavar la roba, fins que, reconeguda la necessitat de comptar amb un safareig adequat per al poble, començaren les obres d'un llavador municipal, que encara subsisteixen de forma parcial, obres que foren inaugurades l'any 1923 per l'alcalde d'aleshores, José Carbonell Hernández ("l'alemany"). No caldria remarcar que aquest acte es convertí en tot un esdeveniment popular per a la població.

La reforma i conversió de la llacuna natural en llavador municipal comptava amb una gran bassa circular i un passadís central cobert, amb les pedres adequades per a fer la bugada, un altre espai separat per a fer la bugada de la roba de malalts, i una altra bassa per a la llavada dels animals de càrrega: haques, mules etc. Aquestes dos últimes instal·lacions van desaparèixer en l'última remodelació de la font, així com la tanca i les portes de ferro que cloïen la font, que havien estat traslladades feia temps a l'escola Santa Bàrbara. Cal fer esment que la nova millora originà també un desplaçament massiu de dones del poble veí d'Almussafes per a llavar la roba, la qual cosa originà un nou focus de baralles i discussions entre les dones d'ambdós pobles per a aconseguir els millors llocs. Per a reorganitzar el servei en vista de la gran afluència de dones que volien fer la bugada, des del consistori s'hagueren d'establir diverses tandes entre els diferents dies de la setmana.

Diversos moments de l'acte d'inauguració del llavador municipal, l'any 1923.

La festa del "pato" i altres usos. És tradicional la celebració en aquesta font de les cucanyes festives del "pato", que es fan coincidint amb les festes patronals d'agost. És per això que no creiem que aquestes cucanyes es feren per festes abans de l'any 1903, quan aquestes es portaven a cap en el mes d'octubre, per raons que resulten òbvies. La festa del "pato", que tenia en un principi caràcter municipal, gaudí d'una gran popularitat abans de la urbanització de la font, ja que el joc consistia a atrapar l'ànec capbusser de la marjal nadant en la llacuna, on concorria la gran majoria del poble, fins i tot la banda de música que actuava en forma

de xaranga. La seua degradació començà després de fer-se'n càrrec els fusters de l'Aurora, i convertir-la en una cucanya on l'ànec de corral era penjat en un pal, i on tots els espectadors resultaven completament banyats, la qual cosa féu que es convertira en una "festa" exclusivament per al jovent. A mitat dels anys 80 del segle passat deixà uns anys de celebrar-se la festa de l'ànec, per culpa d'haver parat de brollar els ullals de la font, i quedar completament seca la llacuna. Ara es fa de nou en omplir-se d'aigua la bassa de forma artificial. També, per raons respectuoses amb els animals, deixà de fer-se amb un ànec viu.

En l'entran-
yable foto
de Maiques
de 1959, la
font oferia
un aspecte
quasi para-
disiac.

L'excusa
dels quatre
cunyats era
la foto, però
la nostra és
mostrar la
sèquia de
rentar la
roba els
malats.

Allà pels anys 60 la font es convertí
en la primerenca piscina municipal
de Benifaió.

Un altre ús ben curiós a l'estiu era l'aprofitament que es feia de la bassa per a nadar i refrescar-se els més menuts, pràctica que sobreeixí en els anys 60, quan començava a aflluixar el llavatge de la roba a la font, a causa de les noves tecnologies. Són ben conegudes al poble diverses històries de com Amparo "la Roca" en salvà més d'un d'ofegar-se, fins i tot traient-lo amb una canya.

La creu. No podem desvincular la font amb la creu que s'alça a l'entrada a l'altura del carrer Major. Aquest centenari peiró que assenyalava el límit de la població per l'est, l'antic raval, commemora l'entrada del segle XX, com resa la inscripció de la seua base, on diu que fou inaugurat el 16 de juliol de 1901. La creu esdevindria lloc d'encontre entre els camperols abans d'anar a la faena. Hui pareix quedar al marge

del recinte de la font, i els afegits de ferro de l'última restauració tampoc no ajuden massa a recuperar la seua primigènia imatge.

Toponímia. Aquesta font ha rebut al llarg del temps diverses denominacions, la font del Raval -Raval és la partida on es troba ubicada- en els documents de l'any 1345; l'any 1777 trobem: "la partida comunemente llamada del Arraval con agua de

L'any 1979 la font, que encara tenia aigua, però sense els arbres, oferia aquest lamentable estat; fins i tot podien accedir els cotxes.

L'entrada a la font, amb la creu. Darrere es pot veure encara la tanca que tapiava el recinte.

La creu de terme a l'entrada de la font, tal com estava l'any 1981.

El seu ús actual cobra protagonisme a les festes amb el tradicional "Pato"

Imatge recent del passat mes de maig quant l'aigua tornà de nou a brollar a la font

riego de las fuentes de arriva"; a partir de finals del segle XVIII es parla ja de la font de la Carrasca, fins que a partir del seu ús com a safareig comença a ser coneguda com el "llavador". De totes formes, encara hui en dia per a molts benifaioners és

simplement "la font": anar a llavar a "la font" era la forma comuna més emprada. La degradació toponímica, però, no entén de termes històrics i interpreta malament el nostre llegat toponímic; si no fóra així no s'entendria que la jovenalla local parle

ara "del pato" en referir-se al clos de la font de la Carrasca. Potser una simple placa ceràmica ajudaria a recuperar el vell topònim.

entitats i associacions

C.D. BENIFAIÓ

Un año más ha concluido una temporada, por lo que es momento de valorar el itinerario resultante. Hay dos partes bien diferenciadas, una parte con fracasos y éxitos deportivos, y otra que es la consecución de los objetivos trazados. Deportivamente, no podemos expresar una satisfacción ante los resultados obtenidos en cuanto a nuestro equipo representativo y nuestro juvenil, ámbos han perdido la categoría, unos después de cuatro años en la misma. Verdadero record histórico de permanencia en Preferente. Y el juvenil se manifiesta como equipo ascensor, situación que debemos mejorar. En cuanto al resto, si podemos manifestar que ha sido una buena temporada, en unos casos por la clasificación y en otros por la progresión de los equipos aunque los resultados no hayan acompañado. En este sentido debemos resaltar el equipo cadete, referencia de la escuela, que ha quedado en una posición de honor, en el límite del ascenso. Situación de la que a fecha de hoy estamos pendientes que todavía se pueda consumir.

En otro aspecto, el torneo organizado por este club, Benifutur, se va consolidando en el nuevo formato, y que en la actual edición, nos ha proporcionado grandes satisfaccio-

nes deportivas y de resultados organizativos.

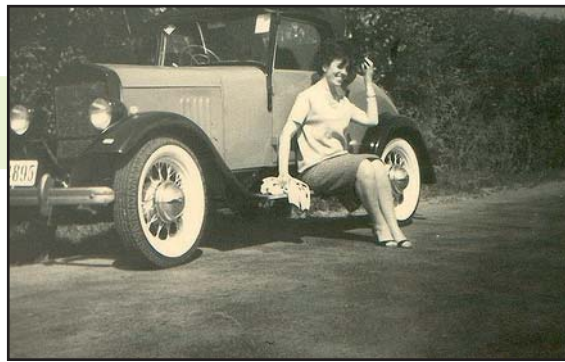
Seis campeones y dos subcampeones, podemos resaltar como resumen del trofeo. En el aspecto de consecución de objetivos del club, si podemos estar satisfechos de los resultados obtenidos. La estructuración deportiva del club, se consolida. No debemos perder de vista el trabajo impecable de nuestro director deportivo, Virgilio Martínez. Quien está constantemente no solo sobre el funcionamiento diario del club, sino, más importante, sobre la planificación del futuro, que obviamente no da resultados inmediatos, pero donde en el segundo año de su estancia entre nosotros, ya se materializan. A pesar de que su primitivo deseo era el estar durante tres años, donde se debía valorar el resultado de su gestión y decidir sobre su continuidad, siempre hemos considerado que era la persona idónea para este puesto y no es que se tuviera en consideración su propuesta, es que ni se estuvo de acuerdo, ni se tiene presente, es la persona adecuada para el futuro.

Hay un ejemplo que concretiza la situación. La temporada pasada existieron grandes carencias desde el club hacia la sección de fútbol sala, y nuestro director deportivo se impu-

so como objetivo para la actual, mejorar la situación e integrar en mayor medida la sección dentro del club, obteniendo como resultado no solo un cuidado mayor, sino la celebración dentro del Benifutur de un torneo específico de fútbol sala. También se debe resaltar la asistencia de Miguel Vaquer a la presentación del torneo Benifutur, donde se le rindió un muy sentido homenaje, y tuvimos su presencia en la primera jornada del torneo, que hace once años creó.

La política puesta en marcha de cuidar y mejorar la cantera, se va a plasmar más si cabe en la nueva temporada. No vamos a olvidar a Jessica que este año se va a enfundar la zamarra del Valencia, C.F. Entre otras circunstancias, tampoco es posible la continuidad dentro del club. Todo esto es posible gracias al Ayuntamiento y a nuestro sponsor ROQUETTE, que sustentan con su apoyo económico y logístico nuestras actividades. Todo ello a pesar de la situación económica, que también a nosotros nos obliga a restringir ciertos servicios en aras de la salud económica del club.

Invito desde estas líneas a los ciudadanos de Benifaió a seguir los partidos del Benifaió en todas sus categorías y desearles desde estas líneas unas felices fiestas patronales.

AFABALS

"... ah sí!!! És veritat!! És que no m'enrecordava...", va dir Lluïsa quan la seua amiga li va recordar aquell fet.

Quantes vegades ens ha passat a nosaltres el mateix! Hem escoltat, llegit, vist, estudiat o viscut situacions i experiències que després no recordem, i hem de fer un

poc d'esforç de memòria o ens ho han de recordar amb alguns detalls per poder tornar-ho a reviure en la nostra memòria. Potser el que ocorre en eixos moments d'oblí és que els indrets on estan guardats els nostres records, els records feliços o dolents, els records del passat o els més recents, s'haurien quedat a les fosques, potser.

Però Lluïsa, igual que moltes altres persones, en un moment de la seua vida començà a oblidar, però a diferència de tots nosaltres, a ella ja no li tornen els records, ja no pot fer la rutina de la seua vida quotidiana, ja no té suficient autonomia per a estar sola, ha perdut gran part de la seua memòria. Aleshores, la seua família es fa càrrec de la situació i comença a cuidar-la amb tota l'estima del món, però encara que sembla impossible, això no és prou. Lluïsa ha perdut la memòria, però no ha perdut la sensibilitat per les coses, ni els sentiments, ni la destresa que

sempre havia tingut per a certes activitats.

Per a poder cuidar, potenciar i dirigir correctament totes aquestes aptituds cal ajuda professional, i eixa ajuda Lluïsa la va trobar en un centre, com el que per sort tenim a Benifaió, el Centre

d'Estimulació "La Llimera". Centre que s'ha fet realitat des de fa 5 anys, gràcies a la implicació i l'ajuda del nostre Ajuntament, al treball i l'esforç dels professionals que treballen en el Centre, al recolzament dels familiars de les persones afectades i el més important, a la gran ajuda solidària que hem rebut i necessitem continuar rebent per a poder anar millorant el Centre i el servei que s'ofereix, d'empreses, comerços i ciutadans i ciutadanes d'aquesta població i també d'Almussafes i Sollana, ja que l'Associació pertany a aquestes tres poblacions, solidaritat que des de l'associació us volem agrair molt afectuosament.

A més, des d'ací us volem desitjar que aquestes festes us proporcionen uns records plens d'alegria i felicitat i que l'indret on guardeu eixos records no se us queden mai a les fosques.

L'ASSOCIACIÓ AFABALS US DESITJA UNES BONES FESTES PATRONALS 2010

Club Ciclista Benifaió

El club ciclista Benifaió va participar el passat 12 de juny, junt a més de 500 ciclistes de tot el món, en la coneguda marxa cicloturista francesa "La Pyreneenne" amb un recorregut de 174 kilòmetres al Pirineu Francès amb més de 3400 metres de desnivell acumulat. El nom del ciclisme de Benifaió va arribar fins als 2115 metres d'altitud en el Col de Tourmalet amb eixida i meta des de Bagnères de Bigorre.

Finestra Oberta

ANEM A COMPTAR-VOS UN COMPTE REAL. Hi havia una vegada un eriçó que vivia a la SISENA. Un dia va arribar una màquina i començà a destruir la seua casa. Una persona que passejava per allí ho va veure, i se'n va anar de seguida a l'ajuntament per a dir que la màquina no tallara l'herba tan rasera sinò un poc més alta, perquè allí vivia una família d'eriçons i no estaven respetant-los. Però en l'ajuntament li contestaren que ells no tenien res que veure en eixa obra i que no coneixien a l'home de la màquina i no l'hi podien dir res. I ès que ningú pensà que nosaltres, els eriçons, no sabem córrer ni botar i la màquina ens trituraria quan passara tallant l'herba. Quan la persona que volia ajudar-nos tornà de l'ajuntament a la Sisena ja era massa tard, tot estava destruït. De seguida ens buscà per a veure que havia segut de nosaltres. Però sols em trobà a mi, però ja estava mort. Continué buscant a ma mare, mon pare i als meus germans, però ja no trobà a ningú més. Ella pensa, que pot-ser, ens varen amagar i podrien estar vius, almenys això vol creure'l. I jo també.

Lauri

A finals de març passat unes màquines que treballaven a la SISENA destruïren tot l'ecosistema hon vivia una família d'eriçons. Varen ser tots morts. Els eriçons pertanyien a l'especie protegida *Erinaceus europaeus* (eriçó europeu). Desconeguem perquè no varen ser protegits con cal. Ara, malgradament, ja sols ens queda lamentar el fet i demanar que s'estudie i protegisca la colònia d'eriçons que encara puguen estar vius.

Mentre redactavem aquest article ha succeït una altra mala noticia, les obres de reforma de l'estació han deixat dues desgràcies més: els arbres (especialitat del poble) i la caseta dels servicis.

Aquesta última -del mateix estil i època que l'edifici principal de l'estació- ha sigut salvagement enderrocada sense tindre en compte el seu valor dintre del conjunt de l'estació. Segur que ara ens posaran una edificació de cristall i alumini a conjunt amb l'estètica de l'ajuntament.

foto: Juan E. Carbonell

CIMA Ciutadans Majors de Benifaió

Este es el tercer año de la fundación de CIMA, una asociación creada para las personas mayores de Benifaió, y desde estas líneas os pido vuestro apoyo y confianza para poder llevar a cabo nuestro proyecto que no es otro que el bienestar de nuestros mayores.

La junta directiva de CIMA os desea unas felices fiestas patronales y os invita a pasar por el hogar del jubilado, para participar en todos nuestros eventos y actividades que están pensadas única y exclusivamente para todos vosotros.

Somos una asociación joven y con muchas ganas de trabajar para nuestros mayores, por eso estamos a vuestra disposición para todo cuanto necesitéis. No dudéis que os vamos a atender en todo lo que este en nuestras manos.

El presidente

UDP Asociación Democrática Social de Jubilados y Pensionistas UDP de Benifaió

La junta directiva de UDP felicita estas fiestas a todo el pueblo de Benifaió.

En el pasado mes de febrero se constituyó esta nueva junta para aportar nuevas ideas al hogar del jubilado y mejorar si cabe el funcionamiento de dicha entidad.

Junta directiva:

Presidente: Federico Carceller

Vice presidente: Enrique Alemany

Secretario: Vicente Duart

Vice secretario: Miguel Terrés

Tesorero: Fernando Más

Vice tesorero: Francisco Ferrando

Vocales: Vicente Cambres, Paqui Fortea, Enrique Mezquita, Eugenio Trenzano, Carmen Solanes y Manuela Zaragoza.

Fotoforum

*Des del FotoClub de Benifaió saludem tots els veïns
i vos invitem a participar de les nostres activitats.
Enguany hem realitzats Tallers d'Il·luminació, Iniciació a la Fotografia,
Gestió de la Web (Picasa), Maquetació d'Àlbums (Hofmann)
i d'Edició i Retoc (Photoshop) a nivell bàsic i avançat.
Al mateix temps col·laborem amb l'Associació de Vela Llatina de Silla
i eixim a navegar l'Albufera amb ells.*

*Vos desitgem unes bones festes.
Ildefons, President.*

CB Marcelina

Un altre any el Club Bàsquet Marcelina vol aprofitar l'oportunitat que ens dóna el llibre de festes per a felicitar a tots els veïns del poble en les nostres festes locals al temps que ens facilita el poder resumir les activitats realitzades pel Club.

Ens ompli d'orgull poder dir que el nostre club es una referència dins del bàsquet de la Ribera, contant en aquests moments amb 185 jugadors/res que formen part de l'estructura del club, des de l'equip masculí de Primera Nacional fins els més menuts, amb 8 equips masculins, 6 femenins i 2 de més xicotets (benjamins i prebenjamins) mixtes.

Això i tot, malgrat la difícil situació econòmica que està fent que aquesta estructura cada vegada siga més complicada de dur a terme, encara podem enumerar un grapat d'activitats que hem realitzat a banda de l'estrictament competició federativa, que l'última temporada han estat nombroses com el Torneig nacional Roquette (amb la participació del Ros Casares, l'Amics del Bàsquet de Castelló i el Club de la Selva del Camp), el dia del Mini, el dia del Benjamí, el dia d'ajuda a Haití, la participació del nostres infantils tant masculins com femenins en un torneig nacional en la Selva del Camp (Tarragona), així com l'homenatge realitzat a Miki Vukovic el dia de la presentació dels equips, com també la participació de dos Campus de bàsquet d'alt nivell amb els nostres jugadors i entrenadors, el Calvestra en Pascua i el proper de juliol "Campus Vidimiri" a la Nucia.

La veritat que totes aquestes activitats no hagueren estat possibles sense la presència de l'empresa local ROQUETTE, que sempre ens ha recolzat en tots els esdeveniments encara la situació econòmica actual, es per això que també volem agrair a tots els altres esponsors el seu sacrifici en aquest moment. Així mateix volem donar les gràcies a la Regidoria d'Esports pel seu ajut, esperant que apleguen millors moments per a tots i que el bàsquet en particular i l'esport en general, formen part de l'inversió pública ja que considerem que els diners gastats en aquest aspecte de la societat son reinvertits a aquesta en una mesura més que important.

El pas endavant que hem donat com a associació esportiva, considerem que es degut a què el més important per a nosaltres a estat el buscar els millors entrenadors-educadors i considerem que a dia d'hui no tenim res que envejar en aquest aspecte res a cap club no tan sols de la comarca sino del país, amb la tasca de formar no sols jugadors sino també persones i es en aquesta línia com volem continuar.

Per a finalitzar volem fer una crida a tots el xiquets/tes que vullguen fer un esport divertit i sa que passen pel pavelló que de segur ho disfrutaran.

Bones festes. Club Bàsquet Marcelina Benifaió

Cáritas Parroquial

Un año más, volvemos a saludar al pueblo de Benifaió en general y deseamos paséis unas felices y agradables fiestas patronales en honor a nuestra patrona Santa Bárbara. El grupo de Cáritas quiere en primer lugar daros las gracias de corazón por vuestra confianza y ayuda que nos demostráis día a día durante estos doce años de existencia.

Os comunicamos que estamos a vuestro servicio los lunes de 3 a 5 de la tarde para la recogida de ropa en el local de Cáritas ubicado en la Plaza del Progreso. En este mismo lugar también nos encontraréis los martes y miércoles de 7 a 9 de la noche para atención y ayuda a todas las personas necesitadas. Queremos informarles de una iniciativa que hemos puesto en marcha gracias a un equipo de maestras jubiladas las cuáles imparten clases de español a los inmigrantes.

Por último destacar que las personas interesadas en colaborar con nosotros lo pueden hacer mediante una aportación económica en el cepillo del altar del Nazareno en la iglesia parroquial o como socio colaborador en la cuenta del Banco de Valencia nº 0093-0319-17-1000662276.

Un caluroso abrazo de todo el equipo de Cáritas

Amics de la Ceràmica

Amics de la Ceràmica felicita com tots els anys al poble de Benifaió, desitjan-vos que passeu unes bones festes i vos convida a passar pel taller per ensenyar-vos les nostres novetats. L'associació enguany fa deu anys, temps en què han passat moltes persones i que han deixat la seua empremta en el taller i en l'associació. A més de participar i aprendre exposem una volta a l'any les nostres obres.

Les persones que estiguen interessades en aprendre tenen les portes obertes de la nostra associació, dones, homes, xiquets i xiquetes.

Un fort abraç, Amics de la Ceràmica

Cor Madrigal

**L'alegria pel guardó aconseguit
és evident en els rostres a la porta
de l'hotel de Burgos**

Un any més el Cor Madrigal aprofita el present Programa de Festes per a fer balanç dels dos darrers cursos farcits de concerts, trobades i activitats al voltant del cant coral. Una de les fites clau de l'any són els concerts de Nadal, els quals solem interpretar junt als nostres cors de planter: el Cor Madrigalet i el Cor Kodály. Les nades i encisadores cançonetes sempre captiven el públic assistent amb vives mostres d'agraïment i simpatia. La nostra llavor agermanadora també ens implica en la participació de trobades corals a la Ribera, tal com va succeir en Nadal de 2008 amb les corals de L'Alcúdia i Llombai; i pel maig de 2010 amb les corals de Sueca i Polinyà, oferint concerts en totes eixes poblacions i aplicant la famosa dia "la música agermana els pobles". Per al concert de primavera de 2009 vam preparar un repertori de música sacra molt complexa; pensem que interpretar T.L. Victoria, Guerrero, Kodály, etc al nivell que nosaltres ho fem implica tot un intens treball previ, però també la satisfacció que el públic de Benifaió puga gaudir de la magnífica música d'eixos autors. El passat estiu no hi hagué descans; d'una banda, el concert de juny girà al voltant de peces sobre el món del transport i, a més, acompanyat amb un audiovisual amb imatges i decorats al·lusius a eixe tema; d'altra banda, ens acomboïarem per a participar en el VIII Certamen Nacional de Corals Antonio José, a la ciutat de Burgos (Octubre de 2009) al qual hi acudírem amb el propòsit de la simple participació, sense esperar-nos mai el digníssim i inesperat quart lloc que aconseguírem, després de superar una inicial selecció d'entre 32 formacions corals de tota Espanya i passar a la final entre les quatre millors. El darrer gran projecte dut a terme ha estat el Rèquiem KV 626 de Mozart (abril-2010). Hi col·laboraren cantaires de les corals de Sueca, Polinyà i el nostre Cor Madrigal, afegeint-se a tots ells els solistes i l'Orquestra Simfònica de la Ribera dirigits tots per

Vicent Ferragut. La triple actuació tingué lloc a Algemesí, Sueca i Benifaió, i va obtenir nombroses felicitacions i un gran èxit de públic.

Mentre redactem estes paraules el Cor Madrigal està preparant una doble actuació: el concert de fi de curs del 19 de juny i la nostra participació en el festival benèfic (amb cançons de The Beatles) organitzat per l'AMPA del Centre d'Estudis Musicals que tindrà lloc el 25 de juny. Sens dubte tot un concert pensat per a motivar els joves de Benifaió; els fem des d'ací una crida per a formar part dels nostres cors: tots els dissabtes del curs escolar ens reunim al CEM; els menuts, al matí, tenen garantida la diversió, el plaer del cant i la germanor; els majors podeu visitar-nos al Centre Municipal de Cultura (antiga Arrossera) qualsevol dissabte entre les 17'00 i les 19'30h. No dubteu també a visitar la nostra pàgina web per fer un seguiment de les nostres activitats, currículum, fotografies...; és aquesta: www.cormadrigal-benifaió.org. I...com no! la crisi! Sembla ser un mal que no té miraments per ningú i els seus efectes ja els patim com tots; però el Cor Madrigal és una institució musical admirada, envejada i arrelada a les inquietuds culturals i tradicionals de Benifaió i de la Ribera i en tots els llocs on hem actuat hem sigut uns dignes ambaixadors del nostre poble consolidant llaços artístics i humans molt entranyables i afectuosos; és per això el que necessitem el suport i el recolzament de totes les entitats municipals, empresarials i culturals del poble.

Aprofitem també per agrair al nostre Director Candi Escrivà la seua professionalitat que tan bé evidencia amb gran dedicació i paciència. Que la bona música vos acompanye sempre; en nom de tots els components del cor vos desitgem unes bones festes patronals viscudes amb una bona dosi d'alegria i germanor.

Joan Ròdenas, membre del Cor Madrigal

Protecció Civil

Estimados vecinos, es para mi un motivo de satisfacción, dirigirme a vosotros en estas fechas un año más, para felicitaros las fiestas Patronales, en mi nombre y en el de todos los miembros de la Agrupación local de Voluntarios de Protección Civil.

Quiero dar las gracias a todas las personas que confían en nosotros y nos apoyan con su comprensión. Ser voluntario de protección civil comporta sacrificio y mucho tiempo personal dedicado a la ayuda de la sociedad. Desde estas líneas os invito a que si tenéis tiempo libre y os gustaría participar en nuestras actividades no dudéis en poneros en contacto con nosotros y formar parte de esta agrupación de voluntarios que estoy seguro que algo positivo encontrareis.

Recibir un cordial saludo del Jefe de la A.L.V.P.C.

Sr. Fernando Hernández Navarro

A.M.P.A. I.E.S. Enric Soler i Godes

Des de la directiva de l'Associació de Mares i Pares de Alumnes (AMPA) de l'Institut d'Escola Secundaria (IES) Enric Soler i Godes desitgem unes bones festes patronals al poble de Benifaió. Arribat el període estival és moment de fer balanç anual i valorar després de tot un any d'esforços els resultats obtinguts; al setembre la compra de llibres i el seu posterior repartiment, reunions mensuals amb tots els xicotets problemes quotidians de l'institut, col·laboració tant econòmica com personal en totes les excursions, esmorçars en falles i setmana santa, mosquiteres per a les classes de batxillerat, taulers nous de bàsquet i una infinitat de treballs propis de l'AMPA, sent el

colofó final el sopar d'entrega d'orles de fi de curs. Com tots els anys ens il·lusionem amb la idea de la construcció d'un nou institut, per a que els nostres fills tinguin cada vegada més opcions d'estudi, esperant que siga una realitat més pròxima. Agrair l'ajuda prestada a, l'Ajuntament de Benifaió, l'equip directiu de l'institut, professors i a tots els components de l'AMPA, sent el motiu d'esta col·laboració un institut digne i millor, si cap, per als nostres fills. Sense res més esn despedix la junta directiva de l'AMPA de l'IES Enric Soler i Godes amb una salutació i esperant que passen unes bones festes.

La Colpicanya

Els seus orígens apareixen cap al 3000 a.C., on apareixen els primers instruments de vent i llengüeta, tots ells amb formes còniques. Així, amb el pas dels segles arribaren a les cultures Grega i Romana, difonent-se per gran part del Mediterrani. A l'Edat Mitjana, la dolçaina estigué a punt de desaparèixer en gran part d'Europa, ja que les invasions nòrdiques imposaren la seua cultura, els seus gustos i instruments (ells preferien les trompes) i així, al S. V els instruments amb llengüeta -feta de canya que al vibrar emet un sò que serà modulats per la digitació de l'instrument- passaren a l'oblit.

Tres segles després, quan els àrabs entraren i ocuparen part del que hui anomenem Espanya, dugueren amb ells una nova cultura, i en ella tornaven a estar els instruments cònics amb llengüeta. Açò explica perquè durant un llarg període de temps sols es trobaren dolçaines (variants àrabiques) al Sud d'Espanya en la zona d'Al-Andalus. Pel que fa a València, les representacions més properes en ceràmica on apareixen instruments de doble llengüeta les trobem a Lliria, en un vas on apareixen dos músics tocant en una dansa guerrera. Amb el temps el seu ús es va generalitzar per quasi tota la Península Ibèrica i, fins i tot, les grans obres literàries "Libro del buen amor" de l'Arxiprest d'Hita i "El Quijote" de Cervantes, fan referència a l'instrument amb el nom de "xirimia". També la gran obra valenciana "Tirant lo Blanch" de Joanot Martorell fa referència a l'ins-

trument en el passatge de la boda de Tirant i Carmesina: "Trompetes, ànafilis, clarons, xaramites e musetes e timbals".

A hores d'ara, es coneix l'instrument per dolçaina o xirimita principalment.

Des de la Colpicanya seguim ampliant la nostra oferta musical i així este any tocarem marxes cristianes en desfilades, a més de participar en actes benèfics i col·laboracions, com ara l'Associació de l'Alzheimer" Esperem seguir ampliant coneixements i adictes a la música popular. Per aquells interessats en aprendre, dir-vos que és molt recomanable tindre uns mínims coneixements de solfeig, però que no és imprescindible. La dolçaina té octava i mitja de registre, el que simplifica prou la digitació. Per tal d'assajar a casa en moments on no podem fer un soroll elevat, utilitzem el flabiol valencià, paregut a una flauta, de sò suau i amb la mateixa digitació que una dolçaina. Hi ha molts mètodes d'aprenentatge, i amb poc de temps estareu fent sonar la vostra primera tocata. BONES FESTES.

Qui desitge aprendre dolçaina o tabal -> Casa Cultura Enric Valor, dissabtes de 10 a 14 h. Escola de dolçaina municipal.
Qui vullga contactar amb la Colpicanya -> 622 13 10 16 - Joan Camps.

Junta Germandats i Confraries Setmana Santa

Un año mas y como es habitual, desde este pequeña ventana del libro de fiestas, tenemos la oportunidad de felicitar a nuestro pueblo en fiestas, sin olvidar que somos una asociación cristiana y católica que cuando llega nuestra fecha en el calendario, Semana Santa salimos a la calle

para expresar la religiosidad popular que nos une a todas las cofradías y hermandades. Nos gustaría que por parte de nuestro pueblo sintiéramos algo mas arropados, que la población se integrara mas en nuestras cofradías y hermandades, participando de los diferentes actos y celebraciones que se efectúan durante todo el año. Esperando que os integréis y participéis más con nuestras organizaciones, os deseamos que paséis unas Felices Fiestas.

Societat Artística Musical

De nou s'acosten les Festes Patronals, és moment de saludar tots els veïns de Benifaió i invitar-los que isquen al carrer i participen en els actes que l'Ajuntament i les diverses Associacions culturals, esportives i demés han preparat perquè tots els disfrutem.

Imagine que com sempre, hi haurà activitats de qualsevol tipus, que poden servir per a evadir-nos, podrem mullar-nos en el "Pato", riure amb les cucanyes, disfrutar de l'olor de pólvora, durant i després de les processons, trobades esportives, música de tots els tipus, per a escoltar, per a ballar amb els amics, concursos, espectacles..., disfrutem de tot això, amb les nostres parelles, amb els amics, amb la família, diuen que l'alegria és contagiosa i a més és gratis!!.

La Banda d'esta Societat, oferirà el seu tradicional Concert de Festes, el dia 7 d'Agost, per descomptat els invite a que vinguen, pot ser un bon pla per a un dissabte a la nit, un sopar amb els amics i després acudir al pati del Col·legi Santa Bàrbara a prendre un poc de la frescoreta de la nit, escoltant a la Banda.

Desconec encara el programa que s'interpretarà, però poc importa, els músics hauran estat treballant en els assajos per a tractar de transmetre als seus conveïns el que els compositors van escriure en el seu dia, i eixe esforç es veu recompensat quan reben l'aplaudiment del públic.

Esta Societat, necessita més que mai el suport del poble, travessem una situació molt delicada, de tots és sabut que d'ací a uns mesos perdem l'actual Local Social, on hem estat arrendats durant almenys 70 anys, i al que li hem donat nom, un referent històric de Benifaió, que possiblement es perdrà i passarà a ser només "una cosa que contar als nostres néts", un local en què abans se celebraven inclús balls i teatre, a més dels clàssics Concerts de la Banda, un local que ha escoltat conferències i conversacions de qualsevol tipus, de negocis, polítiques, cultu-

ral, i per què no, inclús alguna declaració d'amor..., un local que acollia, en el seu temps, els tornejos del Club d'Escacs de Benifaió, o les reunions de "La Colombòfila", que ha sigut xafat per centenars i centenars de veïns de Benifaió, (jo mateix puc comptar quatre generacions), un local en què han rebut les primeres classes de solfeig molts músics, entre l'olor de tabac, a humitat i a cuina, per no parlar de la quantitat d'hores d'assaig, a les ordes de tants Directors com han passat per ací, un local en definitiva, de les parets del qual pengen a més de fotos i pergamins, molts records i una gran part de la història cultural i no cultural d'este poble, un local anomenat "EL MUSICAL".

Per si açò fóra poc, en el moment de redactar este escrit, la Conselleria d'Educació, ha decidit retallar en almenys un 50% l'aportació a les escoles de música, com el nostre Centre d'Estudis Musicals (C.E.M.), la qual cosa pot fer inviable el sosteniment del Centre per part d'esta Societat, amb tot el que això significaria, pèrdua d'alumnat, pèrdua de futures vocacions musicals, alumnes que haurien de desplaçar-se a altres Conservatoris si troben plaça..., espere que es rectifique esta decisió, que podria afectar greument una de les senyes d'identitat de la nostra Comunitat, reconeguda a nivell internacional, el món de les Bandes.

Miguel Angel Salvador Artola
President de la S.A.M.

Dames de Santa Cecilia

que fan és treballar encara en mes ganes i il·lusió si cap, per a aconseguir, com tots els anys, fer la seua important i gens fàcil llavor que es ajudar a la Societat Musical del nostre poble, un esforç que els a fet guanyar un gran carinyo per part dels músics i des d'ací vull fer-los arribar aquest abraç en forma de paraules que de segur són compartides per tots els músics .

Aquest any, les Dames de Santa Cecilia han obsequiat a la Societat Musical de Benifaió amb dos pianos que faran possible, junt al alt nivell dels professors, que els alumnes del centre, puguen aprendre música en les millors condicions possibles.

Però tot açò no seria possible sense l'ajuda de les sòcies junt la junta directiva de les Dames de Santa Cecilia, els comerços, entitats col·laboradores i l'Ajuntament de Benifaió.

Els desitgem que passen unes bones festes patronals.

Un Músic

Un any més celebrem les festes patronals de Benifaió, i com sempre, les Dames de Santa Cecilia volen aprofitar este moment per agrair a tot el poble la col·laboració que els donen i sobre tot a les Sòcies, que d'una manera totalment desinteressada fan possible que aquesta associació continue donant suport a la nostra banda des de fa més de 25 anys.

Aquest últim any ha estat especialment dur tant econòmica com socialment per a la majoria de la gent i, especialment per a la Societat Musical de Benifaió que depèn en gran mesura de les subvencions i ajudes de les entitats publiques, i es en estos moments de dificultat quant "LES NOSTRES DAMES DE SANTA CECILIA" destaquen sobre manera, sobre tot perquè en lloc de queixar-se per la situació actual, elles el

ACEB Associació de comerços i empreses de Benifaió

Des d'ACEB, associació de comerços i empreses del nostre poble i que cada dia es consolida com a entitat més forta i

Publicades en valència. Durant les festes de Pasqua es va portar a cap una campanya de cupons-descompte per als xiquets que volgueren pujar en les "paradetes de la fira" en molta acceptació, sobre tot per part dels pares. Ara, en el mes de setembre, tindrem la "fira d'oportunitats" que tant ens està demanant el poble i que tantes ganes tenim de fer, perquè hauran moltes sorpreses per als assistents i diversos regals. No s'ho perdau! Recorda: Si vols contar-nos alguna cosa o posar-te en contacte, fes-ho per mig del facebook en aceb_benifaio@yahoo.es o al telèfon 619203438

integrada en les necessitats dels nostres comerciants, volem donar-vos a conèixer les ultimes activitats: S'han pagat totes les subvencions d'aquells comerços sol·licitants de publicitat particular en bosses, targetes, divulgació de novetats, etc.

Peña Taurina "La Esclavina"

Un año más nos dirigimos a los vecinos de Benifaió para felicitaros las fiestas desde este espacio que nos brinda el Ayuntamiento. Hace 8 años cre-

amos los premios taurinos a la "FAENA DE ARTE Y VALOR" en las categorías de matador, novillero y becerrista, así como al torero de plata más destacado. Por Benifaió han pasado matadores como Enrique Ponce, El Cid, Cesar Jiménez, José Calvo (3), Ángel de la Rosa, también han estado novilleros como Raúl Martí, David Esteve, Guillermo Descals, Israel Lancho y José Arévalo, toreros de plata como Domingo Navarro, Cesar Fernández, Alberto Martínez, José Casanova, José Manuel Montoliu y Curro Molina, además también tenemos un premio a la mejor ganadería, que ya está en las vitrinas de Fuente Ymbro, Moisés Fraile (El Pilar) y este último año Adolfo Martín. Quiero destacar el empeño y ambición de la gente que formamos la peña por continuar con estos premios ya consolidados en el mundo taurino: de nuestros actos dan buena cuenta los periódicos de difusión nacional y

revistas taurinas, y también a través de Internet nos puedes encontrar por el FACEBOOK, en el grupo que tenemos de la peña, sólo

tenéis que poner en el buscador "La Esclavina", allí os iremos informando de todo. Con ese mismo tesón o más que el año anterior, queremos preparar los actos para el próximo año, con la colaboración de todos los aficionados y con la ILUSIÓN de los peñistas, de entre los que me gustaría este año destacar a Álvaro Gírbés (Barrera), gran aficionado a los toros, por supuesto, pero también a la colombofilia: a los palomos, a los que no duda en ponerles nombre de toreros (Ponce, Barrera, Juli) y además igual que los toreros, cosechando grandes triunfos, ¡ANIMO BARRERA!. Ya no nos queda más que felicitar a todos los vecinos de Benifaió y a todos los que hayan venido a disfrutar de nuestro pueblo que pasen unas FELICES FIESTAS. **La Esclavina**

Club de Frontenis Benifaió

Un any més, des del Club de Frontenis de Benifaió, volem saludar a tots els veïns i veïnes del nostre poble en aquest període de festes. Aquest darrera temporada, 2009-2010, ens ha portat moltes coses bones i grans satisfaccions, com per exemple l'ascens de l'equip a la 2ª divisió de la lliga de frontenis de la província de València, en categoria de preolímpica i també el segon lloc en la lliga comarcal de frontenis de la Mancomunitat de la Ribera Alta. També ha seguit un curs molt important ja que, la que fins ara havia seguit l'Escola Municipal de Frontenis de Benifaió, ha passat a ser directament del nostre Club, gràcies a l'estreta col·laboració amb el nostre Ajuntament i concretament amb la Regidora d'Esports i el seus components. D'aquests últims no ens volem oblidar, ja que ens han ajudat en tot el que hem necessitat al llarg de la temporada. Volem convidar,

també un any més, a tots el nostres veïns i veïnes a participar en el torneig de

festes que tindrà lloc en el mes d'agost en la pista de frontenis del Poliesportiu Municipal. I per al pròxim curs 2010-2011, ens agradaria poder consolidar un equip fort i consistent per a poder estar a l'altura en la nova divisió en la que anem a entrar. També desitgem poder anar creixent en la nostra Escola, per a la qual cosa volem enviar un missatge a tots els nostres veïns i veïnes, per a que s'animen a vindre al frontó per a poder conèixer un esport diferent, però molt divertit, el qual fomenta els valors que volem per als nostres xiquets i xiquetes. Salutacions i bones festes!

Juniors MD Agermanats Benifaió

Des del moviment junior de la parròquia de Benifaió us desitgem unes bones festes patronals i us convidem a participar en totes les activitats que realitzem al llarg del curs: formació cristiana, imposició de la panyoleta, jocs lúdics i educatius, festivals de la cançó junior en diferents pobles, eixides, tallers, convivències amb altres pobles, el campament d'estiu, etc... Cal dir que enguany hem passat un any difícil, però a la fi, ple de satisfacció. Durant este curs 2009/2010 hem organitzat a Benifaió el Dia Junior de la Ribera, conjuntament amb les parròquies de la zona, a les quals donem les gràcies, i el corresponent Festival de la Cançó Junior, amb una assistència boníssima, plenament el saló d'actes de la casa de la cultura del nostre poble. El resultat del festival no va ser l'esperat, quedant a tan sols un punt del 1r premi. Però a la fi del curs ens hem refet d'aquest segon lloc, aconseguint el Primer Premi al II Concurs Diocesà a la millor cançó (a la foto l'entrega del premi), on participaven més de 100 parròquies, cadascuna amb la seua pròpia cançó. Ja saps, si tens ganes de passar-ho bé i no parar de fer activitats t'esperem en octubre a l'abadia.

Penya El Coet

Un altre any la penya el coet es dirigit al poble de Benifayó en estes dates tant senyalades per a tots nosaltres. En esta ocasió volem, aprofitant este llibre de festes, als

clavaris que fan els 25 anys i 50 anys i als seus caixers, de lo perillosos que són els coets en la processó del foc, tant per a la gent que està veent-la, normalment persones majors i xiquets, com per als qui participem. Hem de tindre en conte diferents assumts: per una banda les persones que participen en la processó han d'anar protegides pel seu be en la roba que estimen oportuna; per l'altre, lo que SEMPRE s'ha de tindre en conte, és que els coets han d'estar ben agarrats, be per les pinces (que hauria de ser una norma obligada), o si algú agarra els coets en les mans, per lo manco hauria de portar guants, ja que en cas de que el coet ixca fallat o tinga alguna classe de pro-

blema el guant permet mantindre'l subjecte i no amollar-lo. L'altre tema és el de la beguda. Sabem que en l'estiu fa molta calor i cal hidratar-se. I tots sabem que "sobrehidratar-se" no és molt bo, en les conseqüències posteriors de que algun coet s'escape i puga fer molt de mal a la gent que estiga veent-ho. Fixant-nos, com hem dit adés, que una cremada en persones majors o xiquets els pot fer MOLT DE MAL, ja que estes cremades són roïnes de curar, i esta gent ha anat simplement per a fruir veent-ho. En la nit en la cordà ja els amollarem. Bé, que passeu un molt bon estiu, que disfruteu de les festes i si voleu que esta festa tant nostra, que en els pobles del costat ya ha desaparegut, continue açí en Benifayó, APUNTEU-SE A LA PENYA (TINGAU L' EDAT QUE TINGAU), TOTS ELS MESOS FEM SOPARS, PROBES DE COETS, ETC ... els telefons de contacte son Alvaro 676103467, Bauti 647948526 i Roger 667050758.

ANIMEU-SE. ¡¡¡¡¡ NO HI HAN COETS , NO HI HAN COETS !!!!!

SOM I ESTEM

Hola,

Todas las mañanas me despierto pensando en qué tengo que hacer durante el resto del día. Primero me tengo que vestir, desayunar, ir al trabajo, al volver descansar estando en el sofá, mirando la tele o escuchando la radio, después una ducha y a la cama...vamos, como una persona cualquiera ¿no? Bueno en realidad, mis familiares me han de ayudar a vestirme ya que a veces confundo donde va cada prenda, además tengo problemas de movilidad. Mi trabajo consiste en acudir a un centro ocupacional con atenciones especializadas; para comer siempre quiero hamburguesas y casi nunca me dejan; cuando vuelvo de mi trabajo quiero pasear aunque para salir a la calle necesito compañía; y al final del día me ayudan a ducharme y me acuesto a dormir. Cómo os decía... soy una per-

sona cualquiera con unas características especiales, lo que se llama DISCAPACIDAD.

En tú mano está el tratarme como lo que soy, respetándome y valorándome como tal: como ser humano.

Desde SOM I ESTEM asociación de personas con discapacidad pretendemos la plena inserción social de este colectivo y trabajamos cada día por ello.

En nombre de todos/as esperamos que estas fiestas patronales sean inolvidables pudiendo disfrutar de ellas toda la población y vecinos.

Asociación Amas de Casa Tyrius Benifaió

Que pronto pasa un año. El verano es para descansar de tantas actividades, disfrutar de las fiestas patronales que nos brindan a todos. En septiembre programamos todas las actividades para el nuevo curso.

Esperamos con mucha ilusión que participéis junto con nosotras de las excursiones, charlas, manualidades, talleres, pinturas, vainicas, pasbol, bolillos, y en Navidad los talleres florales, comidas, meriendas y muchas cosas más. Como todas sabréis este año el homenaje a la socia de mayor edad ha recaído en la Sra Rosa Alepuz Pons, enhorabuena. Que paséis muy buenas fiestas y buen verano.

La junta

C.E. Mussa

Des de la directiva del Club Esportiu Mussa saludem a tots els veïns de Benifaió desitjant que passeu unes bones festes patronals i ara passem a detallar els esdeveniments esportius organitzats esta temporada:

XXVIII LLIGA LOCAL i COPA FUTBOL SALA:

(Des d'Octubre 2009 fins Maig 2010).

L'equip Inerval ha segut el campió en Primera Divisió, tenint també el trofeu de porter menys golejat (Raul Tortosa i Angel Rovira) i trofeu al màxim golejador en Carlos Sanchis per segon any consecutiu. Enhorabona Campions. Pub Charlie, comandat per Frank Fort ha quedat segon. Flors Carmen, fent un gran campionat, ha quedat en tercera posició. Òptica Clérigues repeteix en quart lloc, Seguros Oscar Balsells i Sanz Servicios Integrales cinquè i sisè respectivament i tancant esta Primera Divisió Pub Quimera-Espectacul Palmero i G.7-Global Laboris. Sanz Servicios Integrales ha segut l'equip amb més esportivitat de Primera, fent 137 penalitzacions.

En Segona Divisió Hotel Duomo ha quedat campió a sis punts de Polako's Friends, Bar Avenida Sollana repeteix en tercer lloc. En una discreta quarta posició Veterans-Xarreta Bar a un punt de Bar Surtidor que es cinqué, sisè i seté, per un punt, Operación Gürtel i Tiki-Taka con Patatas. Pablo's i The Diners Nothingam Res, estant els dos equips molt igualats, tanquen esta Segona Divisió. Els "pichichis" ja que han empatat dos jugadors, han segut per a Voro Ginés i Hector Piles, els dos d'Hotel Duomo, sent també d'aquest equip el porter menys golejat, Jonàs Iniesta i l'equip amb més esportivitat, un any més, torna a ser Hotel Duomo fent tant sols 66 penalitzacions, aconseguint d'aquesta manera, un mateix equip ser campió de Lliga més els 4 trofeus. En Copa la Final la guanyà Inerval contra Hotel Duomo, en tercera posició Optica Clérigues i quart, merescudament, Veterans-Xarreta Bar. Fins al 15 d'octubre s'admetran noves inscripcions a la CAM per a jugar la Lliga Local 2010-11.

XXXIV SETMANA DE LA JOVENTUT:

(Des del 24 de Maig al 18 de Juny - 10).

Esta edició ha reunit a 22 equips tots locals, jugant 4 partits al dia de dilluns a divendres. Optica Clérigues, capitanejats per Ivan Piles, Arcadio Grau i Carlos Navarrete s'imposaren a Pub Quimera-Espectaculos Palmero en la Final. Los Intocables de Rene Perez i Salva Martinez i Heladeria Ibense de Pascual Lopez i

Eloy aplegaren a les semifinals; en la Repesca Notingham Prisa conduïts per Paco Fernandez guanya en la final a Falla Arturo Mas de Juan Pablo Estarellas i Jose Zafra. Els trofeus van ser costejats per l'empresa local ROQUETTE.

TROFEU ROQUETTE 24 HORES FUTBOL SALA: XVIII EDICIO

(25 i 26 DE JUNY - 2010).

En este 1er. Trofeu ROQUETTE de les 24 h. de Futbol Sala, la inscripció d'equips no va ser nombrosa, però es va compensar amb una gran qualitat en el joc, ja que el campió de les dos últimes edicions, Pub Quimera-Espec. Palmero (Benifaió) va caure en semifinals junt a Tallers José Antonio Flores (Llaurí). Pintures Vallmartí (Carlet-Benifaió), capitanejat per Miguel Rosa i Ivan Alcaide va guanyar la gran Final a Bar José Maria (Alzira). L'equip campió va rebre també els trofeus ROQUETTE al millor jugador Josep Machancoses i millor porter Adrian Garcia. El patrocini integre d'este esdeveniment, va anar a càrrec de l'empresa local ROQUETTE fent entrega dels típics trofeus amb el seu logo característic.

12 Hores de Futbol-7:

(17 i 18 DE JULIOL - 09).

2009: en esta II edició les expectatives van ser més que cobertes ja que es van inscriure 32 equips, sent un dels tornejos més nombrosos d'estes característiques. Els trofeus van ser costejats per l'empresa local Carp. Metall. Fèlix Moreno, quedant com a guanyador Futurmet (Benifaió), segon Menjars Cuca (Alginet) i els tercers J-28 (Massanassa) i Tu Figurat (Alginet). Millor jugador, Elias Carrasco de Menjars Cuca i millor porter Angel Rosa de Futurmet. Per al 2010 s'espera una participació semblant a l'any anterior, agraint per endavant la col·laboració de les empreses locals tant de Carp. Metall. Fèlix Moreno per costejar al trofeu al campió, com de ROQUETTE que costejarà tots els altres trofeus.

Res més, només agrair a tots eixos xicotets i no tant xicotets negocis locals la seua gran contribució per a l'ajuda d'estos esdeveniments esportius que mouen una gran part de jòvens de Benifaió.

Club Gimnàstica Rítmica Roquette Benifaió

Un any més el club gimnàstica rítmica Roquette Benifaió demostra el seu bon nivell aconseguint èxits en totes les categories i modalitats.

CONJUNTS

-Conjunt minibenjami format per Carla Zaragozá, Marta Vicente, Ruth Rodríguez i Alessandra Banellí: 3º classificat a la lliga interclubs provincial

-Conjunt Benjamí format per Teresa Garulo, Andrea Calatayud, Maria Espert, Iris Pastor, Carolina Serra i Mireia Martínez: 3º classificat al provincial, 3º classificat a l'autonòmic, 4º classificat al campionat d'Espanya base celebrat a Córdoba

-Conjunt aleví format per Ainhoa Ortuño, Ana Giménez, Laura González, Carla Pastor, Nerea Úbeda, Laura Crespo i Yasmina: Subcampió provincial, Campió autonòmic, Subcampió d'Espanya del concurs general i campió d'Espanya de corda del campionat nacional de conjunts absolut celebrat a Valladolid.

-Jessica Vicente categoria infantil: 3º classificada l'autonòmic, Subcampiona d'Espanya del concurs general i subcampiona d'Espanya de les finals del campionat nacional de conjunts absolut celebrat a Valladolid.

INDIVIDUAL

-Iris Pastor categoria benjamí: Campiona del trofeu Llíria, 6º classificada al campionat d'Espanya individual base celebrat a Benidorm

-Mireia Martínez categoria benjamí: Campiona del trofeu Bunyol, 7º classificada al campionat d'Espanya individual base celebrat a Benidorm

-Andrea Calatayud categoria aleví: Campiona del trofeu Llíria, 13 classificada al campionat d'Espanya individual base celebrat a Benidorm

-Teresa Garulo categoria aleví: Subcampiona provincial del

campionat federació II individual, Campiona autonòmica del campionat federació II individual celebrat a Torrevieja

-Marta Sabater categoria mini benjamí: Subcampiona del trofeu Cullera, Campiona de la segona fase de la lliga interclubs celebrada a Picassent.

-Paula Bosch categoria benjamí: Campiona del trofeu de Cullera, 3º classificada de la lliga interclubs provincial.

EQUIPS

-Trio prebenjamí format Marta Vicente, Ruth Rodríguez i Alessandra Banellí: Campió del trofeu Llíria, Campió de la lliga interclubs provincial

-Equip aleví format per Ainhoa Ortuño i Maria Espert: 9º classificat per club i 1º classificat per autonomia al campionat d'Espanya de clubs i autonomies celebrat a Zaragoza

MILLOR CLUB LOCAL Aquest any el club gimnàstica Roquette Benifaió ha sigut nomenat com a millor club local. Cada any una entitat és reconeguda com a millor club per la seua trajectòria i èxits aconseguits al llarg d'un any. A la gala de l'esport celebrada el passat mes d'abril nostre club va obtenir este merescut guardó. Cal destacar que aquests èxits són possibles gràcies a l'esforç que realitzen gimnastes, tècnics i pares amb il·lusió i bon treball.

Escola Triesport Roquette Benifaió

Enguany al Club Triesport Roquette hem volgut fer particips als més menuts d'aquest xicotet espai, per això els hem demanat que ens contaren que és per a ells el triatló. Com que s'han esforçat molt, hem decidit extraure el més significatiu dels escrits presentats pels xiquets de la nostra Escoleta. "...En el triatló, per a estar content, has de cansarte i esforçarte, perquè quan acabes la carrera, depén de com ho faces estas més content o menys. I una cosa, per a mi l'últim té més merit que el primer, perquè el primer guanya per velocitat però l'últim corre més temps i té més resistència..." **Angel Mañó Herrero. Benjamí 10 anys.** "...M'agrada perquè depren a nadar molt bé, a córrer molt i a anar en bicicleta fenomenal..." Victor Camarasa Navarro. Pre-Benjamí 8 anys. "...M'he emocionat quan he guanyat i quan he perdut, m'he esforçat per fer les carreres, m'ha agradat guanyar, però lo important és participar..." Carme Mari. Pre-Benjamí 10 anys. "...Les competicions per a mi són fer-ho bé i divertir-se. Espere que els que l'lisquen açò s'apunten o ho proben perquè els agradarà..." **Cesar Ferrandis. Benjamí 10 anys.** "...Per a mi el triatló és disfrutar i divertir-se amb els amics i l'entrenador. M'agrada perquè a més

viatgem de poble en poble fent carreres i amics..." **Daniel Mañó Herrero. Pre-Benjamí 8 anys.** "...De major vull ser com Amparo, Bea o Maite, i seguir fent triatló i encara que no guanye seguir intentant-ho la próxima vegada..." **Vanessa Blasco Tomàs. PreBenjamí 8 anys.** "...El meu primer triatló va ser molt emocionant, perquè encara que no ho vaig fer molt bé, tots els meus companys, grans i menuts m'animaren fins el final..." **Aarón Blasco Tomàs. Aleví 12 anys.** Aprofitem per donar-li el nostre agraïment als nostres patrocinadors Roquette, sense la seua col.laboració aquest projecte no haguera eixit endavant, Marco Sansano, que a més va fer possible que els nostres xiquets disfrutaren d'un cap de setmana de convivència amb la natura al Mas de Noguera, una experiència que tots ells recorden amb molta estima. També donar les gràcies a l'empresa Eulen Esports, patrocinadora del Primer Triatló Escolar celebrat a Benifaió el passat 19 de Juny, organitzat pel Club Triesport Roquette, i per permetirnos utilitzar les instal.lacions de la piscina coberta per als entrenaments. I com no a la Regidoria d'Esports de Benifaió per la seua col.laboració en tots els esdeveniments esportius i facilitarnos un espai per entrenar. A tots ells Gràcies

TRIESPORT ROQUETTE

Club Alas Benifaió

En primer lugar agradecer la oportunidad que nos brinda este libro de fiestas para dar a conocer a todo el pueblo de Benifaió los concursos celebrados por este club el cuál es el club con más antigüedad del pueblo de Benifaió pues según los archivos de este club esta federado desde el año 1921. Este año hemos tenido el honor de celebrar un concurso comarcal en el que después de más de 20 años sin celebrarlo hemos tenido una gran aceptación por todos los pueblos de la comarca de la Ribera. Han participado 90 palomos de Benifaió y de la comarca y después de una bonita competición entre los 90 participantes se clasificaban 11. Entre estos tuvimos la suerte de clasificar a 4 de este club que fueron los palomos CR-9 de Vicente Rovira, Rocco de Rubén Rovira, Simson de José Francisco Mengual y Señorito de Fausto Madrid.

En el mes de diciembre se celebró el concurso de Navidad en el que el resultado fue: 1er clasificado Rubí de Luis Galán, 2º clasificado El tete Cascales de Vicente Marí y Mario Vidal, 3er clasificado Tormento de V. Rogelio Pastor. El Campeón de liga después de 14 pruebas han resultado ser empatados los palomos Miki de Julio Duarte Enguix y Crac de Francisco Gimeno Sáez, en 3ª posición Física de Jaime Artal Cervetó. El Campeón del concurso de palomos jóvenes ha sido El Juli de Francisco Gimeno Sáez, 2º el 2 de Antonio

Soriano Luzón, 3º Romel de Vicente Hernández Zaragoza. El Campeón del concurso final de temporada en homenaje a un gran socio que hemos tenido la desgracia de perderlo a causa de su fallecimiento y que siempre estará en el recuerdo de todos los aficionados. A este concurso lo hemos denominado 1er Memorial Silver Alandete y el resultado ha sido: 1º Pretoriano de Vicente Hernández Zaragoza, 2º el 1 de Antonio Soriano Luzón, 3º Mansete de José Francisco Mengual. El día 19 de junio se celebró el tradicional concurso local y el resultado fue: 1º Alonso de Vicente Marí y Mario Vidal (Trofeo Ayuntamiento de Benifaió), 2º Ruth de Francisco Gimeno y Álvaro Gírbés (Trofeo Roquette), 3º Jandro de Fausto Madrid (Trofeo **Gráficas Benifayó**).

No quisiéramos terminar sin nombrar a un gran aficionado y socio de este Club que ha tenido el Honor de recibir de la Federación Nacional la anilla de ORO que se entrega al socio que ha tenido el honor de que el palomo Campeón nacional ha nacido en su palomar. Este socio es el Sr. José Manuel Castelló Rosa "Manolo el de la Renault" y el palomo Ribelino campeón del 2009.

La directiva

Motoclub Tramusser

Somos un grupo de personas enamoradas de las motos, que nos reunimos periódicamente para disfrutar de una buena afición y cualquier tipo de actividad relacionada con las motos. Nos juntamos a principios de 1997 para seguir rodando con motos y fundar la asociación (Motoclub Tramusser) con gente de muchas partes (Valencia, Sollana, Almussafes, etc...) y llevamos ya 13 años organizando acontecimientos como Matinales y Concentraciones Moteras. Algunos de los actos que se organizan durante cada año son: En Navidad (el Papa Noel) repartiendo regalos, caramelos y felicitaciones para todo el pueblo en la Plaza Mayor de Benifaió; Homenaje a nuestro (Francisco González) con concentraciones de motos clásicas y vuelta Turística por el pueblo y alrededores; Matinal o Concentración Motera en la cual la gente puede traer sus motos (tanto clásicas como modernas) en un recinto controlado, con almuerzo, comida y cena, música y ambiente festivo y vuelta Turística por Benifaió y alrededores (visita a la Albufera de Valencia, Devesa

Gardens, Paraje del Almaguer, Parque del Palmar con barca, etc...). Durante este año el Motoclub Tramusser Benifaió llevó a cabo la 3ª edición del "Memorial a Francisco González" uno de los muchos que recibió el 10 veces Campeón de España de Motociclismo en la década de los 50 y 60, nacido en Benifaió y fallecido en el 2007 con 92 años. El Presidente de la Federación Valenciana de Motociclismo (Salvador Gascón) y la Alcaldesa de Benifaió (Amparo Arcís) junto al Motoclub Tramusser, solicitan una curva en el Circuito de Cheste con el nombre de nuestro vecino (Francisco González) ante su impecable trayectoria competitiva.

BUJINKAN NIN-PO KAI BENIFAÍÓ

La BUJINKAN, és un sistema format per nou escoles d'arts marçials tradicionals japoneses; fundat pel Sôke Masaaki Hatsumi, qui les va rebre en herència del gran mestre Takamatsu Toshitsugu (conegut com a "Tigre de Mongolia"), després d'un llarg període d'entrenament que va abastar els últims quinze anys de la vida d'aquest.

L'entrenament s'estructura partint d'unes tècniques bàsiques (waza), algunes de les quals tenen prop de mil anys, transmeses de generació en generació, i a mesura que s'assolix nivell, aquest va guanyant en llibertat fins que el cos respon de forma "intuitiva" en una situació de perill. Desenvolupar aquesta capacitat, esdeve fonamental per a passar la prova del Sakki Test, que consisteix en esquivar un tall vertical executat amb una espasa de fusta, mentre s'està al terra amb els ulls tancats, i que permet

assolir el cinturó negre cinqué dan.

A diferència de les arts marçials més conegudes, com ara el Karate o el Judo, la Bujinkan no té cap tipus de competició, perquè la seua finalitat no és guanyar o perdre, sinó assolir una vida plena mitjançant l'entrenament constant. És un art marcial, apte per a qualsevol persona, independentment de la seua edat o condició; només es necessiten ganes de passar-ho bé i aprendre.

Interessats: bujinyago@hotmail.com

Club de Petanca

Las jugadoras del Club Petanca Benifaio Rosa Colomer, Mª Ángeles Campos y Mª José Huertas, reciben los trofeos como finalistas del Torneo de Petanca Ciudad de Benifaió 2010

El Club Deportivo Petanca Benifaio tiene el placer de dedicar unas palabras en el libro de fiestas patronales de Benifaio, este año 2010 con el trabajo de la junta directiva y la colaboración del ayuntamiento, comercios y especialmente la empresa Roquette, se ha organizado el IV Torneo de Petanca Ciudad de Benifaió, la organización de este torneo fue un éxito con Francisco Iborra, Vicente Ballester, Manuel Ruiz, Javier Iborra, Vicente Ballester (hijo), Rafa Carmona etc. Destacar el gran esfuerzo que han realizado los patrocinadores de Benifaió en apoyar este deporte. El nivel de petanca provincial también se demostró sobre los terrenos de juego, se disputaron dos torneos el Ciudad de Benifaió y la Copa Alcaldesa. En la categoría Sénior torneo Ciudad Benifaió gana el Club Petanca Alzira y subcampeón fue el club Petanca Socarrat (Paterna), mientras que en la Copa Alcaldesa el ganador fue el Club Petanca Alcira y el finalista fue el Club Petanca Valmontone. En la categoría féminas la victoria fue del Club Petanca Valmontone ganadoras del Ciudad Benifaió y finalistas el Club Petanca Benifaió formado por Rosa Colomer, Mª Ángeles Campos y Mª José Huertas, y en la Copa Alcaldesa las ganadoras fueron el club Petanca Valmontone y finalistas el club Petanca Bona-Bola (Paiporta) cabe destacar la ilusión con la que se trabajó para que el torneo fuera posible por parte de la organización, la entrega de camisetas con el recuerdo del torneo en la inauguración del mismo y la entrega de trofeos con la representación del ayuntamiento fueron memorables, esto hace grande un deporte minoritario como la petanca pero a su vez muy competitivo en el ámbito mundial, codeándose en los campeonatos del mundo con países como Francia gran campeona, Túnez, Bélgica, etc. Y siendo en categoría de féminas y juvenil una de las mejores potencias mundiales.

Este año seguiremos trabajando para que nuestro club alcance una armonía deportiva y una calidad de jugadores en el ámbito nacional, cabe destacar que nuestro

club ya ha jugado campeonatos autonómicos para clasificación en los campeonatos de España, y que el año pasado ganamos la liga de la Delegación Valenciana tanto en la categoría de Sénior 2ª como en la de féminas que nos permite obtener una salida nacional en la Categoría de Sénior y disputar la liga de Club Autonómica en la categoría de Féminas, es decir que continuamos a un alto nivel en la Comunidad Valenciana de Petanca.

Pero a nivel local también hacemos muchas competiciones deportivas en Benifaió, como los campeonatos de liga de federación, los campeonatos en las fiestas patronales y navideñas y muchas cosas más que poco a poco innovaremos para que además de que sea una competición acerquemos este deporte a nuestro pueblo para que aprendan nuestras normas de juego nuestras estrategias en las partidas, nuestros diferentes tipos de torneos en fin todo un mundo por descubrir y que Benifaió a nivel del nuestro club esta representado por toda España.

No dejemos de destacar la gran colaboración que recibimos de nuestro ayuntamiento y en especial de nuestro departamento de Concejalía de Deportes que gracias al apoyo que tenemos podemos disfrutar de organizar campeonatos importantes en Benifaió, también nos apoyan en nuestras instalaciones municipales las cuales tenemos a nuestra disposición pistas de petanca desmontables para poder acceder a todas las partes y terrenos de Benifaió, material deportivo como bolas y boliches y también unas instalaciones de iluminación adecuadas para celebrar torneos nocturnos que son diferentes y muy espectaculares, agradecer todo el apoyo y la inversión en este deporte.

Sin nada más que decir se despide la junta directiva del club que os invita a pasar una feliz fiesta patronal y disfrutar de nuestro deporte.

LA JUNTA DIRECTIVA